The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc.

— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

WEDNESDAY, JANUARY 21, 1959.

LATVIJA AMERIKA

6./751. n-rs. TREŠDIEN, 1959. G. 21. JAUNVĀRĪ 9. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

KAS VEICAMS KULTŪRAS DIENĀS

Nesen svinīgās sanāksmēs atzīmējām Latvijas proklamēšanas 40. gada dienu. Ar to mēs pieminējām svarīgāko politisko notikumu mūsu tautas vēsturē.

Šis notikums nenāca pēkšņi.

Tas bija ilgu un smagu ciņu rezultāts, cīņu, kas sākās vispirms garīgajā laukā un ideju jomā. To ievadīja Tautas atmodas laikmeta darbinieki: Juris Alunāns, Auseklis, Pumpurs, Kronvalds un citi. Viņu kopīgā sauksme un dedzīgais aicinājums bija: Vairāk gara gaismas!

Šis aicinājums krita auglīgā zemē. Cīnīdamies ar milzīgām materiālām grūtībām, latviešu jaunieši traucās pēc izglītības. Daži cīņu zaudēja, kā tas spilgti attēlots Plūdoņa Atraitnes dēlā, citi izturēja un uzvarēja. Auga latviešu intelligence, plētās plašumā mūsu kultūras lauks. Radās jaunas vērtības literātūrā, mākslā un zinātnēs. Reizē godā tika celts tautas mūžsirmais mantojums — tautas gara mantas, kas atklāja lielu un bagātu mūsu senkultūru. Latviešu tauta bija ieguvusi, vai, pareizāk — atguvusi savu personību un parādījās uz skatuves kā kultūras tauta. Kad nu pienāca brīvības cīņu laiks, tad latviešu karavīrs zināja, par ko viņš cīnās, viņš bija garīgi bruņots.

Tikai šīs attīstības rezultātā kļuva iespējams 18. novembris. Un ja nu mēs godam pieminam šo lielo politisko notikumu, tad ir pavisam vietā, ka mēs kādu īpašu atceres brīdi veltījam tiem spēkiem un avotiem, kas 18. novembra ideju izaudzēja un kas arī šodien nes sevī mūsu nākotnes cerības.

Tie ir mūsu kultūras spēki un avoti.

Un gadskārtējās kultūras dienas ir tas laiks, kad tiem veltījam īpašu uzmanību. Šodien, svešatnē izklīdinātiem, tas vēl daudzkārt svarīgāk nekā citkārt dzimtenē.

Dzimtenē lietas bija vienkāršas. Nacionālā kultūra bija tā gaisotne, kurā mēs elpojām. Pašu valsts deva visas attīstības iespējas. Tā arī tieši gādāja par izglītības un kultūras iestādēm. Ar katru gadu mūsu kultūras apcirkņi kļuva bagātāki. Mēs labprāt no tiem ņēmām un labprāt arī devām. Kad nāca Draudzīgais aicinājums, mēs saziedojām savām skolām tūkstošiem grāmatu un citu vērtīgu lietu. Bet mums nebija galva jālauza par šo skolu eksistenci vai nacionālās kultūras saglabāšanu, vai mūsu nostāju pret to. Mēs varējām mierīgi priecāties par ziediem un augļiem, saknes droši glabāja mūsu zeme, mūsu valsts.

Šodien ir citādi. Šodien mūsu jaunie jau dažkārt jautā: Kādēļ man jāpaliek latvietim? Kāda nozīme šeit svešumā latviešu valodai, literātūrai, mākslai? Vai nepietiek ar jauno vidi un kultūru, kas šķietami bagātāka, varenāka? Un ir pienācis laiks, kad uz šiem jautājumiem jāatbild, un jāatbild ar godīgu pārliecību un visu iespējamo motīvāciju.

Ir jāsāk atkal no tiem pamatiem, kurus tik drosmīgi un skaidri iezīmēja Kronvalds. Un uz šiem pamatiem nu var celt jau daudz stingrāku un košāku celtni, nekā to varēja Tautas atmodas laikā.

Būtu labi, ja iepriekš minētos un līdzīgus jautājumus mēs pārrunātu Kultūras dienu sanāksmēs, īpaši iesaistot tajās arī jaunatni. Vēl labāk, ja tādas sanāksmes un pārrunas rīkotu tieši jaunatne, jaunatnes pulciņi, aicinot palīgā vecākās paaudzes kultūras darbiniekus. Šādas sanāksmes tad labi noderētu arī pašas jaunatnes iecerētā Kultūras semināra populārizēšanai, kas tieši šinīs dienās uzsāk darbību.

Protams, ka Kultūras dienu sanāksmēm nav jāierobežojas tikai ar pamatproblēmām. Tajās var iztirzāt daudz un dažādus tematus, ja vien tie šādā vai citādā veidā pārstāv mūsu gara dzīvi. Katrā ziņā vēlams, ka ikvienā vietā, kur vien darbojas kāds latviešu pulciņš, kopa vai biedrība, notiktu kāda sanāksme vai sarīkojums, kas kalpotu Kultūras dienu idejiskiem mērķiem.

Otrs, ne mazāk svarīgs mērķis, ir līdzekļu sagāde kultūras darbam, ko veic Amerikas latviešu apvienības Kultūras birojs un Kultūras fonds. Šo iestādījumu darbība sabiedrībā jau pietiekami pazīstama un arī pozitīvi novērtēta, kā to rāda lielumlielais vairums atsauksmju, kas nāk līdz ar ziedojumiem.

Ir tomēr lietas, kas jau pēc sava rakstura rada lielāku interesi, pārrunas, domstarpības, kā, piem., Kultūras fonda goda balvas un citas, kas paliek mazāk ievērotas, kaut to nozīme varbūt sniedzas stipri tālu. Tāds nozīmīgs pasākums, piem, ir ALA's Izglītības sekcijas rūpīgi izstrādātais jauno skolas grāmatu projekts, kas daļēji jau reālizēts, bet kura pabeigšana, t. i., visu paredzēto grāmatu izdošana, prasīs vēl ievērojamus līdzekļus. Bet tas ir viens no visneatliekamākajiem darbiem, ja gribam, lai mūsu svētdienas un sestdienas skolas varētu sekmīgi darboties tālāk.

Un nav mums cita istādījuma, ne cita ceļa šādu un citu lielāku pasākumu veikšanai, kā vien Kultūras fonds un — kultūras talka. Tādēļ būsim atsaucīgi kultūras talciniekiem, darīsim katrs savu tiesu, lai Kultūras dienas attaisnotos idejiski un materiāli!

J. Kadilis,
ALA's Kultūras biroja vadītājs.

NIAGARA ZIEMAS ROTĀ

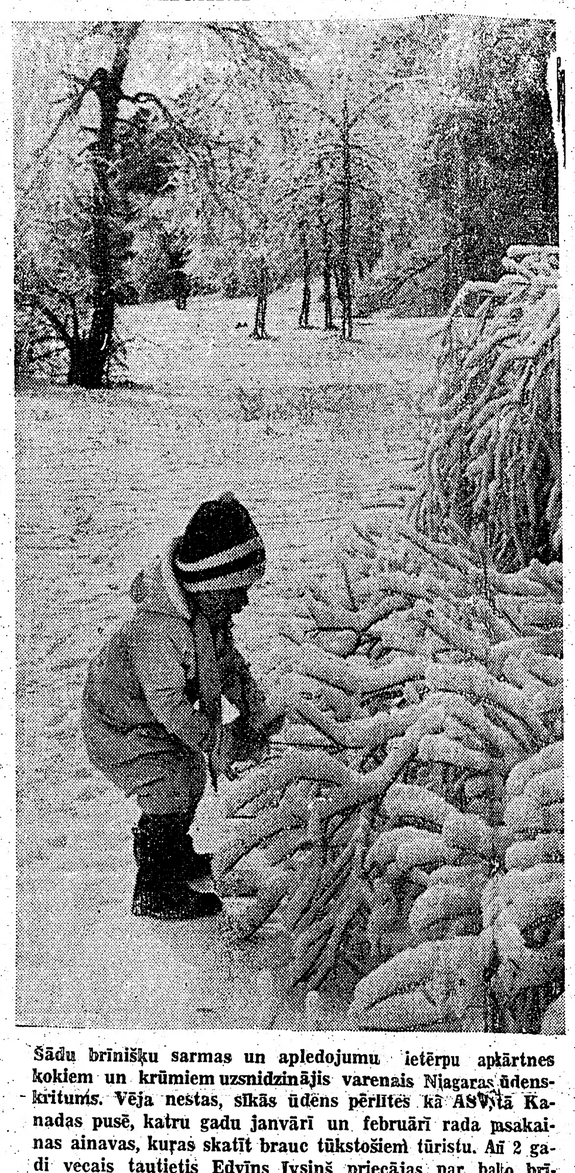

Šādu brīnišķu sarmas un apledojumu ietērpu apkārtnes kokiem un krūmiem uzsnidzinājis varenais Niagaras ūdenskritums. Vēja nestas, slīkās ūdens pērlītes kā ASV, tā Kanadas pusē, katru gadu janvārī un februārī rada pasakainas ainavas, kuras skatīt brauc tūkstošiem tūristu. Aiī 2 gadi vecais tautietis Edvīns Ivsiņš priecājas par balto brīnumu. **J. Liģera uzņēmums.**

MIKOJANS BALTAJĀ NAMĀ

SAV. VALSTU VALDĪBA AR LIELU INTERESI GAIDA MIKOJANA ZIŅOJUMA ATBALSI MASKAVĀ

Pagājušo sestdien prezidentam Eizenhaueram bija gandrīz divu stundu ilga konference ar Padomju Savienības premjēra pirmo vietnieku Mikojanu. Sarunās piedalījās arī ārlietu ministrs Dalless, padomju sūtnis Menšikovs un Sav. Valstu sūtnis Maskavā Tomsons.

Lai gan sarunas noslēdzās bez jebkādiem tiešiem rezultātiem, diplomātiskās aprindas Maskavā domā, ka Mikojana vizīte varētu būt sagatavojusi ceļu tālākām sarunām pasaules lielvalstu starpā. Šai konferencē tika veltīts daudz laika Berlīnes jautājumam, beidzot noskaidrojot, ka ne viena, nedz arī otra puse no savas pašreizējās nostājas atkāpties negrib. Tas nozīmē, ka Padomju Savienība gatavojas izvākties no Austrumberlīnes, nododot pēdējo vācu komūnistu valdības pārvaldei. Tai pašā laikā Maskava pieprasa Sav. Valstu, Anglijas un Francijas garnizonu izvākšanu no Rietumberlīnes, pēdējo pārvēršot par neitrālizētu brīvpilsētu. Tā kā padomju plāni runā pretī Potsdamas nolīgumam, Rietumu sabiedrotie jau vairākkārt Maskavu ir informējuši, ka viņi Berlīni neatstās un ka to atstāt nav nekādu tiesību arī Padomju Savienībai līdz miera līgumam.

Līdz ar vizīti Baltajā namā Mikojana „atvaļinājums" Sav. Valstīs ir oficiāli beidzies. Jau 20. janvārī viņš izlido uz Maskavu, divas dienas pirms paredzētā laika. No tā secina, ka Mikojans Sav. Valstīs redzēto un dzirdēto grib pēc iespējas ātrāk nodot sava kunga un pavēlnieka Hruščeva rokās. Sagaida, ka Mikojans par savu braucienu ziņos arī komūnistu partijas kongresam. Pēc Vašingtonas diplomātu domām Mikojana ziņojumam un Chruščeva reaģēšanai uz šo ziņojumu būs ārkārtīgi svarīga nozīme tuvākās nākotnes notikumos. Par to Sav. Valstu valdība ir tik nešaubīgi pārliecināta, ka tā nogaidīs ar jaunu priekšlikumu sniegšanu Padomju Savienībai, kamēr nebūs iegūtas tuvākas ziņas par iespaidu, ko Mikojana Amerikas brauciens atstājis Kremlī.

KASTRO KRITIZĒ SAV. VALSTIS

Revolūcionārā valdība pieprasīs uz Sav. Valstīm izbēgušo Batistas rokas puišu izdošanu.

Havanā. Izrēķināšanās ar Batistas atbalstītāju paliekām Kubā vēl vienmēr turpinās. Līdz šim jau nošauti vairāk kā 200 cilvēku un sagaida, ka līdz tribunāla darbības beigām nāvessods gaidāms vēl vismaz vairākiem simtiem, kurus apvaino revolūcionāru spīdzināšanā un slepkavošanā.

Nemiernieku asiņainā izrēķināšanās ar Batistas režīma amatpersonām radījusi vispārēju, jo sevišķi varenu protesta vētru Kubas revolūcionāru aprindās, kas deklarē, ka tagad pienācis laiks vainīgajiem saņemt pelnīto sodu un ka pārējai pasaulei tur neesot nekādas daļas. Kādā runā nedēļas nogalē nemiernieku vadonis Kastro asi **kritizēja** „nožēlojamo" Sav. Valstu preses nostāju un solījās pieprasīt uz Sav. Valstīm izbēgušo Batistas atbalstītāju izdošanu.

BUENOSAIRESA STREIKA VARĀ

ARĢENTĪNAS PREZIDENTS FRONDIZI MEKLĒ SAV. VALSTU FINANCIĀLO PALĪDZĪBU SAVAS VALSTS SAIMNIECĪBAS NOSTABILIZĒŠANAI.

Buenosairesā. Komūnistu un peronistu aģentu sakūdītās strādnieku arodbiedrības pieteica ģenerālstreiku, pilnīgi paralizējot Arģentīnas galvaspilsētu un liekot pamatīgi baidīties, ka streiks varētu beigties ar iekšējiem nemieriem. Lai no tā izvairītos, prezidenta Frondizi valdība spēra ātrus, drastiskus soļus. Tika slēgtas komūnistu partijas mītņu durvis kā galvaspilsētā, tā provinces pilsētās. Komūnistu laikrakstu La Hora aizliedza. Visā valstī izsludināts izņēmuma stāvoklis, armijai pārtraukti atvaļinājumi un rezervisti tiek atsaukti ierindā.

Prezidents Frondizi tai pašā laikā steigšus izlidoja uz Vašingtonu, lai meklētu amerikāņu dolarus Arģentīnas saimniecības saglābšanai. Frondizi paredzējis uzturēties Sav. Valstīs vismaz divpadsmit dienu. Arģentīnā šai laikā visa vara atradīsies bruņoto spēku rokās, kas kopš Perona padzīšanas ir bijis valdības galvenais atbalsts un aizsargs. Valdības aprindas paskaidro, ka komūnisti un peronisti streiku un nemierus gatavojuši tā, lai tie būtu vienā laikā ar prezidenta Frondizi prombūtni no Arģentīnas. Pagājušo sestdien galvaspilsētas ielās notika vairākas sadursmes starp streikotājiem, policiju un armiju. Kādā gadījumā armija pat atsauca talkā 4 tankus un vairākas bruņotās automašīnas, lai padzītu streikotājus no valsts ģaļas saiņošanas uzņēmuma.

,TŪRISTS' ATSAUC ATMIŅĀ PAGĀTNES NELIETĪBAS

KAMĒR MIKOJANS VIESOJAS SAV. VALSTĪS, VASINGTONA PUBLICĒ GARU PĀRSKATU PAR DAŽĀDIEM PADOMJU SAVIENĪBAS LĪGUMU PĀRKĀPUMIEM NESENAJĀ PAGĀTNĒ

„Varbūt jūs vēl vienmēr pietiekami daudz mums neticat", uzrunājot Klīvlendas miljonārus izteicās Padomju Savienības premjēra pirmais vietnieks Mikojans, mēģinādams „rast" atbildi padomju un amerikāņu nesaskaņām. Ja Mikojanam būtu atbildējis amerikāņu multimiljonārs Ītons, tad atbilde skanētu apmēram šā: „Vienīgie cilvēki Sav. Valstīs, kas komūnismu ieskata par draudu, ir tie, kam algu maksā FBI". Tālākā Ītona politiskā domāšana ir šāda: „Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless sludina ārprātīgu fanātismu; Rietumvācijas apbruņošana prasīt prasa pēc jauna kara; cilvēka skaidrais prāts diktē nepieciešamību atzīt komūnistu Ķīnu; Sav. Valstu nostāja pret Ungāriju nav nekas vairāk kā hipokratisms; mežonīgo politiķu, ģenerāļu un žurnālistu trīsvienība dzen mūs (Sav. Valstis) ar katru dienu tuvāk jaunam karam." Ītonam gan ir Chruščeva dāvāti trīs balti zirgi ar visu karieti un kučieri piedevām, bet viņam gan trūkst to faktu, kādus nule atklātībā laidusi ASV Ārlietu ministrija. Ja tādam cilvēkam kā Ītonam vispār var likt neērti justies, tad varētu domāt, ka tagad tam pienācis īstais laiks.

Braukdams pa Sav. Valstīm, Mikojans atklāti brīnījās par amerikāņu financistu draudzīgo izturēšanos un lielo atsaucību. Daudzi būtu bijuši gatavi sākt ar krieviem tirgoties jau uz tuvākā ielas stūra, un tas Mikojanam nepagāja garām nemanīts. Tādēļ kā negaidīts trieciens padomju viesim bija Ārlietu ministrijas publicētais ziņojums, kurā uzskaitītas dažādas Padomju Savienības starptautiskā apmēra blēdības, liekot visiem lētticīgajiem vēlreiz padomāt, pirms viņi uzsāk darījumus ar Padomju Savienību un tās lieltirgotāju Mikojanu. Nedrīkst aizmirst, ka Mikojans jau no laika gala ir piederējis pie tās kliķes, kas valda Pad. Savienībā. Kā Staļina un Maļenkova, tā arī Chruščeva laikmetā Mikojans atrodas valdošās kliķes pašā smailē. Tur noturēties trīsdesmit gadu no vietas var tikai pavisam augstas kvalitātes nelietis. Ārlietu ministrijai par šo periodu ir pašai savas domas, kas pretstatā ar to amerikāņu domām, kuri gribētu ciešāk sadarboties ar komūnistiem Padomju Savienībā. Proti: pēc Pirmā pasaules kara parakstītais Versaļas miera līgums paredzēja Vācijas atbruņošanos un demokratiskas iekārtas izveidošanu, bet pēc šī kara, tāpat kā pēc Otrā pasaules kara, Padomju Savienība ārēji gan aizstāvēja Vācijas atbruņošanās un demokratizācijas domu, bet patiesībā strādāja tieši pretējā virzienā. Kā vienā, tā otrā gadījumā, Vācijas demokratijai nekad netika dota iespēja attīstīties; kur vien tā parādījās, tās saknes tika izravētas. Tai pašā laikā Padomju Savienība slepeni atbalstīja Vācijas bruņošanos. Laikā no 1922. līdz 1934. gadam Padomju Savienība palīdzēja Vācijas bruņošanās plāniem, apmācot vācu jūrniekus un tankistus īpašās krievu skolās. Tai pašā laikā padomju komūnisti tālāk ignorēja Versaļas līgumu, piegādājot Vācijai lidmašīnu motorus, municiju un smacējošās gāzes. Laikā starp Pirmo un Otro pasaules karu Padomju Savienība ārēji izlikās naidā ar vācu nacionālsociālistiem, bet faktiski tā tas nebija. Padomju Savienības valdība savā laikā izdevusi rīkojumu saviem aģentiem gādāt, lai Vācijas republika tiktu likvidēta, tā palīdzot nolīdzināt ceļu Hitlera diktātūrai. Pēc 1933. gada, kad Hitlers jau pilnā spēkā veidoja savu militāro mašinēriju, Padomju Savienība parakstīja veselu duci tirdzniecības un kreditlīgumu ar Hitlera Vāciju. Tai pašā laikā Maskava publiski denuncēja nacionālsociālismu. 1939. gadā Anglijā un Francija cerēja apturēt Vācijas agresīvās tendences Eiropā, garantējot robežu drošību Polijai un Rumānijai. Drīz pēc tam, kā to liecina ASV Ārlietu ministrijas rīcībā esošie dokumenti, Padomju Savienības valdība uzsāka sarunas ar angļu un franču sūtņiem par antinacisma alianses organizēšanu. Bet šo sarunu vidū Padomju Savienība pēkšņi pānāca vienošanos ar Hitleru! **Šī jaunā vienošanās bija pietiekama, lai vāciešiem un krieviem dotu nepieciešamās garantijas koordinētai agresijai Austrumeiropā. Tūlītējie upuri bija Somija, Polija, Rumānija un Baltijas valstis.**

Astoņas dienas pēc Padomju Savienības un Vācijas pakta parakstīšanas, sākās Hitlera uzbrukums Polijai, un Maskava, ārēji naidā ar Hitleru, steidzās pēdējam talkā Poliju sadalīt. „Viens ātrs trieciens Polijai", 1939. gada 31. oktobrī sacīja toreizējais Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs, „vispirms no vācu un tad no sarkanarmijas puses, un no šī neglītā Versaļas līguma nekas pāri vairs nepaliks . . ." Nākamo sešu mēnešu laikā Padomju Savienība uzbruka Somijai, okupēja Lietuvu, Latviju un Igauniju, kā arī Rumānijas ziemeļu provinces.

1941. gada martā Sav. Valstis divreiz brīdināja Padomju Savienību, ka Vācija gatavojas tai uzbrukt. Tas tomēr to nekavēja jau 13. aprilī parakstīt neitrālitātes līgumu ar Japānu, Vācijas sabiedroto. Ar to Padomju Savienība pavēra japāņiem ceļu uz Pērl Hārboru. Šai laikā, kad japāņiem vairs nebija jābaidās no Padomju Savienības agresijas, pēdējie sāka nopietni domāt par uzbrukumu Sav. Valstīm.

Otram pasaules karam beidzoties, Padomju Savienība nekavējās sākt auksto karu, pagriežot muguru saviem kara laika sabiedrotajiem un glābējiem. 1946. gada 9. februārī Maskavā Staļins deklarēja, ka kara laika alianse bijusi vienīgi nepieciešamība un karš starp komūnistu un nekomūnistu pasauli ir neizbēgams. Pēckara konferencēs padomju diplomāti nodarbojās ar Rietumu priekšlikumu noraidīšanu, kamēr komūnistu aģenti, sarkanarmijas atbalstīti, izmantoja šo periodu, lai sagrābtu varu Rumānijā, Bulgārijā, Ungārijā, Albānijā, Čechoslovakijā, Polijā un Austrumvācijā.

(Nobeigums 8. lpp.)

ZIŅAS ĪSUMĀ

● Kanadas parlaments savā tagadējā sesijā pārrunās komūnistu Ķīnas atzīšanas jautājumu. Pārrunu nepieciešamību ierosināja CCF partijas pārstāvis Viņčs. Cik zināms, šādas debates interesē arī Kanadas ministru prezidentu Difenbeikeru, kas savā nesenajā pasaules ceļojumā par šo problēmu runāja ar daudzu valstu valdību galvām. Lēmumu šai jautājumā tomēr negaida ātrāk kā 1959. gada rudenī, kad Kanadai, tāpat kā pārējām Apvienoto Nāciju valstīm, būs kārtējo reizi jānobalso par komūnistu bloka pieprasīto Pekingas atzīšanu.

● Pagājušajā nedēļā Austrumvācijas ministru prezidents Grotevols apmeklēja Indiju, kur galvaspilsētā Jaundēlhi sastapšs ar Indijas ministru prezidentu Nēru. Lai gan sarunas bijušas visai draudzīgas, biedra Grotevola galvenā misija cietusi neveiksmi — viņam nav izdevies piespiest Indijas valdību oficiāli atzīt komūnistu iekārtu Austrumvācijā.

● Komūnistu tīrīšana Apvienotā Arabu Republikā tiek ņemta loti nopietni. Pēdējās ziņas liecina, ka kopš Jaungada Ēģiptē apcietināti vismaz 300 un Sīrijā pat divreiz tik daudz zināmu komūnistu. Drīzā laikā sākšoties apcietināto tiesāšana, kad pēdējiem būšot jāatbild par gatavošanos gāzt Nasera iekārtu.

PLAISA IR TIKPAT PLATA KĀ AGRĀK

FRANCIJAS PARLAMENTS ATBALSTA VALDĪBAS POLĪTIKU ALŽĪRIJĀ

Parīzē. No komūnistiem pamatīgi patīrītais un no pužādistiem pilnīgi iztīrītais Francijas parlaments pagājušās nedēļas nogalē ar pārliecinošu vairākumu nobalsoja par ministru prezidenta Debrē valdības politiku Alžīrijā ar 453 pret 56 balsīm, trīsdesmit deputātiem atturoties, Francijas parlaments pierādīja, ka Francija ir gatava turpināt Alžīrijas karu, cik vien ilgi tas nepieciešams. Tātad pagaidām par kādu kompromisu ar nacionālistu nemierniekiem nevar būt runas. Ministru prezidenta Debrē politika Alžīrijā ir loti īsa un skaidra, proti: Alžīrija pieder Francijai un padota Francijas likumiem. Francija ir atbildīga par sociālās un saimnieciskās dzīves celšanu Alžīrijā, jo Francijai tas ir pa spēkam, kamēr Alžīrija viena to nespēj veikt. Francijas valdības vēlēšanās ir izbeigt Alžīrijas karu. Valdības pamiera piedāvājumi vēl vienmēr ir spēkā, bet politiskā rakstura sarunas ar nemierniekiem nav paredzētas.

Pagājušās nedēļas sākumā franču diplomātiskās aprindas par Alžīrijas karu sāka runāt visai optimistiskās frazēs, liekot saprast, ka var cerēt uz ātru kara izbeigšanos.

LPB KANADAS KOPAS TRADICIONĀLĀ

Preses balle

23. janvārī, pl. 8 v. Kolumba zālē (Sherbourne un Linden ielas stūrī).

☆ Pasteidzieties rezervēt galdiņus, kuru nav vairs daudz!

Ieejas kartes iepriekš pārdošanā Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst ielā, tel. LE 3-3884, bet balles vakarā pl. 7-os pie kases.

DV KV DELEGĀTU PILNSAPULCE

DV delegātu pilnsapulce Kanadā notiks 21.—22. februārī Toronto, 123 Huron St., sākums 21. februāri plkst. 10-os.

Darba kārtībā:

1. Delegātu sanāksmes atklāšana ar svētbrīdi un atklāšanas uzrunu.
2. Mandātu komisijas ziņojums (DV KV revizijas komisija).
3. Pilnsapulces vadības vēlēšanas.
4. Iepriekšējās delegātu pilnsapulces protokola pieņemšana.
5. Ziņojumi un turpmākā darbība: valdes, **DV CV** locekļa un saimn. daļas **ziņojums**; valdes pr-ža vietnieka, Aprūpes daļas vaditāja, Kultūras daļas vad., Jaunatnes un sporta daļas vad., biedrziņa, sekretāra un Vanadžu priekšnieces ziņojumi; Bēru fonda jautājums.
6. DV Kanadā Goda tiesas ziņojums.
7. Nodaļu delegātu ziņojumi.
8. Revīzijas komisijas ziņojums.
9. Debates par ziņojumiem un amatpersonu darbību.
10. Vēlēšanas: valdes priekšsēža, pr-ža vietnieka, valdes locekļu, revīzijas komisijas un Goda tiesas vēlēšanas.
11. Budžets 1959. gadam.
12. Dažādi jautājumi un ierosinājumi.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

VECĀ UN JAUNĀ PASAULE

P. DREIMANIS

Eiropa un tās tuvākā apkārtne Azijā un Afrikā ir tā Vecā pasaule, kur kārts kultūras šūpulis un dzīves plūsmā vērtētas un pārvērtētas daudzas atziņas. Gadu simteņu un pat tūkstošu piedzīvojumi un pārdzīvojumi šīs pasaules tautas ir pārliecinājuši, ka uzlabojumi darbā un dzīvē sasniedzami kopdarbības ceļā, apmainoties garīgām un materiālām vērtībām un cienot šo vērtību radītāju — cilvēku līdz viņa mūža beigām. Līdz ar to pirms pēdējiem pasaules kariem bija nostabilizējušās valstu attieksmes un izveidojies sazināšanās veids ar tuvākām un arī visattālākajām zemēm. Tad jaunās idejas un literārās vērtības īsā laikā sasniedza tālos kultūrālās dzīves stūrīšus un patērina preces apmainīja arī attālākās pasaules malas. Šķita, ka ir jau pienācis laiks tādai darba dalīšanai, kad attiecīgo preci ražos tikai tur, kur tas ir visizdevīgāk, un apmaiņas celā tiks panākta ērta cilvēka vajadzību apmierināšana. Līdz ar to būtu iespējams daudz vairāk ziedot laika mākslas baudīšanai, dabas krāšņumu novērošanai plašajā pasaulē un vispāri cilvēka gara dzīves izkopšanai.

Šai kultūrālajā pasaulē bija arī savi trūkumi: dažas tautas dzīvoja uz citu rēķina, ko sauc par koloniālo politiku, un turīgākie izmantoja mazturīgākos. Eiropas valstis centās viena uz otras rēķina iedzīvoties, kaimiņos paplašinot savu territoriju, kā arī iegūstot sev kolonijas vai saviem ražojumiem jaunus tirgus. Tas izraisīja pēdējos divi karus, kuru ietekmē ir notikušas lielas pārmaiņas tautu dzīvē un attieksmēs.

Izglītībai un īpaši technikai attīstoties, dzīves pabērni jau pirms minētiem kariem sāka cīnīties par sava stāvokļa uzlabošanu. Tad daudzās valstīs notika pārmaiņas politiskajā iekārtā. Tur mazturīgāko pilsoņu stāvoklis sāka uzlaboties. Bet atriebības jūtu ietekmē dzima arī vēlēšanās turīgākos pakalpināt un pat pamocīt. Šajā sakarā notika cīņas gan valstu iekšējā dzīvē, gan metropoļu un koloniju attieksmēs. Šīs cīņas un minētie kari Veco pasauli saskaldījuši divos naidīgos nogrupējumos. Līdz ar to ir sarukušas agrākās izredzes cilvēku vajadzību apmierināšanā, izbeigusies praktizētā garīgo vērtību apmaina un paša kultūras vērtību radītāja - cilvēka drošība. Visā dzīvē iestājusies zināma nestabilitāte vai pat sajukums, no kura grūti atrast izeju.

Jaunajā pasaulē, Amerikas un Austrālijas kontinentā, minētie trūkumi mazāk sajūtami, jo te kultūrālā dzīve ir veidojusies galvenokārt pēdējos laikos technikas straujās attīstības ietekmē. Bez tam šīs zemes nepazīst feodālo iekārtu ar tās dižciltīgajām sabiedriskajām kārtām, zemnieku dzimtbūvi un brīvības ierobežojumiem, lai gan arī te zemeņ pirmiedzīvotājiem nav vienāds stāvoklis ar ieceļotājiem.

Bet te strauji vairojas kapitāli un uzņēmēju apvienības ar nelieliem līdzekļiem, protot dzīvei uzspiest savu zīmogu. Šajā sakarā materiālo līdzekļu pavairošana ir kļuvusi par dzīves mērķi un garīgajām vērtībām nav liela nozīme, izņemot tās, uz kurām balstās saimnieciski financiālā attīstība.

Lielā brīvība ļauj pilsoņiem neierobežoti kāpt pa labklājības kāpnēm un cerēt ierindoties to uzņēmēju pulkā, kas var diktēt citiem savu gribu. Līdz ar to ir nostiprinājusies zināma pārliecība ,ka atzīstams tikai tas, ko diktē attiecīgās zemes likteņu noteicēji. Visiem pārējiem jāpakļaujas viņu gribai.

Izņēmums ir ģimenes dzīve, kur vecākiem ir brīva noteikšana. Tur valda liela dažādība, balstoties uz to brīvību, pēc kuras savā laikā ir alkuši ieceļotāji Jaunajā pasaulē. Dažreiz te bērniem ir lielāka loma nekā vecākiem.

Šī brīvība zināmā mērā tiek ievērota arī skolās, lai gan tur pēdējā laikā sāk pūst arī citi vēji, cenšoties pastiprināt disciplīnu un celt audzēkņu kultūrālo līmeni. Pārspīlētā rotaļveidīgā audzināšana un mācīšana vairs neatrod nedalītu atzīšanu un atbalstu.

Jaunās pasaules īpatnības aizrauj arī jaunieceļotājus. Arī tie cenšas ātri kāpt augstāk pa labklājības kāpnēm, picvēršas galvenokārt tām zinātniskām disciplīnām, kas veicina labklājības pieaugumu, aizraujas no brīvības elka un rotaļveidīgās bērnu audzināšanas, sāk slimot ar iedomību, diktējot cits citam savu gribu u.t.t. Līdz ar to Vecās pasaules ideālisms viņu apziņā pamazām nobāl, un, lai gan jaunieceļotāji ir viena likteņa bērni, viņu attieksmēs sāk ievīsties diezgan lielas domstarpības.

Salīdzinot Vecās un Jaunās pasaules dzīves veidu, jākonstatē diezgan lielas atšķirības, piem., vecāku cienīšana un viņu pieredzes ievērošana un izmantošana Vecajā nav modē Jaunajā pasaulē; tās privāto automobiļu daudzumus Vecajā pasaulē nav vajadzīgs mazo attālumu dēļ; darba un dzīves temps Jaunajā pasaulē ir daudz ātrāks nekā Eiropā un tās kaiminu zemēs; Jaunajai pasaulei jācīnās ar banditismu, ko gandrīz nepazīst Vecā pasaule.

St. Katarīnes (Kanadā) sabiedriski rosīgie tautieši arī Jaungadu sagaidīja draudzīgā saimē latviskā sirsnībā un omulībā, vēlot laimes un nododoties dejas priekam, ka tas redzams apakšējā attēlā. Augšā: pie boles galda DV nod. pr-ks P. Vasariņš, A. Vasariņa, J. Andersone un Vanadžu kopas pr-ce M. Dālberga. R. Bērzinas foto.

TEICAMA ATSAUCĪBA

DV ASV VALDES DARBS

Valdes sēdē 11. janvārī Čikāgā piedalās priekšnieks A. Vanags, valdes locekļi V. Aparjods, P. Ozoliņš, V. Lagzdiņš, J. Utinans, Edg. Penikis un DV sporta lietu vaditājs V. Baumanis.

Sēdi ievadot, priekšnieks apsveic valdes locekļus Jaunajā gadā un pateicas visiem par līdzšinējo krietno darbu un labo sadarbību. Viss darītais un paveiktais tiecas uz vienu mērķi — palīdzībai un dzimtenes atbrīvošanai.

Tālāk valde ar lielu gandarījumu novērtē DV Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcijas rezultātus, kas kopsummā devusi $12.858,32, necerēti tālu pārsniedzot visus līdzšinējos veikumus.

Agrāk nosūtītiem $4.500,- arūpei Vācijā papildus piešķir vēl $2.000,-, kā arī palielina medikamentiem piešķirto summu uz $250,-

Tā kā pēdējā laikā ASV sākusies akcija par koeksistences aktivizēšanu ar Padomju Savienību, valde pārrunā jautājumu par ASV baznīcu un sabiedrības informēšanu par komūnisma īsto nostāju pret baznīcām un reliģiju vispār Padomju Savienībā un nolemj šai jautājumā pasākt kampaņu tajās pilsētās, kur nav latviešu organizāciju.

V. Baumanis iepazistina valdi ar DV līdzšinējiem panākumiem un nākotnes projektiem sportā:

„Viens no faktoriem, kas latviešu jaunatni patur savā vidē un audzina nacionālā garā, nenoliedzami ir mūsu tradicijām un pieredzi bagātais sports. Jaunatni paturēt latviskā sabiedrībā ir viens no DV uzdevumiem, bet lai tas sekmētos, jānāk talkā jaunatnei ar lietpratīgu vadību un nereti arī ar materiālu atbalstu. Es varu liecināt, ka DV ASV sportisti vienmēr ir gadam aizstāvējuši un valkājuši savas organizācijas sporta tērpu. Tādēļ arī tā nav nejaušība, ka pagājušā gadā latviešu meistartību futbolā ir izcīnījuši Nujorkas DV sportisti ,bet basketbolā pag. g. meistari ir Čikāgas DV sportisti. Tas, ko mūsu sportisti dara nacionālā prestiža celšanā, nav par naudu pērkams un ievadītajam darbam nākotnē ir vēl vairāk jāveido jas un jāpaplašinās."

V. Baumanis uzņemas līdz nākošai valdes sēdei sagatavot šaušanas sacensību noteikumus ar mazkalibra ieročiem, jo pie vairākām apvienībām pastāv un pašlaik organizējas šaušanas kopas.

Ievērojot to, ka iepriekš pieminētās divas DV sportistu vienības ir pagājušā gadā parādījušas izcilus panākumus, valde uz sporta vadītāja V. Baumaņa ierosinājumu piešķir līdzekļus sporta tērpu iegādei Nujorkas DV futbolistiem un Čikāgas DV basketbolistiem. Tāpat pieņem vēlējumu censties sagatavot sporta organizētājus pie apvienībām, kur latviešu sporta vienības nepastāv.

Valde piešķir vairākus pabalstus aprūpējamām personām, kā arī nolemj atbalstīt ar $300,- trīs latviešu ģimenes Austrijā, kas pēc oficiālām ziņām atrodas neapskaužamos apstākļos.

— ep.

DV apvienības Nujorkā pilnsapulce

Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcijai noslēdzoties, DV apvienības Nujorkā valde ar prieku var konstatēt ,ka tautiešu atsaucība nav atslābusi, bet gan augusi augumā. Visu trūkumcietēju vārdā vissirsnīgākā pateicība ikkatram ziedotājam un ziedojumu vācējam, kas ar savu atbalstu deva palīdzības darbam 1.634,65 dol., tālu pārsniedzot iepriekšējo gadu rezultātus. Šī summa var vēl nedaudz pieaugt pēc dažu vēl atpakaļ neatsūtīto sarakstu saņemšanas.

*

DV Apvienības Nujorkā gadskārtējā biedru pilnsapulce notiks sestdien, 24. janvārī, plkst. 7.30 vakarā, Yorkville telpās, 157 E. 86. ielā, Nujorkā. Ja minētā laikā neieradīsies statūtos paredzētais biedru skaits, tad pilnsapulce stundu vēlāk būs tiesīga izlemt visus darba kārtībā paredzētos jautājumus pie katra ieradušos biedru skaita.

Pilnsapulces darba kārtība:

1) Sapulces atklāšana. 2)Sapulces amatpersonu vēlēšanas. 3) Iepriekšējās pilnsapulces protokola nolasīšana un pieņemšana. 4) Valdes, Vanadžu valdes, sekciju vaditāju un revizijas komisijas ziņojumi. 5) 1959. g. budžeta pieņemšana. 6) Apvienības priekšnieka, valdes, Vanadžu prieksnieces un revizijas komisijas vēlēšanas. 7) DV delegātu pilnsapulces ASV, delegāta ALA's kongresam un Nujorkas Latviešu Organizāciju padomes locekļu vēlēšanas. 8) Nujorkas Latviešu nama jautājums. 9) Dažādi jautājumi.

Valdību kritizēt nedrīkst

Par Kanadas valdības kritizēšanu pasta ierēdnim N. J. Manfredo šinīs dienās nācās zaudēt savu darbu. Iemesls: J. Manfredo laikrakstā „Toronto Daily Star" bija publicējis vēstuli, kurā tas izteica neapmierinātību ar Difenbeikera valdības solījumu nepildīšanu. Sekas: pasta kantora konfiscēšana. Pēc šādas negaidītas ricības Manfredo iesniedzis protestu liberāļu partijas vadītājam L. Pīrsonam.

AR KRUSTIŅU — NEPIETIEK

Ontario provinces jaunā satiksmes pārkāpumu „tiķete" nupat kā piedzīvoja savu pirmo neveiksmi Vindzoras tiesā. Tiesnesis Angus V. MakMillans bridināja policiju šādiem vārdiem: „Jūs šeit nespēlējat nekādu slēpšanos. Lieciet apsūdzētājiem saprast, par ko tie ir apsūdzēti." Pēc tam tiesnesis MakMillans attaisnoja vairākus satiksmes noteikumu pārkāpējus vienīgi tādēļ, ka policija nebija sīkāk definējusi izdarītos pārkāpumus, ievelkot „tiķetes" attiecīgā ailē tikai krustiņu. Policijas inspektors Dunkans gan protestēja par šādu patvaļīgu rīcību, aizrādot, ka „tā ir nepareizi". Uz to tiesnesis atcirta: „Bet manā uztverē tas ir nepareizi."

„SPĒLĒŠANĀS' AR AIZDEVUMU PROCENTIEM

Likums nosaka, ka par personīgiem aizdevumiem Kanadas bankas ir tiesīgas aplēst ne vairāk kā 6% gadā. Par spīti šim striktajam noteikumam, ko ievēro visas Kanadas akciju bankas (Chartered Banks), šad un tad parādās sludinājumi, kas piedāvā aizdevumus par 3% gadā . . . Ir visai neticami, ka Kanadā būtu tāda naudas pārpilnība, ka kādam būtu jāaizdod nauda par 3% augļu gadā. Nav arī domājams, ka kāds labprātīgi spēlētu „labdarību" un trūcīgiem personīgo aizņēmumu klientiem aplēstu tikai 3% . . .

Būdams ieinteresēts šai mistērijā, apjautājos vispirms kādā no lielākām Kanadas akciju bankām, kādas likmes tā aplēš personīgiem aizdevumiem, un saņēmu atbildi, ka visas Kanadas akciju bankas aplēšot augļus pēc likmes 6% gadā, pie kam, ja aizņēmējs izdara mēnešmaksājumus, arī procenti tiekot aplēsti uz 6% bazes, ievērojot, ka katru mēnesi samazinās aizņemtās naudas summa.

Tāpēc visas bankas, bazējoties uz 6% likmes, izstrādājušas īpašas procentu resp. mēnešmaksājumu tabulas. Šie mēnešmaksājumi sastādās no vienlīdzīgi lieliem kapitāla maksājumiem un vienreizējas procentu maksas. Piem., aizņemoties uz vienu gadu $100,-, atmaksa ir $8,34 mēnesī un $3,15 proc. maksājumiem. Tātad liekas, it kā procentu likme būtu tikai 3,15%, un tas tā arī būtu ,ja visu aizņemto kapitālu atmaksātu pēc gada, bet pie personīgiem aizdevumiem bankas parasti prasa, lai atmaksas izdarītu katru mēnesi, sākot ar pirmo mēnesi pēc aizdevuma izsniegšanas un beidzot pēc 12 mēnešiem no aizdevuma izsniegšanas dienas. Patiesībā likme nav 3,15%, bet gan 6% vai ½% mēnesī, un par šī apgalvojuma pareizību viegli var pārliecināties, izdarot šādu vienkāršu aplēsumu. A. aizņēmies no B. bankas $100,- tieši pirmajā janvārī. Aplēšot par izstāvošo aizdevuma atlikumu ½% vai 6% gadā, mēs iegūstam šādu ainu:

1. februārī aplēšami procenti no $100,- vai $0,50, atskaitot atmaksu $8,34; 1. martā aplēšami procenti tikai no $91,66 — $,45, atskaitot atmaksu $8,34; 1. aprīlī aplēšami procenti no $83,32 — $0,41 u. t. t.

Turpinot tādā garā līdz gada beigām, mēs, saskaitot šos procentu maksājumus, kas aplēsti, pamatojoties uz likmi ½% mēnesī vai 6% gadā, iznākumā dabūsim taisni $3,15, ko banka aplēsusi sev par labu, bet, kā redzams, tas nebūt nenozīmē, ka banka aplēsusi tikai 3,15%!

Pie divgadīgiem aizdevumiem par $100, atmaksas ir $4,17 mēnesī un par 2 gadiem procentos jāsamaksā $5,89, kas nenozīmē, ka procentu likme būtu mazliet pāri par 2,94%! Tā vēl arvien ir 6% gadā, un katra banka apstiprinās, ka tā aplēš 6% gadā par jūsu aizņēmumiem, neatkarīgi no laika, uz kādu esat aizņēmušies . . .

Tā redzam, ka apgalvojumi, ka šādus aizdevumus var dabūt par 3% gadā, liecina vai nu to, ka laudis, kas to apgalvo, paši nav izpratuši augšminētos aprēķinus, vai arī bankas reklāmas nolūkos apzinīgi ļauj maldīties vai maldina tos savus klientus, kas neizprot vai arī dziļāk nepadomā par šo procentu aplēšanas kārtību.

Latvieši ir intelligenta tauta, un, liekas, ka šī „bebru ķeršana" būtu reiz jāizbeidz, un to var izbeigt tikai ar pašu „bebru" pretestību, norādot saviem kontrahentiem uz augšminētiem aplēsumiem.

V. Palma.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicos visiem tuvumā un tālumā, kā atsevišķām personām, tā organizācijām, kas mani atcerējušies manā 65. dzimšanas dienā ar miļiem vārdiem ,skaistiem ziediem un jaukām veltēm.

V. Burkēvics.

KANADĀ TORONTO

● Gadskārtēju Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu arī šogad rīko TLTA sestdienas ģimnazija; tas notiks 24. janvārī, plkst. 8,00 vakarā Sv. Andreja baznīcas telpās. Pēc iepriekšējo gadu tradicijas TLNT režisores Mildas Bērziņas - Muižarājas vadībā būs R. Blaumaņa lugas „Pamāte" pirmizrāde; rampas gaismā stāsies ne tikai pazīstamie aktieri, bet arī vairāki jaunatnes pārstāvji: ģimnazijas absolventi. Visu izrādes atlikumu TLNT ziedo ģimnazijas darba sekmēšanai, lidz ar to kļūstot par šī gada pirmo Draudzīgā aicinājuma sekmētāju. Bez tam ģimnazija saņēmusi jau arī pirmo naudas ziedojumu $40,-, ko iemeksājusi LNAK valde. Ģimnazija ar savu darbu guvusi pladšu sabiedrības atsaucību un prāvu labvēļu pulku, kas to regulāri atbalsta.

Kā pateicību par šo atbalstu labvēļiem — kā atsevišķām personām, tā arī organizāciju pārstāvjiem — vecāku padome, pēc teātra izrādes būs klājusi tējas galdu. Viesiem pieejama būs vecāku padomes organizētā bufete, kā arī izklaidēšanās dejās un rotaļās. Ģimnazijas saime aicina visus tautiešus sekot Draudzīgam aicinājumam un apmeklēt šo sarīkojumu, tā sekmējot mūsu jaunatnes latvisko audzināšanu. Ieejas biļetes jau tagad saņemamas Lotus un Venus puķu veikalos, kā arī pie vai darbvedes I. Pilpes.

● LNAK sesijas laikā 25. janvārī plkst. 3,00 dienā Toronto radio raidītājs uz viļņa garumu 1010 Canadian All programmas ietvaros sniegs speciālu latviešiem veltītu raidījumu, kurā interviju par LNAK sesiju un Latviju vispār sniegs LNAK politisko lietu referents J. Lejiņš. Koncerta daļā dziedās viru dubultkvartets Kalvis un soliste Austra Holcmane.

● Rosīgi uz savu tradicionālo karnevālu Nakts Latiņu kvartālā gatavojas Toronto latviešu studentu kopa. Karnevāls notiks 23. februārī Kolumba zālē, un tam piemērotas dekorācijas gatavo jaunie un topošie architekti E. Tanna vadībā. Paredzama arī ista burvju māksliniekuierašanās.

Labi izdevies bija arī kopas eglītes vakars, kurā piedalījās ap 70 jauniešu, sagādājot kopai arī 20,- dol. atlikumu. Pašreiz kopaģ vadības lielākās rūpes ir ar biedru naudu savākšanu ,jo no 80 kopā reģistrētajiem biedriem savas saistības nokārtojuši tikai kādi 35.

● Kanadas latviešu mākslinieku apvienība kā pēdējā no Toronto latviešu organizācijām nopūta svecites Ziemassvētku eglīšu sarīkojumu virknē, pulcējoties draudzīgā sanāksmē DV nāmā pag. nedēļas nogalē. Laipnajā Kanadas mākslinieku saimē viesojās arī no ASV iebraukušais prof. J. Kuga, kas domā par pārcelšanos nākotnē uz pastāvīgu dzīvi Toronto, kur viņam mīt jau dēls un meita. Pēc pusotra gada prombūtnes Kanadas rietumos — Kalgarijā — Toronto atgriezusies dzejniece Velta Toma, kas arī bija redzama pirmo reizi pēc ilgāka laika Toronto latviešu vidū, šoreiz simboliski tieši pie mākslinieķiem.

● Pagājušās nedēļas vidū jau 4. reizi Kanadā atgriezās pazīstamais latviešu misionārs Ernests Zingers, kas jau kopš 1938. g. darbojas kā Starptautiskās kristīgās misijas pārstāvis Indijā. Trešdienas vakarā Walmer Rd. baptistu baznīcas zālē E. Zingers rādīja vairākas paša uzņemtas krāsu filmas ar komentāriem par savu dzīvi un misionāra darbu Indijā. Sliktā laika dēļ interesentu nebija pārāk daudz — skaitā ap 50, tomēr viņiem, kas bija ieradušies uz šo sarīkojumu, tas iminonēja ar savu bagātīgo un interesanto vielu. Jau nākošā rītā E. Zingers izlidoja uz Angliju, lai kopā ar savu kundzi - ārsti atgrieztos atkal Indijā.

● Baltijas sieviešu padome otrdien, 27. janvārī, plkst. 8 v. Pilsētas valdes telpās rīko tējas vakaru par godu Kanadas pavalstniecības jaunajiem ieguvējiem ar nelielu programmu, kurā piedalīsies aktieris E. Pētersons ar latviešu dzejoļu deklamācijām angļu valodā. Jaunajiem pilsoņiem pasniegs mazu emblēmu — sudraba kļavu lapiņu. Arī tie pilsoņi, kas pavalstniecību ieguvuši vasarā, kad šādi sarīkojumi nenotiek, laipni lūgti ierasties 27. janvārī min. tējas vakarā. Pēdējiem jāpieteicas pie A. Kopmanes, HO 6-5126 pēc pl. 2 p. p.

GENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 10

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LIETUVAS SŪTNIECĪBA VATIKANĀ NAV SLĒGTA

Vatikana oficiozs „L'Osservatore Romano" ievietojis autoritātīvu atbildi uz daudziem jautājumiem, kas radušies sakarā ar Polijas un Lietuvas sūtņu pilnvaru neatzīšanu. Laikraksts noteikti noraida visus minējumus it kā par kādu „jaunu orientāciju" Vatikāna politikā. „Šis jautājums nav politisks, bet tīri techniski - juridisks . . . Nav nekādu pārmaiņu Svētā Krēsla attieksmēs pret Lietuvu, kaş ir varas akta upuris . . ."

Laikraksts noraida apgalvojumu, ka Polijas un Lietuvas diplomātiskās misijas būtu galīgi „slēgtas". „Šis pārstāvības turpina eksistēt," paskaidro laikraksts, „bet misiju vadītāju trūkuma dēļ tās pārzin Polijas vēstniecības un Lietuvas sūtniecības lietveži."

Latviskās dzīvošanas kursi

Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā riko 7. un 8. februārī Toronto, TLB telpās 198 Osler St., latviskās dzīvošanas kursus. Kursu dalībnieki lūgti pieteikties pie A. Priedīša, 51 Redwood Ave., Toronto, Ont., minot savu vārdu, dzimšanas datus, adresi, ziņas, vai ir biedrs kādā jaunatnes organizācijā, un vai var dot, vai vēlas naktsmājas kursu laikā Toronto. Dalības maksa kursos, ieskaitot 2 pusdienas un vakariņas, $4,— LNJAK's un ALJA's biedriem $3,-.

Kursos paredzēti šādi priekšmeti: gadskārtas, senie dziedāšanas veidi, gadskārtu dziesmas, latvju rakstu pamatformas, tautas dejas, latviskie ēdieni, rotas, vakarēšana. Kursus vadīs Brunis Rubess, piedaloties lietpratējiem atsevišķās nozarēs. Jāņem līdz nazis ar smailu galu un materiāli vienai budēļu maskai.

LASĪTAJU vēstules

SARKANAIS VĒJŠ

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar lielu interesi lasu jūsu laikrakstu un reizē priecājos par tā bagātīgo un vispusīgo saturu.

Pie viena vēlos pieminēt, ka šeit Oldenburgā pēdējā laikā saradušies dažādi „opozicijas" izdevumi — „Laika Ritmos" un „Opozicionārs", kuŗi savā saturā pieņēmuši sarkanu nokrāsu. Tajos tiek ķengāti trimdas latvieši un jo sevišķi tie, kas atrodas organizāciju vadībā. Pat mirušajiem neliek mierā (piem. ģen. R. Bangerskim).

Izdevēji un redaktori nolēmuši sos ražojumus sūtīt uz aizjūras zemēm, lai tā viecinātu gaisa jaukšanu.

Jāpiemin, ka ir pierādīts, ka dažus no šo „gara ražojumu" fabricētājiem atbalstījis Michailovs un tagad atbalstot Višņevska stābs. Atustrumberlinē ir ievadīta tiesas izmeklēšana, bet tā neko labu nesola, jo vācu valdībai ir zināma veida vienošanās ar krieviem par repatriantu vervēšanu. Tā šīs ķengu lapas aizvien turpina iznākt, lai gan viens no redaktoriem aizlaidās, vismaz pazūda no Oldenburgas latviešu redzes aploka, jo pēdējie sāka to tramdīt. Kas gan zina, varbūt šis virs dzīvo tepat Oldenburgā. Oldenburgas tautieši, vērojot šo ķengu lapu graujošo saturu, pret tām izturas noraidoši. Līdzīgi lapai par atgriešanos dzimtenē, kuŗu piesūta no repatriācijas stāba Austrumberlīnē, iespējams, šie izdevumi sāks ceļot uz aizjūras zemēm, lai sludinātu tautiešiem „patiesību". Esiet uzmanīgi šīs lapas saņemot, neaizmirstiet, kam tās kalpo.

B. R., Oldenburgā,
Rietumvācijā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasta marka.

Ar autora vārdu vai inicīļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Draudzīgā aicinājuma veltes latviešu skolai

Kalamazū latviešu skola saņem vērtīgas dailamatnieku un rotkaļu veltes.

Kultūras un „Draudzīgā aicinājuma" dienas, šķiet, arī šogad dos Kalamazū latviešu skolai lielu un svētīgu atbalstu, līdzīgi tam kā pagājušā gadā skola tika pie 1000 grāmatu lielas bibliotēkas, kas aizņem divus pilnus skapjus .Jau tagad skola saņēmusi vērtīgus dāvinājumus, kā V. Aistara gleznu, I. Kārkliņa grieztu lielu sienas šķīvi ,A. Graudiņas keramikas vāzi, E. Kesneres spilvenu, rotkaļa A. Telles „Saules" saktu, skaņu studijas „Daina" skaņu plates, laikraksta Latvija Amerikā abonementu un vēl citas veltes. Arī grāmatu devumi sākuši jau ienākt. Tā kā skolai pašai nav savu telpu, kuŗas varētu ar šiem bagātajiem veltījumiem izdaļot un padarīt tās īsti latviskas tad skolas padome rīko 25. janvārī šo vērtīgo mantu izlozi. Izloze notiks pēc kārtējā bērnu rīta, Latviešu biedrības namā. Šis bērnu rīts, kuŗš notiks „Draudzīgā aicinājuma" ietvaros, tiks veltīts Daugavai. Mūsu lielo upi rādīs gaismas bildēs. Lozes tiek pārdotas arī iepriekš. Viss ieņēmums tiks veltīts skolas vajadzībām. B.

Turss ieradies Danijā

Latvijas „archibīskaps" G. Turss un viņa Igaunijas amata brālis J. Kivits ieradušies Dānijā, lai piedalītos Eiropas baznīcu kongresā Niborgā, kas sākās 9. janvārī. Kivits bija viens no šī kongresa organizētājiem. Uz izsūtītajiem ielūgumiem bija Kivita un Lejassaksijas bīskapa Liljes paraksti. Anglijas un Skandināvijas baznīcas tomēr izturas pret šo kongresu vēsi. Kongresā ir pārstāvēta arī Krievijas pareizticīgo baznīca.

Turss un Kivits ievadījuši sarunas, lai viņus uzņem Luterāņu pasaules padomē kā Latvijas un Igaunijas ev. - lut. baznīcas pārstāvjus. Luterāņu pasaules padomē, kas dibināta 1947. g. Lundā, Latvijas un Igaunijas baznīcas pārstāv archibīskaps T. Grīnbergs un Igaunijas archibīskaps Keps. Pēdējais dzīvo Zviedrijā.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARĪNĒS
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

VĒSTURES ,PĀRRAKST

Latvijas neatkarīgās valsts proklamēšanas 40 gadu atceres dienā trimdas laikrakstos publicētie apcerējumi, liekas, ir bijusi visai nepatikami t. s. „Padomju Latvijas varas virieni; tie visai spilgti ir izpaudušies kāda A. Drīzuļa, (kaş sevi dēvē par „vēstures zinātņu kandidātu") rakstā „Sakarā ar kādu bungu rībināšanu", kuŗu iespiedis Padomju Savienības čekistu izdotais laikraksts „Dzimtenes Balss" savā 85. numurā.

Lasot šo sarkanā „vēsturnieka" rakstu, neviļus nāk prātā slavenais Dž. Orvela satiriskais romāns: „1984. gads". Minētajā romānā attēlots, kā strādā „vēstures pārrakstīšanas departaments", lai galu galā tautas masai pierādītu, ka „brīvība ir verdzība" un „gara tumsība ir spēks" . . . Autors visā nopietnībā rauga saviem lasītājiem brīvajā pasaulē, jo dzimtenē viņa lapa nav dabūjama, pierādīt, ka tādas „Latvijas brīvvalsts" nemaz neesot bijis! . . . Vai nav mazliet par agru jau tagad mēģināt pārrakstīt vēsturi? Vēl taču pie dzīvības ir palikuši Latvijas brīvvalsts aculiecinieki, jo tos visus visvarenā čeka ar labāko gribu nav spējusi iznīcināt. Un brīvajā pasaulē ir arī pietiekami daudz vēsturisku materiālu, kas runā pavisam ko citu . . .

Autors apgalvo, ka „latviešu tautas vairākums 1917. gadā bija par padomju varu, par komūnistu partiju", bet paš nepūlas to kaut kā pamatot, jo apzinās, ka runā skaidrus melus, kāpēc svarīgi piezīmē: „Šo vēstures faktu apstrīdēt nevar neviens". Vai „vēstures zinātņu kandidats" nevarētu paskaidrot, uz kādiem vēstures faktiem viņš balsta savu apgalvojumu?

Tikpat nepareizs un aplams ir Dr. apgalvojums, ka „latviešu tauta guva savu valsti Oktobra revolūcijas uzvaras rezultātā un ka šās valsts vēsture sākās nevis 1918. gada 18. novembrī, bet gan 1917. gada 7. novembrī, kad Krievijā uzvarēja sociālistiskā revolūcija"(!). Laikam ir jābūt Padomju Savienības „vēstures zinātņu kandidātam", lai spētu pateikt šādu aplamību! Nerunājot jau nemaz par to, ka „lielā Oktobra revolūcija" patiesībā nebija revolūcija, bet gan īsta kontrrevolūcija, kas 1917. g. martā cariskā despotisma vietā nodibinājā vēl briesmīgāku komūnistu jaunās šķiras despotiju, 7. novembris nav ne krievu, nedz latviešu valsts sākums. Krievu valsts sākumu taču pašī komūnisti nekad nav skaitījuši ar oktobŗa revolūcijas pirmo dienu un lielkrievu patriotisma uzplūdu laikos Staļins lika slavēt visuş krievu carus un karavadoņus, kas bija raudzījuši darīt tikpat „slavenus" un asiņainus darbus kā pats Staļins. Tas taču arī no padomju „pārrakstītās" vēstures padomju „vēstures zinātņu kandidātam" būtu bijis jāzina. Latvijas valsti 1917. g. 7. novembrī ne „buržuji", ne komūnisti, nedz kāds cits vēl nebija pasludinājis . . .

„Tā latviešu buržuāzija pārdeva Latviju vācu imperiālistiem un tajā pašā laikā nekaunējās lielīties, ka latviešu tautas interesēs nodibinājusi „neatkarīgu valsti", turpina „v. z. kandidāts". Ja autors būtu patiesi interesējies papētīt istos vēstures avotus, tad pārdevēju lomā nonāktu gan viņa slavētā padomju vara, kas Brestļitovskā jau sen patiesi bija iztirgojusi „Vācijas imperiālistiem" latviešu dzīves telpu. Latvju tauta, padomju varas viru nodota vācu žēlastībai, gan pati stājās preti kā vāciem, tā krieviem, izcīnot divu gadu ilgas brīvības cīņas pret abām pusēm. Latvju tautai pietika arī, ka tikai piecus mēnešus valdīja bēdīgi slavenā Stučkas padomju valdība, lai to atzītu par „razbainieku sociālismu", izteicoties pašas Stučkas valdības locekļa Roziņa vārdiem ,kad šis virs bija komūnismā galīgi vīlies.

Vēsture rāda, ka bez padomju imperiālisma atbalsta saujiņa latviešu komūnistu nespēja noturēties pie valsts varaş un tiem bija jādodas pie saviem maizes tēviem uz Maskavu, lai paglābtu savas ādas no tautas dusmām. Latviešu komūnisti arī nākošajos pāris gados bija tik vāji, ka nespēja pat aizkavēt Latvijas satversmes sapulces sanākšanu ,kā to viņu domu biedri izdarīja Krievijā, un ar demokratiskas satversmes pieņemšanu un spēkā stāšanos 18. novembrī sāktā valsts dibināšana bija novesta līdz sekmīgam noslēgumam. Ar vispārīgo un aizklāto nobalsošanu, kuŗu nekad nav riskējuši lietot komūnisti, tauta iz
vijas brīvvalsti. kā apgalvo tai soc.-dem. renegā vics, ko dēvē p deri, „Ulmaņa p . . . nebija ne n jas, ne policijas, Tie ir gan neap argumenti, bet t ka Ulmaņa val kaut kam citam tas atbalstam, neko nebūtu v Viņam būtu b vēstures skatuve kam, Bermont u. c., kas mēģ ties izmocītai la

Vajadzēja paie diem, lai „ka biedriem būtu policija un iero tas pakļaušanai kanā imperiālis mot tautai neat nododot latviešu jas jaunās eksp izmantošanai. A var noliegt, ka neatkarīgas La tās vietā tagad Latvijas PSR., ču nav nekaş citu Krievijas p ku savienības a tojot cara laika beŗņu", ko pēc dījumiem pār jaunās izmanto cības vīri kopā viešu sarkano vienojušies savā Latvijas komūn

Jābūt tiešām zinātniekam", laikrakstā, ko viešu iestāde, b čekas divainā miteja, Par at nē" (liekuļīgi r burtu) apgalv brīvvalsts nebū va ir tagadēj vince. Ja, pēc „verdzība ir b

JU

VOLD

Latvju Enci par 25 Ozoliņ ir arī Volde komponists. E dzīvo gandrīz laj aizsniegtu Soreiz ar 80 ties skolotājs skolu pārzinis liņš. Par vi nav nekas rak ba daudz pat arī šim klusa

Voldemāra kārts 1878. g Zvārtavas Ja kas skolotāja nas viņš jau sāk skolotāja ta ir Plāterē, dzīvo dzejnie Dzejas gars pārņēmis tik arī pats dzej dedzīgo priek par savas ta griezis nevie Ozoliņam bū nājums jau pašam tikpat nelokāmi sk Un jaunais s ra: pa dienu ris, teātris, b

GENERĀLKONSULS
Mr. R N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

I. Andrejsons, C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LIETUVAS SŪTNIECĪBA VATIKANĀ NAV SLĒGTA

Vatikana oficiozs „L'Osservatore Romano" ievietojis autoritatīvu atbildi uz daudziem jautājumiem, kas radušies sakarā ar Polijas un Lietuvas sūtņu pilnvaru neatzīšanu. Laikraksts noteikti noraida visus minējumus it kā par kādu „jaunu orientāciju" Vatikāna politikā. „Šis jautājums nav politisks, bet tīri tehniski - juridisks . . . Nav nekādu pārmaiņu Svētā Krēsla attieksmēs pret Lietuvu, kaŗ ir varas akta upuris . . . "

Laikraksts noraida apgalvojumu, ka Polijas un Lietuvas diplomātiskās misijas būtu galīgi „slēgtas". „Šīs pārstāvības turpina eksistēt," paskaidro laikraksts, „bet misiju vadītāju trūkuma dēļ tās pārzin Polijas vēstniecības un Lietuvas sūtniecības lietveži."

Latviskās dzīvošanas kursi

Latviešu nacionālā jaunatnes apvienība Kanadā riko 7. un 8. februārī Toronto, TLB telpās 198 Osler St., latviskās dzīvošanas kursus. Kursu dalībnieki lūgti pieteikties pie A. Priedīšz, 51 Redwood Ave., Toronto, Ont., minot savu vārdu, dzimšanas datus, adresi, ziņas, vai ir biedrs kādā jaunatnes organizācijā, un vai var dot, vai vēlas naktsmājas kursu laikā Toronto. Dalības maksa kursos, ieskaitot 2 pusdienas un vakariņas, $4,- — LNJAK's un ALJA's biedriem $3,-.

Kursos paredzēti šādi priekšmeti: gadskārtas, senie dziedāšanas veidi, gadskārtu dziesmas, latvju rakstu pamatformas, tautas dejas, latviskie ēdieni, rotas, vakarēšana. Kursus vadīs Brunis Rubess, piedaloties lietpratējiem atsevišķās nozarēs. Jāņem līdz nazis ar smailu galu un materiāli vienai budēļu maskai.

LASĪTAJU vēstules

SARKANAIS VĒJŠ

Latvijas Amerikā redakcijai:

Ar lielu interesi lasu jūsu laikrakstu un reizē priecājos par tā bagātīgo un vispusīgo saturu.

Pie viena vēlos pieminēt, ka šeit Oldenburgā pēdējā laikā saradušies dažādi „opozicijas" izdevumi — „Laika Ritmos" un „Opozicionārs", kuŗi savā saturā pieņēmuši sarkanu nokrāsu. Tajos tiek ķengāti trimdas latvieši un jo sevišķi tie, kas atrodas organizāciju vadībā. Pat mirušajiem neliek miera (piem. ģen. R. Bangerskim).

Izdevēji un redaktori nolēmuši sos ražojumus sūtīt uz aizjūras zemēm, lai tā viecinātu gaisa jaukšanu.

Jāpiemin, ka ir pierādīts, ka dažus no šo „gara ražojumu" fabricētājiem atbalstījis Michailovs un tagad atbalstot Višnevska stābs. Atustrumberlīnē ir ievadīta tiesas izmeklēšana, bet tā neko labu nesola, jo vācu valdībai ir zināma veida vienošanās ar krieviem par repatriantu vervēšanu. Tā šis ķengu lapas aizvien turpina iznākt, lai gan viens no redaktoriem aizlaidās, vismaz pazuda no Oldenburgas latviešu redzes aploka, jo pēdējie sāka to tramdit. Kas gan zina, varbūt šis vīrs dzīvo tepat Oldenburgā. Oldenburgas tautieši, vērojot šo ķengu lapu graujošo saturu, pret tām izturas noraidoši. Līdzīgi lapai par atgriešanos dzimtenē, kuŗu piesūta no repatriācijas stāba Austrumberlīnē, iespējams, šie izdevumi sāks celot uz aizjūras zemēm, lai sludinātu tautiešiem „patiesību". Esiet uzmanīgi šīs lapas saņemot, neaizmirstiet, kam tās kalpo.

B. R., Oldenburgā,
Rietumvācijā.

iesības manuskriptus saīsināt.
skriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
ota pasūtnarka.
ai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās
st redakcijas viedoklim.

VĒSTURES ‚PĀRRAKSTĪTĀJI'

Latvijas neatkarīgās valsts proklamēšanas 40 gadu atceres dienā trimdas laikrakstos publicētie apcerējumi, liekas, ir bijusi visai nepatikami t. s. „Padomju Latvijas varas viriem; tie visai spilgti ir izpaudušies kāda A. Drīzuļa, (kaŗ sevi dēvē par „vēstures zinātņu kandidātu") rakstā „Sakarā ar kādu bungu ribināšanu", kuŗu iespiedis Padomju Savienības čekistu izdotais laikraksts „Dzimtenes Balss" savā 85. numurā.

Lasot šo sarkanā „vēsturnieka" rakstu, nevijus nāk prātā slavenais Dž. Orvela satiriskais romāns: „1984. gads". Minētajā romānā attēlots, kā strādā „vēstures pārrakstīšanas departaments", lai galu galā tautas masai pierādītu, ka „brīvība ir verdzība" un „gara tumsība ir spēks" . . . Autors visā nopietnībā rauga saviem lasītājiem brīvajā pasaulē, jo dzimtenē viņa lapa nav dabūjama, pierādīt, ka tādas „Latvijas brīvvalsts" nemaz neesot bijis! . . . Vai nav mazliet par agru jau tagad mēģināt pārrakstīt vēsturi? Vēl taču pie dzīvības ir palikuši Latvijas brīvvalsts aculiecinieki, jo tos visus visvarenā čeka ar labāko gribu nav spējusi iznīcināt. Un brīvajā pasaulē ir arī pietiekami daudz vēsturisku materiālu, kas runā pavisam ko citu . . .

Autors apgalvo, ka „latviešu tautas vairākums 1917. gadā bija par padomju varu, par komūnistu partiju", bet pat nepūlas to kaut kā pamatot, jo apzinās, ka runā skaidrus melus, kāpēc svarigi piezīmē: „šo vēstures faktu apstrīdēt nevar neviens". Vai „vēstures zinātņu kandidāts" nevarētu paskaidrot, uz kādiem vēstures faktiem viņš balsta savu apgalvojumu?

Tikpat nepareizs un aplams ir Dr. apgalvojums, ka „latviešu tauta guva savu valsti Oktobŗa revolūcijas uzvaras rezultātā un ka šās valsts vēsture sākās nevis 1918. gada 18. novembrī, bet gan 1917. gada 7. novembrī, kad Krievijā uzvarēja sociālistiskā revolūcija"(!). Laikam ir jābūt Padomju Savienības „vēstures zinātņu kandidātam", lai spētu pateikt šādu aplamību! Nerunājot jau nemaz par to, ka „lielā Oktobŗa revolūcija" patiesībā nebija revolūcija, bet gan īsta kontrrevolūcija, kas 1917. g. martā cariskā despotisma vietā nodibināja vēl briesmīgāku komūnistu jaunās šķiras despotiju, 7. novembris nav ne krievu, nedz latviešu valsts sākums. Krievu valsts sākumu taču pašī komūnisti nekad nav skaltījuši ar oktobŗa revolūcijas pirmo dienu un lielkrievu patriotisma uzplūdu laikos Staļins lika slavēt visuš krievu carus un karavadoņus, kas bija raudzījuši darīt tikpat „slavenus" un asiņainuš darbus kā pats Staļins. Tas taču arī no padomju „pārrakstītās" vēstures padomju „vēstures zinātņu kandidātam" būtu bijis jāzina. Latvijas valsti 1917. g. 7. novembrī ne „buržuji", ne komūnisti, nedz kāds cits vēl nebija pasludinājis . . .

„Tā latviešu buržuāzija pārdeva Latviju vācu imperiālistiem un tajā pašā laikā nekaunējās lielīties, ka latviešu tautas interesēs nodibinājusi „neatkarīgu valsti", turpina „v. z. kandidāts". Ja autors būtu patiesējies papētīt īstos vēstures avotus, tad pārdevēju lomā nonāktu gan viņa slavētā padomju vara, kas Brestļitovskā jau sen patiesi bija iztirgojusi „Vācijas imperiālistiem" latviešu dzīves telpu. Latvju tauta, padomju varas viru nodota vācu žēlastībai, gan pati stājās preti kā vāciem, tā krieviem, izcīnot divu gadu ilgas brīvības ciņas pret abām pusēm. Latvju tautai pietika arī, ka tikai piecus mēnešus valdija bēdīgi slavenā Stučkas padomju valdība, lai to atzītu par „razbainieku sociālismu", izteicoties pašas Stučkas valdības locekļa Roziņa vārdiem ‚kad šīs vīrs bija komūnismā galīgi vilies.

Vēsture rāda, ka bez padomju imperiālisma atbalsta saujiņa latviešu komūnistu nespēja noturēties pie valsts varaš un tiem bija jādodas pie saviem maizes tēviem uz Maskavu, lai paglābtu savas ādas no tautas dusmām. Latviešu komūnisti arī nākošajos pāris gados bija tik vāji, ka nespēja pat aizkavēt Latvijas satversmes sapulces sanākšanu ‚kā to viņu domu biedri izdarīja Krievijā, un ar demokratiskas satversmes pieņemšanu un spēkā stāšanos 18. novembrī sāktā valsts dibināšana bija novesta līdz sekmīgam noslēgumam. Ar vispārīgo un aizklāto nobalsošanu, kuŗu nekad nav riskējuši lieļot komūnisti, tauta izteicās par Latvijas brīvvalsti, lai gan sākumā kā apgalvo tai pašā laikrakstā soc.-dem. renegāts Ansis Rudēvics, ko dēvē par soc.-dem. līderi, „Ulmaņa pagaidu valdībai . . . nebija ne naudas, ne armijas, ne policijas, ne ieroču" . . . Tie ir gan neapšaubāmi svarīgi argumenti, bet tie tikai pierāda, ka Ulmaņa valdībai bija jābūt kaut kam citam — latviešu tautas atbalstam, jo bez tā viņš neko nebūtu varējis sasniegt. Viņam būtu bijis jānoliet no vēstures skatuves tāpat kā Stučkam, Bermontam - Avalovam, u. c., kas mēģināja uzkundzēties izmocītai latviešu tautai.

Vajadzēja paiet divdesmit gadiem, lai „kandidāta" domu biedriem būtu „nauda, armija, policija un ieroči" latviešu tautas paklausanai lielkrievu sarkanā imperiālisma varai, atņemot tautai neatkarīgo valsti un nodot latviešu tautu Krievijas jaunās ekspluatātoru šķiras izmantošanai. Autors taču nevar nolīegt, ka tagad vairs nav neatkarīgas Latvijas valsts — tās vietā tagad ir nožēlojama Latvijas P.S.R., kas tiesiski taču nav nekaš vairāk par kādu citu Krievijas padomju republiku savienības apgabalu vai, lietojot cara laika terminu — „gubernu", ko pēc Maskavas norādījumiem pārvalda Krievijas jaunās izmantotāju šķiras uzticības vīri kopā ar saujiņu latviešu sarkano vagaru, kuŗi apvienojušieš savā arodbiedrībā — Latvijas komūnistu partijā.

Jābūt tiešām īstam „padomju zinātniekam", lai iedrošinātos laikrakstā, ko neizdod pat latviešu iestāde, bet gan Krievijas čekas dīvainā nosaukuma „Komiteja, Par atgriešanos Dzimtenē" (liekulīgi rakstot to ar lielo burtu) apgalvot, ka Latvijas brīvvalsts nebija brīva, bet brīva ir tagadējā Krievijas province. Ja, pēc viņa domām, — „verdzība ir brīvība" . . .

Budzis.

ATGRIEŽAS TIKAI GARĪGI SLIMIE

Draudzīgs padoms latviešu komūnistiem — repatriantu vervētājiem.

Rīgas „biedriem" un īpaši repatriantu ķerstīšanas lapelei „Dzimtenes balss" briesmīgi nepatīk trimdinieku „barvežu" rūgtās patiesības konstatējums, ka repatriantu ķērājiem uz „paradīzi" izdodas aizvilināt galvenokārt vienīgi garīgi nenormālos, fiziski slimīgos un noziedzīgos ļautiņus. Šinī jautājumā pēdējā laikā atspēkojumus rakstīt aicināts jūtas kāds repatriants no Austrālijas J. Plaudis, kas nez' vai nu pats no trimdinieku „telediagnostiķiem" tā notrūcies, vai uz aizdomīgu pazīmju pamata mudīgi vien aizjozis pat pie kādiem ārstiem. Domājams, lai „biedru" vajadzībām mēģinātu iegūt apliecību, ka nav traks! Kādu garīgu vai fizisku kaiti Rīgas ārsti viņam konstatējuši, vēl nav zināms, un Plaudis par to pats dziļdomīgi klusē, bet kādā vietā savās „Pārbraucēja atzīmēs" raksta „Nodzīvoju Austrālijā daudzus gadus un pārbraucu Latvijā, savām mirstīgām acīm neredzēju n e v i e n a s kādam Austrālijas latvietim piederošas mājas — ne dabā, ne arī avīzē . . . "

Jā, kādreiz jau gadās, ka aiz meža neredz kokus. Tā, jāpiekrīt, varbūt ir gadījies arī nelaimīgajam Plaudim Austrālijā ar turienes latviešu māju neredzēšanu. Varbūt turklāt cilvēks bijis ar vāju redzi un dzirdi, kaut lepojas, ka „vergu selektēšanas komisija" Austrālijai šo kādreiz iedalījusi izlases komandā. Viss jau būtu vēl labi, un, saprotot, ka Plaudis, komūnistu žņaugos iekūlies, spiests rakstīt melus pēc slīdošās lentas principiem, viņu par traku tūdaļ neņemsim. Par nelaimi, kādas rindkopas tālāk viņš sāk muldēt pavisam dīvainas lietas: „Ir tiešām liels prieks iedzert kausu slavenā Rīgas alus un aizsmēķēt papirosu „Rīga"! Tad drīz vien aizmirstas bēdīgie Sidnejas laiki, kur alus pudele ir melnā tirgus prece tāpat kā cigaretes . . . "

Kad par šo „melnā tirgus" lietu apvaicājas Sidnejas un citiem Austrālijas latviešiem, tad viņu atbilde ir vienbalsīga: „Par alus un cigarešu trūkumu, nemaz nerunājot par melno tirgu Austrālijā, var muldēt vienīgi pilnīgi traks."

Dabiski, ka tālāk atkrīt jautājums — ir vai nav traks, jo repatriants J. Plaudis savas garīgās nenormālības ir atklājis **pats bez trimdinieku „telediagnostiķiem"**, un liekas, ka nav vajadzības pēc komūnistu avīzelēs **fiksētajiem** Plauža un citu turienes skribentu gara slimību simptoniem noskaidrot viņu kaišu medicīniskos nosaukumus. Var jau būt, ka Plaudim un dažam citam no šiem nelaimīgajiem rakstītājiem prātiņš sajucis pēc čekā saņemtajiem sitieniem pa galvu. Lai nu gan sociālisma tēvi, Markss, Lenins un citi „korifeji" jau sen atzīti par trakiem, „Dz. B." redaktoriem būtu jādod padoms gluži jukušo rakstus bez ārsta atsaukšmes neievietot.

JUBILĀRS, KAS SEKOJIS AUSEKĻA PĒDĀS

VOLDEMĀRAM OZOLIŅAM 80 GADU

Latvju Enciklopēdijā ir ziņas par 25 Ozoliņiem, un viens tur ir arī Voldemārs, pazīstamais komponists. Bet viņam vēl jādzīvo gandrīz divi gadu desmiti, lai aizsniegtu tik lielu jubileju. Šoreiz ar 80 gadiem var lepoties skolotājs un vairāku Rīgas skolu pārzinis Voldemārs Ozoliņš. Par viņu Enciklopēdijā nav nekas rakstīts, bet sabiedrība daudz pateicības parādā ir arī šim klusajam darbiniekam.

Voldemāra Ozoliņa šūpulis kārts 1878. gada 24. decembrī Zvārtavas Jaunbuļos. Pēc Valkas skolotāju semināra beigšanas viņš jau ar 19 gadiem uzsāk skolotāja gaitas. Pirmā vieta ir Plāterē, tad Lielvārdē, kur dzīvo dzejnieka Ausekļa istabā. Dzejas gars gan Ozoliņu nav pārņēmis tik ļoti, ka viņš sāktu arī pats dzejot, bet nostāsti par dedzīgo priekšgājēju, kas, ciņā par savas tautas tiesībām nav griezis nevienam ceļu, liekas, Ozoliņam būs bijis gan stprinājums jau pašā jaunībā arī pašam tikpat pašaizliedzīgi un nelokāmi skolu druvā strādāt. Un jaunais skolotājs to arī dara: pa dienu klasē, vakaros koris, teātris, bet svētdienās ērģeļu spēle baznīcā. Vēl vairāk Ozoliņam darba, kad viņš pārceļas uz Rīgu un strādā reizē divi skolās. Pēc Pirmā pasaules kaŗa Ozoliņa skolotāja darbs sākas brīvajā Latvijā. Nu viņš ir jau piedzīvojis un var sākt skolu organizēšanas darbu pašu valstī. Tā Cēsu ielā top 25. pamatskola, ko jubilārs vada 20 gadus. Vēlāk Ozoliņam uztic iecelvētās Ciruļa (8.) pamatskolas vadīšanu. Nu jau mūsu zemi piemeklējis 2. pasaules kaŗš. Bet Ozoliņš nelokāmi un drošī, ar lietpratību un lielām pūlēm teicami izvada savu skolas laimi cauri šiem grūtajiem laikiem. Šie sausie faktu minējumi nevar ne tuvu dot to darba augļu ainu, ko tāds kluss skolas vadītājs ilgos gados paveicis. Ozoliņš bez tam ir darbojies arī kopā ar Bebŗu Juri skolas grāmatu vērtēšanas komisijā, rakstījis recenzijas, bijis mācības spēks arī Kaŗa skolā, YMCA's arodskolā un Jaunatnes savienības valodu kursos. Visur viņu iecienī kā noteiktu, lietpratīgu, taisnīgu un ļoti apzinīgu darbinieku. Tāds viņš arī paliek Vācijā nometņu laikos, kad viņam uztic grūto apgādes vaditāja amatu. Tai nometnē neviens nesūdzējās, ka Ozoliņš būtu pret kādu bijis netaisns.

Pašreiz jubilārs dzīvo klusu **Anglijā pie savas meitas un īsi pirms savas 80 gadu mijas ir piedzīvojis smagu likteņa sitienu, zaudējis savu mūža draugu.** Tāpēc jubileja ir divkārši skumja: nav dzimtenes, kur lieš audzēkņu un kollēgu pulks būtu ap viņu, nav arī vairs visuztīcīgākā cilvēka, ar kuŗu būts kopā vienmēr — priekos un bēdās. Bet lai šīs novēlotās atceres rindas krietnajam skolas darbiniekam, nes mierinājumu, ka viņa darbs dzīvos dzīvo sirzņu piemiņā.

N. Kalniņš.

„CAURUMS" RADARA TĪKLĀ

Sav. Valstu radara tīklā, kā tagad atklāts, ir pietiekami lieli caurums, lai bumbvedējs tam tiktu cauri neievērots. Kad divi Kubas lidotāji ar savu B-26 bumbvedēju atbēga uz Sav. Valstīm, nosēžoties Floridā, radara tīklam notikums pagāja garām nemanits. Cauruma „aizlāpīšana" jau esot sākusies.

JAUNS INŽENIERIS

Oskars Pētersons beidzis Toronto universitātes inženieŗu fakultāti ar bakalaura gradu inženierzinātnēs. Strādā Kanadas valdības pētniecības institūtā (National Research Council) un parallēli darbam turpina studijas Mac Gill universitātē.

Ir korporācijas Fraternitas A. Cursica loceklis.

Pēc sarokošanās ar slepkavu nomazgājiet rokas!

Kā Mikojanu sagaidīja Čikāgā

Kā citās pilsētās, tā arī Čikāgā padomju viesi Mikojanu uzņēma bagātnieki un lieltirgotāji. Čikāgaš lidlaukā Mikojanu sagaidīja tērauda lielrūpnieks Edvards Raiersons (Ryerson), kas nesen patš viesojās Padomijā. Protams, sagaidītāju vidū netrūka arī Padomju draugu biedrības priekšnieka Mendela Termana, kas šejienes avīzēs izpelnījies apzīmējumu „Mr. Coexistence".

Jau labu laiku pirms Mikojana ierašanās lidlaukā pulcējās arī liela grupa ungāru, kas Mikojanu sagaidīja ar plakātiem un naidīgiem saukļiem. Kāds ungārs meta olu, bet tā trāpīja tikai automašīnu, ne Mikojanu. No lidlauka augstais viesis stingrā policijas apsardzībā devās uz iekšpilsētu, kur viņš apmetās Hiltona viesnīcā. Pie viesnīcas durvīm viņu sagaidīja lietuvieši, latvieši, igauņi, ukraiņi, čechi, poļi un citi, ar plakātiem un saucieniem, lai slepkava brauc uz elli. Jāpiezīmē, ka arī daži amerikāņi ļoti aktīvi piedalījās demonstrācijā. Tā kāds amerikānis Ira Latimers, kas patš darbojas amerikāņu pretkomūnistiskās organizācijās, piegādāja demonstrantiem tūkstošiem eksemplāru dažādu ASV Kongresa izmeklēšanas materiālu par komūnisma pagrīdi, tāš graujošo darbu šeit un par komūnisma pasaules iekarošanas plāniem. Demonstranti dalija šos Kongresa dokomentus, kā arī savas skrejlapas publikai, kas bija ļoti atsaucīga. Vērojot publikas reakciju uz šiem Kongresa izmeklēšanas materiāliem, jāatzīst, ka tie ļoti pastiprina demonstrācij**as iespaidu, jo publika** redz, ka demonstranti cinās pret valsts drošības grāvējiem. Tā kā šādus materiālus var dabūt no Kongresa vajadzīgos vairumos par brīvu, vai nederētu padomāt arī citās pilsētās tos izlietot demonstrācijas?

No Hiltona viesnīcas Mikojans devās uz Čikāgas klubu, kur viņam bija pusdienaš kopā ar 30 Čikāgas lielrūpniekiem un lieltirgotājiem. To vidū, tāpat **kā abu Meņšikova vizīšu laikā,** bija arī kādreizējaiš kandidāts prezidenta amatam A. Stīvensons.**Tieši pie Čikāgas** kluba demonstrācija izvērtās visspēcīgākā un visilgākā. Gandrīz katrs, kuŗš devās pusdienot ar Mikojanu ‚saņēma naidīgas piezīmes, kā piemēram: „Pēc sarokošanās ar slepkavu, nomazgājiet savas rokas!" „Ejiet, un dzeriet vergu asinis!", un tamlīdzīgi. Demonstrantiem pievienojās daudz amerikāņu ziņkārīgo, kas kopā ar tiem sāka saukt: „Sūtiet Stīvensenu uz Krieviju!" Bija vērojams, ka amerikāņiem apnicis, ka Stīvensens vienmēr draudzējas ar komūnistiem.

Arī šeit, Mikojanam parādoties, lidoja pāriš olu, bet metējus policija apcietināja. Vēlāk tiesa tos sodja ar $100.-, ko atlaida ar nosacījumu, ka viņiem jāapsolās nākošā demonstrācijā vairš olas nemest. Nākošā dienā Mikojanu lidlaukā ar plakātiem un naidīgiem saucieniem izvadīja kāda Amerikas leģiona vienība formas tērpos. Pirms izlidošanas vēl trauksmi sacēla arī kāds drauds pa telefonu, ka lidmašīnā novietota bumba. Steigā tika mainīta lidmašīna un visa bagāža pārbaudīta ar rentgena stariem. Mikojana apsardzībai Čikāgā bija norīkoti 368 policisti. Zīmīgi, ka visā viņa uzturēšanās laikā ar viņu nesatikās ne Čikāgas pilsētas galva, ne arī Illinojas gubernātors, kā taš parasts, kad ierodas augsti viesi.

Sils.

JAUTĀJUMI MIKOJANAM

Visās ASV pilsētās, kur vien Mikojans parādas, viņu sagaida demonstranti ar naidīgiem saucieniem un plakātiem. Demonstrāciju rīkotāji visur ir ungāri un baltieši.

Sanfrancisko baltieši bija atraduši laimīgu atrisinājumu, kā respektēt prezidenta Eizenhauera aicinājumu ievērot pieklājību pret ārzemju viesi Mikojanu. Viņi izgāja demonstrācijā ar plakātu: „Mikojana kungs, mēs būsim pret jums laipni, ja jūs atbrīvosit Baltijas valstis."

Ņujorkā Mikojanu bija ielūguši Ekonomiskais klubs un Ārējo attieksmju padome. Apspiesto Eiropas Nāciju asamblejа nosūtījusi vēstules abu šo organizāciju priekšsēžiem ar lūgumu paļautāt Mikojanam sekojošo:

1) Vai Mikojans atzinis Staļina rīkojumu par miljoniem cilvēku apcietināšanu, spīdzināšanu un nonāvēšanu; 2) vai viņš akceptējis 1939. g. nolīgto Staļina - Hitlera paktu; 3) vai viņš pievienojieš padomju valdības lēmumam uzspiest okupētām zemēm komūnistisko režīmu; 4) vai viņš atbalstījis padomju valdības politiku par Austrumeiropas apspiesto nāciju saimniecisko izmantošanu; 5) vai viņš kā Chruščeva palīgs zinājis, ka 1956. g. 30 oktobrī ungāru pārstāvjus apcietinās un tad nošaus, un 6) vai viņš atzinis lēmum piespiest Pasternaku atteikties no Nobela prēmijas?

Šie jautājumi ievietoti Ņujorkas laikrakstos un tāpēc Mikojans ar tiem varēja iepazities, kaut arī laipnie mājastēvi, kas viņam rīkoja dinejas, nebūtu par tiem nekā minējuši.

VĀCIJA RAŽOS STRŪKLIZNĪCINĀTĀJUS

Vācieši ražos pašī savus strūkliznīcinātājus — paskaidro Rietumvācijas aizsardzības ministrs Strauss. Vācu gaisa spēkiem paredzēti amerikāņu F-104 iznīcinātāji, un jau uzsāktas sarunas, lai lidmašīnas varētu ražot Rietumvācijā ar vācu darba spēku un no saviem materiāliem.

Mūsu laikraksta pārstāvis
VILIS MIKELSONS
Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

KRIEVU ZEMŪDEŅU IMPROVIZĀCIJAS

KOMŪNISTI GAN UZTRAUCAS PAR ASV BUMBVEDĒJU ATRAŠANOS GAISĀ, BET PAŠI AR ATOMIEROČU ZEMŪDENĒM IELENC VISUS KONTINENTUS

Pēdējā laikā amerikāņu atomzemūdeņu dažādie rekordbraucieni un seviški „Nautilus" ceļojums zem Ziemeļpola lediem bija ne vien pirmšķirīga sensācija, bet arī nenoliedzams amerikāņu technikas triumfs. Seviški augstu amerikāņu atomzemūdeņu sasniegumus vērtē no militāri praktiskā viedokļa. Iespēja nirt (ļoti ilgi uzturoties!) zem Ziemeļpola lediem un no 200 m dziļuma izšaut „Polaris" tipa raķetes, dod vismaz pamatu dažādām nopietnām pārrunām. Šķita, ka tieši ar atomzemūdeņu palīdzību amerikāņi un NATO vajadzības gadījumā pasaules militārajā šacha spēlē var krieviem dot neglābjamu matu.

No kāda maz ievērota britu kaŗa flotes pretizlūkošanas dienesta dažu rindu paziņojuma atklātībai un dažiem vācu jūras kaŗa laika lietpratēju komentāriem tomēr jāsecina, ka šie sasniegumi nevar atļaut Rietumiem „dusēt uz lauriem."

Pēc minētā ziņojuma un komentāriem jāsecina, ka krievu rīcībā jau ir vesela ciņas spējīga zemūdeņu raķešu flote.

Kā zināms, PSRS rīcībā pēc uzmanīgiem vērtējumiem ir aptuveni vismaz 500 vecā parauga zemūdeņu, kas apgādātas arī ar „šnorcheļiem" un, šķiet, viņiem netrūkst arī 14 metru gaŗo vidējo distanču raķešu (ar atomlādiņiem!), kuŗu sniedzamība ir apmēram 1000 km. Ar šiem pie rokaš esošajiem līdzekļiem krievi tad arī improvizējuši savu zemūdens raķešu floti. Improvizācijai, kuŗu gan neieskata par ērtu un elegantu, pamatā ir daži vācu 2. pasaules kaŗa laika izgudrojumi, ar kuŗu palīdzību reiz vācieši projektējuši bombardēt citādi viņiem toreiz nesasniedzamās Savienotās Valstis. „V-2" tiešu izšaušanu no zemūdenēm vācieši bija izmēģinājuši kādā Alpu ezerā, ar zemūdeni velkot samērā primitīvu raķešu izšaušanas platformu. Šie pašās kaŗa beigās vēl uzlabotie plāni un modeļi 1945. gadā, kā daudz kas cits, nokļuvuši krievu rokās. Kamēr Vašingtona un Londona centās radīt nelielu — supermodernu atomzemūdeņu raķešu flotili, par vecajiem vācu plāniem nelieko ne zinis, krievi pēc vācu bijušās admirālitātes plāniem ir jau sen kērušies pie darba. Īpaši tādēļ, ka vācu zemūdens raķešu izšaušanas plāni nav paredzējuši pat parasto zemūdeņu pārbūvi, jo zemūdene (pēc vecajiem vācu plāniem) sev līdzi velk ne vien raķetes, bet arī pašu raķešu izšaujamo platformu — cilindru. Nonākot mērķa tuvumā (uz apmēram 1000 km.), zemūdenei pašai vienīgi jāiznirst, pie kam no līdzi vilktā, iegremdētā raķešu izšaušanas cilindra ar saspiesta gaisa palīdzību mērķa virzienā raķetes iespējams izšaut samērā precīzi. Šādā veidā zemūdenes uz attiecīgiem mērķiem (pilsētām, rūpnīcām u.t.t.) var izšaut visas (3-6) līdzi paņemtās raķetes (vai arī starplaikā mainīt pozicijas) un atkal nozust okeanu dziļumos.

Raķešu izšaušanau no līdzi vilktajiem cilindriem lietpratēji ieskata par ļoti vienkāršu, bet tomēr neērtu un ne seviški ātri veicamu darbu, jo parastā zemūdene ar „piekabināmo" spiesta braukt lēnām un ir padota viegšām iznīcināšanas briesmām iznīršanas un raķešu izšaušanas laikā. Bet tā kā zem sarkanā karoga braucošo zemūdeņu ir diezgan, tad krievi tās kā atomraķešu „šleperus" var laist apgrozībā ļoti ievērojamos daudzumos.

Līdz ar to kļūst saprotami krievu zemūdeņu noslēpumainie sirojumi abos Amerikas kontinenta okeanos. Krievi pat nevairās iebraukt ASV piekrastes ūdeņos. Pagājušos gados amerikāņu kaŗa flotes novērošanaš posteņi savos ūdeņos ir manījuši krievu vēstules abu šo organizāciju priekšsēžiem ar lūgumu paļautāt Mikojanam sekojošo:

1) Vai Mikojans atzinis Staļina rīkojumu par miljoniem cilvēku apcietināšanu, spīdzināšanu un nonāvēšanu; 2) vai viņš akceptējis 1939. g. nolīgto Staļina - Hitlera paktu; 3) vai viņš pievienojieš padomju valdības lēmumam uzspiest okupētām zemēm komūnistisko režīmu; 4) vai viņš atbalstījis padomju valdības politiku par Austrumeiropas apspiesto nāciju saimniecisko izmantošanu; 5) vai viņš kā Chruščeva palīgs zinājis, ka 1956. g. 30 oktobrī ungāru pārstāvjus apcietinās un tad nošaus, un 6) vai viņš atzinis lēmum piespiest Pasternaku atteikties no Nobela prēmijas?

Šie jautājumi ievietoti Ņujorkas laikrakstos un tāpēc Mikojans ar tiem varēja iepazities, kaut arī laipnie mājastēvi, kas viņam rīkoja dinejas, nebūtu par tiem nekā minējuši.

VĀCIJA RAŽOS STRŪKLIZNĪCINĀTĀJUS

Vācieši ražos pašī savus strūkliznīcinātājus — paskaidro Rietumvācijas aizsardzības ministrs Strauss. Vācu gaisa spēkiem paredzēti amerikāņu F-104 iznīcinātāji, un jau uzsāktas sarunas, lai lidmašīnas varētu ražot Rietumvācijā ar vācu darba spēku un no saviem materiāliem.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● Gada svētkus rīko Čikāgas Baptistu studentu apvieniba svētdien, 15. februārī, pl. 11 pr.p. Baptistu dievnamā, 5000 W. Ohio. Runās Kārlis Lejasmeijers. Jauniešus un studentus ielūdz baptistu studentu un jauniešu rīkotajā banketā sestdien, 14. februārī, pl. 7 vakarā, baptistu dievnama apakšējā zālē. Jāpieteicas līdz 7. februārim pie Olģerta Cakara, tel. AU 7-3921. Ieeja banketā maksā $1,50. Visi laipni aicināti.

● DV gadskārtējā pilnsapulce notiks svētdien, 25. janvārī, pl. 1 p.p., Ciānas draudzes namā, 500 N. Lawler Ave. Darba kārtībā: sapulces vadības vēlēšanas, ziņojumi, 1958. g. darbības pārskata pieņemšana, budžets un turpmākā darbība, instrukciju un noteikumu grozījumi, vēlēšanas dažādi jautājumi un ierošinājumi. Ja pl. 1.00 nesanāktu vajadzīgais biedru skaits, tad **pl. 1.30 turpat notiks otra biedru sapulce, kas būs tiesiska pie** jebkuŗa biedru skaita. DV lūdz biedrus ierasties kuplā skaitā un noteiktā laikā.

● Gadskārtējo karnevālu DV riko sestdien, 31. janvārī, pl. 8 vakarā 3636 W. Armitage ielā, Vācu palīdzības biedrības nama augšējā zālē. Spēlēs iecienītais vācu deju orķestris. Labākās maskaš godalgos. Zāle būs pieměroti dekorēta un Vanadžu kopa gādās par labklājību un priekiem. Ieeja $1.50, bet maskām tikai $1,-. Vietas pie galdiņiem 25¢. Galdiņus lūdz pieteikt iepriekš pa tel. AV 3-7548, vai IR 8-5713. **— ro.**

NUBRANSVIKĀ (N. J.)

● Nubransvikas-Leikvudas latviešu ev-lut. draudzes dievkalpojums, veltīts Latviešu veco strēlnieku vēsturisko Ziemassvētku kauju pieminai, notika 11. janvārī, Nubransvikā, ungāru baznīcā. Altāris bija skaisti dekorēts ar palmām un sarkanbaltsarkanām rozēm.

Pieminas dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs Z. Kristbergs. Svētrunā mācītājs ar lielu sirds dedzību un dziļu pārdzīvojumu atdzivināja bijušos Ziemassvētku kauju notikumus, kad pirms 42 gadiem, tieši Ziemassvētku naktī, Tīreļu purvā, strēlnieki devās kaujās par savas zemes brīvību. Ar Ziemassvētku kaujām latviešu strēlnieki lika pamatu brīvajai Latvijai.

Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja jauna dziedone D. Mindere. Ērģeļu pavadījumu veica O. Neimanis. Dievkalpojums noslēdzās ar mūsu tautas lūgšanu „Dievs, svēti Latviju".

Pieminas dievkalpojuma svinīgā noskaņa un māc. Ž. Kristberga izjustā svētkruna dziļi iespaidoja klātesošos tautiešus, kas, ieradušies kuplā skaitā, skaisti apliecināja pateicību vecajiem cīnītājiem. **O. N.**

FILADELFIJĀ

● Daugavas Vanagu apvienības Filadelfijā rikotais Latviešu strēlnieku vakars notika 10. janvārī Brīvo latvju biedrības telpās. Sarikojumu atklāja DV-AF priekšnieks E. Mangulsons, svinīgo aktu ar īsu svētrunu ievadīja prāvests K. Birznieks. Plaša vēriena pārskatu par latviešu lielo ciņu laikmetu sniedza prof. Radziņš. Raksturojot šo 20. gadsimta pirmās puses latviešu ciņu laikmetu, sirmais zinātnieks to iedala trijos posmos: strēlnieki, brīvības cīnītāji un leģionāri. Visi viņi iet cīnā par vienu un to pašu — par latviešu tautaš neapstrīdamām un neapšaubāmām tiesībām, un cīnās vareni. Tiem līdzās iet latviešu gara darbinieki, veikdami savu tiesu. Tā šai lielajā tautas ciņā blakuš viens otram likti zobens un spalva, gars un asinis. — Pirmo ciņu posmu izneš strēlnieki. Nicinādami nāvi, tie pacēl latviešu varoņu slavu lielos augstumos. To atzīst ne vien draugi, bet arī ienaidnieki (Ludendorfs). Nāvē latvieši strē

M. Vētra

DON HUANS UZ CIETOKŠŅA

ATMIŅAS PAR PIRMO PATSTĀVĪGO OPERU KANADĀ

VIII

Uz Don Džovanni dekorācijām biju tik lepns, ka negribējās pat strīdīties ar daudz piedzīvojošo Džo Konoli.

— Un ko jūs atbildēsit? — beidzot man noprasīja oldermans L. A. Kitcs, kad Džo beidza savu uzbrukumu, un es cietu klusu.

Es paraustīju plecus.

— Lūdzu, aizstāvieties! — oldermanis neatlaidās.

— Par ko? — atjautāju, un manī sāka kaut kas vārīties.

— Vai man jāaizstāvas par to, ka neesmu zaglis? Zagt svešas idejas ir lielāks kauns nekā nozagt svešu naudas maku. Metropolitēna idejas bez tam man Halifaksā neder, un ja tās ir piemērotas Mr. Konolija gaumei, tad tomēr arī viņam iznāktu par dārgu tās reālizēt. Nezinu, vai Mr. Konolijs tās spētu uz Dalhauzi skatuves arī pienācīgi izgaismot. Manam Don Džovanni dekorācijas ir darinātas pēc maniem norādījumiem un spēles plāna, aplēšot katru collu no manā rīcībā esošās skatuves platības un saskaņā ar Dalhauzi pieejamām gaismām, katru starmeti vai tā iespējamo pārvietojumu.

Biju vēl jauns. Laikam pacēlu balsi.

— Neuztraucieties! — mani nomierināja L. A. Kitcs. — Mēs jau gribam tikai labu. Jūs izdodat pilsētas naudu, un mums ir jāzina — kur un kāpēc? Nebūtu taču pareizi, ja jūs, teiksim, izdotu $500,- par kādu cepuri uz skatuves tikai tāpēc, ka jūs to atzīstat par vajadzīgu. Sakiet, vai nav tā?

— Pilsēta man nodeva $5.000,- Mocarta operas Don Džovanni inscenējumam. Esmu to tikpat kā paveicis. Citus noteikumus nezinu. Pilsēta man uzticējās. Ja Don Huanam vajadzētu cepuri par $500,00, es nejautātu ne jums, nedz kādam citam pēc padoma.

— Tā jau mēs nevarēsim sastrādāt, — nelaimīgi nopūtās tagadējais Halifaksas pilsētas galva.

— Tas nav arī paredzēts, — atteicu. — Par skatuvi un visiem izdevumiem uz tās atbildu un atbildēšu tikai es. Svētku komitejai lūdzu jūsu palīdzību manis izdoto naudu savākt atpakaļ. Jūsu uzdevumi nav saistīti ar skatuvi, bet zālē, kasē un avīzēs. Mūsu pienākumi nesaskaras. Patiesību sakot, es te esmu lieks.

Don Huana administrācija, pēc gaŗākas noklepošanās, pievienojās manām domām. Mēs šķīrāmies kā draugi. Don Huāna skatuves darbībā neviens speciālists vairs neiemaisījās.

Korijs Smits pilnīgi pārcēlās uz dzīvi Halifaksā, paņemot sev atvaļinājumu no Ņubransvikas un lidlaukiem. Skolu departaments palika bez sekretāra, jo sekretārs bija pārvērties par brīnumdzīvu Leporello — katru dienu no rīta līdz vakaram. Tonija-Eleonora ik pāris dienu lūdza atvaļinājumu, lai aizbrauktu pie vīra, bet vīra neredzēja un medusmēnesī izstrādāja lielisku Donnu Elvīru. Džūna Grante rakstīja avīzē tikai pa naktīm. Ottavio — Ronalds Bērs gan skaitījās Nodokļu departamenta ierēdnis, bet ieradās tur tikai gaŗāmejot parādīties. Vienīgi Fērkess nepārtrauca spredikot, bet tāpēc Korijs Don Huana izrādēs viņu arī nodūra tik tikko sākās pirmais cēliens.

Ja Alfrēds Strombergs no šīs sabiedrības kādreiz atrāvās, tad ne lai atpūstos un ēstu pusdienas, bet lai slepus, bez arodbiedrības ziņas, pēc gaŗiem orķestru mēģinājumiem pamudinātu dažus ūnijas mūziķus pūst un spēlēt to, kas rakstīts notīs. Mūziķu ūnijā Jaunskotijā bija daži lieliski mūziķi, bet bija arī tādi, kuŗus bija grūti savaldīt mūzikā. Strombergs tos drešēja nevienam nezinot, bet tā, kā vajaga.

Tika tiešām labi strādāts, līdz 1949. gada 22., 23. un 24. augustā Halifaksā atskanēja pirmā tīri kanadiskā opera ar godīgu kvalitāti un vienu dziedoni no kaimiņzemes Ņubransvikas, bet visiem pārējiem no Jaunskotijas. Šīm izrādēm bija tādi panākumi, ka tie neapslāpa četrus gaŗus gadus, un vēl tagad, pēc deviņiem gadiem, no Don Huana ir pāri palicis orķestris, kas stipri vien pieņēmies svarā un dzīvo ar federālās valdības atbalstu.

Bet, ticiet vai neticiet, šis orķestris vēl nebūtu un mēs to nevarētu klausīties tik bieži Kanadas valsts subsidētā radiofonā, ja Halifaksā nebūtu Citadeles kalna ar nelietojamo cietoksni. Tikai caur to reiz atrāvās spunde pār aizspriedumiem pret operu nu iedegās zaļā gaisma, kas mūzikai spontāni pavēra ceļu daudz plašākā gultnē, nekā speciālisti attālā provincē varēja iedomāties.

Halifaksā patstāvīga opera nav iespējama, bet — bija. Halifaksas cietoksnis to allaž vēl atgādina — ar vienu lielgabala šāvienu dienā.

VISI POŠAS UZ PRESEŠ BALLI

Šī jaukā meitene — Velta Ozoliņa un vēl 4 citas E. Ošiņas - Bērziņas audzēkņes dejos Preses ballē Toronto, 23. janvārī. Pie klavierēm E. Ozola, apgaismotājs V. Turķis.

AICINĀJUMS PIEDALĪTIES STĀSTU SACENSĪBĀ

DV Mēnešraksts izziņo sacensību stāstiem par latviešu karavīru dzīvi. Tajos jāraksturo latviešu karavīru un cīnītāju piedzīvojumi, tēlojot notikumus frontē, aizmugurē, gūstā u.t.t. Būtu vēlams, lai darba fabula bazētos uz kāda patiesa notikuma, varbūt arī reālām personām, bet tas nav pamatnoteikums, kādēļ pieņemami arī brīvas fantazijas darbi. Stāsta fabulai jārisinās laikā no latviešu strēlnieku cīņām līdz tagadnei, saturs var būt kā nopietna, tā arī humoristiska vai satīriska rakstura. Sacensībā var piedalīties ikviens latvietis. Ievērojami šādi noteikumi:

1. Stāsta vai noveles gaŗums nedrīkst pārsniegt 300 rindu, tas iesūtāms 3 eksemplāros mašīnrakstā (noteikti).

2. Stāsts iesūtāms bez autora vārda, bet pirmās lapas augšējā stūrī atzīmējams kāds moto. Stāstam jāpievieno aizlīmēta aploksne uz kuŗas uzrakstāms minētais moto un darba nosaukums. Aploksnē ievietojams autora vārds un adrese.

3. Viens autors var piedalīties ar vairākiem darbiem, bet tie iesūtāmi katrs atsevišķi — ar atsevišķu moto un aploksnīti.

4. Manuskripti iesūtāmi līdz 1959. gada 30. aprīlim (izšķirīgs pasta zmogs) DVM redakcijai — J. A. Bērziņam, (21a) Muenster / Westf., Grevenerstr. 69-3, Germany. Sūtījuma aploksnes augšējā stūrī atzīmējams „Sacensība".

5. Darbu vērtēšanas komisijā darbosies literāti Jānis Grīns, Aleksandrs Plensners un Jānis Rudzītis (visi Zviedrijā). Žūrijas lēmums nav apstrīdams.

6. Trīs labāko darbu godalgošanai paredzētas šādas balvas: 1. godalga DM 250,00, 2. godalga — DM 150,00 un 3. godalga — DM 100,00. Godalgotos darbus ievietos DV Mēnešrakstā. Redakcija visos gadījumos patur pirmpublicēšanas tiesības, arī uz tiem stāstiem, kuŗiem nav piešķirta kāda no godalgām — maksājot DVM paredzēto honoraru.

7. Ja žūrija atzīst, ka neviens no iesūtītajiem darbiem neattaisno 1. godalgas piešķiršanu, tā saziņā ar DVM redakciju, var balvas sadalīt citādi.

DVM redakcija.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
KLIVLENDĀ
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.

VAI IZCELSIES JAUNA POLEMIKA AP JAUNATNES ŽURNĀLU?

Skats „Jaunās Gaitas" 18. numurā

Literārajā daļā lasām B. Veisbergas bērnības zīmējumu „Ziemassvētkos"; Ādolfa Granta fragmentu „Stokholmas 'Norma'", no romāna „Un sniegs sniedz pār Stokholmu"; A. Runga stāstu „Vai vēl, draudziņ, atceries . . ."; U. Ģērmaņa „Latviešu tautas piedzīvojumi (10. turp.); Lzs rakstu „Par varoņiem un varoņiem"; dzejas devuši Modris Mednis un Jānis Krēsliņš.

Benita Veisberga raksta ar šarmu; prot uzburt bezrūpīgu, apmierinātu dzīves ainu; Ādolfs Grants, kas pašreiz dzīvo siltajā Kalifornijā, ar kuŗa romānu „Un sniegs sniedz pār Stokholmu", šo rindu rakstītājam bija izdeviba iepazities, savā fragmentā „Stokholmas Norma", ja nu neizraisīs daudzu konservatīvāko lasītāju kritiku (politiskā), tad vismaz izsauks „uzaču danci", jo autors pieskaŗas tēmām, kuŗas dažiem ir „necilāmas" un daudziem apkaŗojamas. Šeit daži citāti: „. . . mēs esam savas dzimtenes dezertieŗi . . .", „. . . trimdā mēs varam sastapt latviešus, kas ir aktīvi sabiedriskā un politiskā laukā . . . neticu, vai trimda viņiem ko iemācīs, tāpat, vai viņi vēlas ko mācīties." „Ulmaņa laikā latviešu kultūra bija apskurbusi no pašslavināšanās, varenības apziņas. Tā bija kā kaķis, kas ieģēries baldriānu drapes". Un visbeidzot nāk īsts politisks zvērliens: „Sociālisms ir nākotnes reliģija. . . . ja strādniekiem piederētu visi ražošanas līdzekļi — fabrikas, raktuves, — un ja šo strādnieku darba augļi tiktu sadalīti katram pēc viņa spējām, tad izzustu kaŗi, izmantošana un visas sērgas. Kaŗi, kā zināt, izceļas tikai tirgus dēļ. . . . sociālismas mēs varam pateikties par daudzām modernām reformām: 48 stundu darba nedēļa, samaksātš atvaļinājums, pensijas un tā tālāk."

Šie ir tikai daži zīmīgākie izvilkumi no minētā autora sacerējuma. Būtu tomēr jāautā: kāpēc emigrantu jaunatne tik daudz nodarbojas ar sociālām un politiskām tēmām, vai spiež kurpe?

Aivars Runģis stāstā „Vai vēl, draudziņ, atceries . . ." raksta par karavīra mīlu. Jānis Krēsliņš dod īpatus, spilgtus un svaigus trīs gaŗākus dzejoļus. Uldis Ģērmanis dod interesantus ieskatus par Latvijas bruņotiem spēkiem, Latvijas demokratisko laiku — 1920. — 1934. g. un par apvērsuma priekšvakaru Latvijā. Viņš seciņa, ka ne komūnistiem, nedz arī pērkonkrustiešiem nav bijis spēka izdarīt apvērsumu. Autors min arī, ka varbūt Ulmanis jau 1933.g., kad viņš viesojās Vācijā, klusībā bija nolēmis izdarīt apvērsumu. Ģērmanis raksta: „. . . lai gan Kārlim Ulmanim bija lieli nopelni Latvijas valsts dibināšanā . . . tomēr Saeimas laikmetā arī viņš tika iejaukts partiju strīdos, un tā viņa slavas spožums bija stipri nobālējis . . . daudzi zemnieku savienības vēlētāji bija pat svītrojuši viņa vārdu no vēlēšanu sarakstiem, zemnieku savienība 1931. g. iegūst tikai 12,2% no visām balsīm. Šo Ulmaņa slepeno nodomu, kaut arī negribot, veicina sociāldemokratu partijas nostāja."

Jaunās Gaitas 18. n-ra saturā jo plaša vieta (vairāk kā puse) ierādīta apcerēm, pētījumiem, humoram, redzami daudzi foto uzņēmumi. Viens no interesantākajiem darbiem humora — „Skabargas" nodaļā ir L. Streipa „Zinātnisks ieskats latvju senvēsturē", kur viņš pazobojas (ne bez pamata) par dažu latviešu vēsturnieku aģārnajām (trijādām) metodēm vēstures pētīšanā. Šajā pētījumā ALJA's valdes priekšnieks „zinātniski" pierāda, ka mūsu senči, izkaŗojušies pa Mazāziju, nokļuvuši pie Sarkanās jūras un pat iesoļojuši Telavivā, no kurienes līdz uz Latviju „paķēruši" daļu tās iedzīvotāju. Beidzamā lappusē uzsākta jauna „Latviešu filmu chronika", kur zīmējumos parādīti zīmīgākie notikumi, netikumi, atgadījumi. Chronikas pirmajā daļā „iemūžināti": ALA, baletdejotājs Argentīnā; Turss Stokholmā, kāds ievērojams redaktors ASV; latv. jaunieši Austrālijā, Latvijas sūtnis Londonā, Daugavas senlejas pārplūdināšanas projekta apspriede Kanadā, un beidzot kāds „pazstams jaunatnes darbinieks" — Meksikā, kas „konstatē, ka dzīvoklī radies gāzes iz-, ie-, uzplūdums." (Skeptiķi, kas netic, var prliecināties paši, adrese: Rio Atoyac Nr. 8, dz. 4; saindēšanās, ambulances, ārsta dati pieejami Meksikas pilsētas kolledžas slimnīcā. Jābrīnās par humorista „humoru", kas nopietnu lietu mēģina pataisīt par joku).

Bez šaubām, katrs atradīs ko interesantu „Jaunās Gaitas" 18. numurā, varbūt pat bazi jauniem „politiskiem kaŗiem".

Hugo Atoms.

Koeksistences zīmē

Sav. Valstu zinātnieki mainījuši uzskatus par 8.700 mārciņu smagā Atlasa satelita mūža ilgumu. Pēc raķetes izšaušanas pag. gada 18. decembrī domāja, ka milzu satelits kritīs atpakaļ jau pēc apmēram 20 dienām. Tagad zinātnieki parego, ka satelits turpinās riņķot ap zemes lodi vismaz līdz 1. februārim.

● Sav. Valstīs un Padomju Savienība vienojušās izrādīt vienu otras filmas. Modernas amerikāņu filmas, kā Oklohomu, Lili, Mārtiņu u. c. sākšot krieviem rādīt jau šī gada pavasarī. Amerikāņi Padomju Savienībā iepirkuši septiņas filmas, to starpā Otello, Gulbju ezeru un Idiotu.

A. Nuliša viņete

(7. turpinājums)

Izgājis cauri pilsētas centram, Ziemelis paātrināja gaitu — par Intu domājot, viņš atcerējās, ka Ruta viņam bija stāstījusi, ka pie Intas esot pāris reizes viesojies „svešais kungs" — Grants. Pa daļai greizsirdības, pa daļai ziņkāres skubināts, Ziemelis nolēma Grantu apciemot — pirmkārt, lai noskaidrotu, kas Grantam ar Intu kopīgs, un, otrkārt, cerot, ka ar Granta palīdzību varbūt izdotos noskaidrot, kāpēc un kurp īsti Inta devusies.

* * *

Vienmuļais un neierastais darbs fabrikā Imantu dīvainā kārtā neietekmēja tādā veidā, kā par to sūdzējās citi, kas kādreiz bija strādājuši citā profesijā, bet tagad valodas neprašanas, vecuma vai citu iemeslu dēļ bija spiesti strādāt neierastu darbu. Astoņas stundas pie spiedes citi ieskatīja par kaut ko līdzīgu spaidu darbiem vai verdzībai.

„Es kļūtu truls," viņš bija dzirdējis sakām, „nepārtraukti darīt vienu un to pašu, visu laiku atrasties tāda cilvēka pārraudzībā, kas izglītības un dzīves pieredzes ziņā atrodas desmit pakāpju zemāk; pacietīgi uzklausīt muļķīgus aizrādījumus, nerunāt preti, ja jādzird aplamības — es jūtos kā zirgs, kas iejūgts salūzušos ratos un kam uzlikti cita lieluma apauši, bet kam tomēr jāvelk, jo kāds visu laiku skubina — ar maizes pātagu."

Varbūt šiem cilvēkiem bija taisnība. Un, droši vien, viņiem tā bija — ja šīs astoņas stundas piecas reizes nedēļā ieskatīja par dzīvi. Ja tās ieskatīja par to laiku, kas bija jāpārdod kopā ar darbu, lai varētu nopirkt tiesības dzīvei — tad bija vienalga. Un pēc pāris dienām, kad Imants jau bija iemanījies pietiekami veikli rīkoties materiāliem un pašu spiedi, viņš dažu labu no šīm astoņām stundām aizpildīja pats savām domām un sapņiem. Vai nebija vienalga, ko šai laikā rokas darīja?

Ziemeļa ierašanās Imantu nepārsteidza, bet kaitināja. Kas šim cilvēkam no viņa vajadzīgs? Vai nevarēja likt viņu mierā?

Ziemelis vēroja kailo istabu — bez krēsla, galda un vāļas istabā cita nekā nebija. Pat grāmatu nebija, lai gan tās parasti netrūka nevienā latviešu istabā.

Gaiss bija piedūmots un smags. Tajā jaucās tabakas dūmi, drānu izgarojumi un savalkātu apavu smaka. Ziemelim ienākot, Imants piecēlās un sasveicinājies, piedāvāja vietu uz vāļas. Pats viņš brīdi neziņā pamīnājās, tad apsēdās Ziemelim pretī uz krēsla. Viņš neveikli pasniedza cigarešu kārbu.

„Smēķējat?"

„Paldies — man pašam sava šķirne," Ziemelis izņēma cigaretes un sniedza Imantam, „negribat nogaršot?"

„Nē," Imants diezgan strupi atbildēja, bet tad iedomāja, ka pret viesi jābūt laipnākam, un piemetināja, „nupat smēķēju. — Auksts laiks, vai ne?"

Ziemelis Grantam bija gandrīz vai pateicīgs — pēdējais acīmredzot, centās būt pieklājīgs.

„Jā, auksts. — Kā klājas darbā? Esat apmierināts?"

„Protams, esmu. Dzirdot, cik pašreiz grūti darbu atrast, esmu laimīgs, ka varu strādāt."

Saruna pamira, bet ne uz ilgu — tikko iesmēķēto cigareti atkal nospiedis, Ziemelis iekšēji it kā saņēmās un jautāja:

„Jūs, Granta kungs, esat apciemojis Straumēna kundzi. Jūs viņu pazināt jau agrāk?"

Tik tieša jautājuma Imants nebija sagaidījis.

„Drusku," viņš izvairīdamies atbildēja.

„No Latvijas laikiem?"

„Jā, no Latvijas," Imants pavīpsnāja, „nebiju redzējis vairāk kā desmit gadu."

„Straumēna kundze ļoti pārvērtusies?" Ziemeļa balsī bija neslēpta ziņkāre.

„Ļoti. Līdz nepazīšanai."

Ziemelis iesmējās.

„Labi, ka viņa to nedzird. Dāmas nemīl, ja tām saka, ka gadi tās pārvērtuši."

„Jūs gan esat ļoti norūpējies, lai Straumēna kundze par jums nedomātu ļauni?" Imants nevarēja attturēties neiedzēlīs.

Ziemelis neveikli sakustējās.

„Kuŗš gan labprāt dāmām saka nepatīkamas lietas?" „It īpaši, ja šī dāma ir Straumēna kundze?" Imants neatlaidās — viņam bija iepaticis Ziemeli kaitināt.

Bet Ziemelis jau bija atguvies.

„Jums taisnība — īpaši, ja tā ir dāma kā Straumēna kundze."

„Tā es neteicu," Imants pasmējās, „bet vai nav vienalga? Galvenais ,ja mēs saprotamies, ka dāmām nepatīkamas lietas nav sakāmas. Tā taču jūs domājāt?"

„Tieši tā. — Vai jūs pazināt arī Straumēnu pašu?"

Imants kļuva uzmanīgs.

„Tikai pavirši."

„Ne tik labi kā Straumēna kundzi?"

„Apmēram vienādi. — Kāpēc?"

„Tāpat. Jūs taču pie viņas ciemojāties?"

„Un tad?"

„Nedusmojiet. Jūs esat tik īsu laiku mūsu pusē, ka mēs visi jūs pašreiz ļoti ievērojam. Un tā kā Straumēna kundze ir mūsu visu mīlule, mēs jūs ievērojam it īpaši."

„Par daudz goda. Pārāk daudz — tas ir, man, lai gan šķiet, ka par manām un Straumēna kundzes attieksmēm visvairāk norūpējies esat jūs viens pats, ne vietējā latviešu kolonija. Tā šķiet vairāk norūpējusies par jūsu un Straumēna kundzes attieksmēm."

„Kur to nedara? Kur ir tā sabiedrība, kas netrin mēles, ja divus cilvēkus redz divreiz no vietas kopa? Neaizmirstiet, ka mēs latvieši visur pasaulē tagad dzīvojam mazpilsētā ar visiem tās tikumiem un netikumiem. Kā citādi, piemēram, būtu zinājis, ka jūs esat vairākkārt apciemojis Straumēna kundzi? Tikai vienu man nezināja pateikt: kas jums pie viņas bijis darāms?"

Ziemelis pārstāja runāt un gaidīdams skatījās Imantā. Bija skaidri redzams, ka šī jautājuma dēļ viņš vakara tumsā mērojis ceļu cauri visai pilsētai.

Imants smīnēja — bija divaini kutelīga sajūta turēt visas galvenās kārtis rokās un vērot, kā pretinieks labprāt gribētu tajās ieskatīties. Un pie tam vēl zināt, ka pretinieks pat nenojauž, cik stipras šīs kārtis var būt.

„Un to jūs tagad gribējāt noskaidrot?"

Ziemelis neveikli sagrozījās un atkal sāka darboties ap cigareti.

„Kas man par tiesībām kaut ko noskaidrot? Tikai jautājums — nekas vairāk."

Lai cik šī rotaļa Imantu smīdināja un uzjautrināja, bija tomēr jābūt piesardzīgam.

„Pavisam sīka lieta — man bija jānodod sveiciens no kāda — hm — kāda kopīga paziņas — skolotāja Krūmala Vācijā, ko pirms atbraukšanas sastapu."

Ziemelis acīmredzot atplauka, un tālākā saruna abiem veicās daudz vieglāk.

„Jums, Granta kungs, vajadzētu kādā no biedrības sanāksmēm pastāstīt par dzīvi Vācijā — mūsu ļaudis jau aizmirsuši, ka citur cilvēki dzīvo citādāki nekā mēs," Ziemelis draudzīgi mudināja.

Imantam šī doma nepatika — viņa vēlēšanās bija — pēc iespējas palikt nemanītam — runāšana biedrību sanāksmēs šo mērķi nevarēja veicināt.

„Neesmu runātājs," viņš aizbildinājās, „ja man jāstājās ļaužu priekšā un jārunā, es apmulstu, ka ne vārda nevaru pateikt. Bez tam jau arī dzīve Vācijā tik bezkrāsaina, ka nezinu, ko par to lai stāstītu."

Viņi šķirās draudzīgi.

„Apciemojiet mani," Ziemelis, mēteli vilkdams, aicināja, „esmu vakaros gandrīz vienmēr mājās."

„Esmu sācis mācīties angliski," Imants atrunājās, „redzu, ka valoda šeit visvajadzīgākā, lai kaut cik nodrošinātos darbā."

Atgriezies istabā, Imants sāka skaļi smietis. Viņš izņēma stikla aci, nolika to sev priekšā uz galda, apsēdās uz vāļas, kur tikko bija sēdējis Ziemelis, un smējās — smējās, kā gadiem nebija smējies.

4.

Kvīnbejā Inta bija ieradusies, cerēdama, ka jaunajā vidē varēs atbrīvoties no mocītājas sajūtas, ka pret Imantu izturējusies nepareizi.

Viņas cerības tomēr nepiepildījās, un sākumā pat likās, ka pārceldamās viņa vairāk zaudējusi nekā iegūvusi. Šķita, viņa iekļuvusi jaunā trimdā — jaunie darba biedri, ar kuŗiem vēl nebija nekā kopīga, izņemot pašu darbu, paziņu trūkums un pašas iekšējais nemiers viņas ikdienu padarīja vēl grūtāku.

Visvairāk viņa bija norūpējusies par Rūtu, kas jaunajā dzīves vietā nemaz nevarēja iesaknoties. Latviešu te bija tikai pāris ģimeņu, un tās pašas dzīvoja ārpus pilsētas — lielās dzelzs lietuves tuvumā. Līdz ar to Rūtas satikšanās ar latviešu bērniem bija gandrīz neiespējama.

Imants, kā solījis, viesos nebrauca. Vēstules, ko viņš sūtīja noteiktās laika atstarpēs, sākumā bija neveiklas, un varēja just, ka rakstītājs bija centies it kā laipot pa grūti ejamu vidus ceļu — slēpt sirsnību ar mākslotu vienaldzību un rakstīt tikai par lietām, kas arī saņēmēju varētu interesēt, bet vēlāk likās, ka viņš jau iedzīvojies jaunajā lomā — būt labam paziņam, kam ar Intu gan ir kopīgas atmiņas, bet kam nav un nevar būt kopīgas nākotnes. Viņš stāstīja par savām dienas gaitām, jautāja vienu otru paskaidrojumu par notikumiem un ierašām, kuŗas viņam, Vācijas nometnēs dzīvojot, būtu vajadzējis zināt, un kuŗu nezināšana varētu atklāt, ka viņš pats nekad nav piedzīvojis ne nometņu priekus, ne bēdas. Tāpat bez angļu valodas bija jāiemācās vesela rinda svešvārdu un amatu apzīmējumu, kas nometņu pazinējam visi bija zināmi, bet ko svešinieks zināt nevarēja.

(Turpinājum sekos)

Jānis Cīrulis

JĀZEPS VĪTOLS KATEDR

NO ATMIŅU KRĀJUMA

Viss īpašums ir pagalam nolaists ir tikai kādas senās godības atliekas, un Vītolam ar enerģisko Anniņu ir ko plānot un darīt, lai postažu pārvērstu paradīzē. Ar gadiem tas viņiem arī izdevās — zivju dīķis iztīrīts, uzcelta jauna dzīvojamā māja, izkopts dārzs un visa tuvākā apkaime. Pašu pirmo Vītols bija sācis celt pirti, kur sestdienas vakaros, kā tas latviešu cilvēkam piederas, uz lāvas kārtīgi izvietēties.

Noorganizēt augstāko mūzikas mācības iestādi, kas atbilstu nosaukumam un mērķim, nebija nemaz viegls uzdevums. Latviešu mūzikus ar pabeigtu akadēmisku izglītību un paidagoģisku praksi attiecīgām fakultātēm varēja saskaitīt pie abu roku pirkstiem, tāpēc Jāzepam Vītolam vajadzēja aicināt talkā arī cittautu mūziķus, kas agrāk bija darbojušies Rīgas vai Krievijas pilsētu mūzikas mācības iestādēs. Tautību jautājums jau arī nebija svarīgākais — arī Pēterpils augstskola iesāka savas gaitas ar vāciešiem un italiešiem un izauga par visā Eiropā respektētu mūzikas augstskolu.

Jau pirmajā gadā konservātorija zaudēja trīs izcilus līdzstrādniekus: prof. Ludvigu Bētiņu, Nikolaju Alunānu un Hansi Smidtu. Ar laiku mainījās, izsijājās un pieauga arī konservātorijas paidagoģiskais personāls un pirmajos desmit gados nostabilizējās. Turpmākajos gados konservātorijas mācības spēku saimē jau ienāca bijušie audzēkņi, kas bija ieguvuši praksi un labu vārdu darbodamies par skolotājiem citās mūzikas mācības iestādēs. Arī no audzēkņiem tika prasīta lielāka gataviba un iestājoties ievērota stingrāka izlase. Konservātorija auga un veidojās, un tās prestižu sargāja mūzikas lielākā autoritāte — Jāzeps Vītols.

Taču Vītols saskatīja arī nepilnības. Tas sakāms īpaši par dziedāšanas, klavieŗu un vijoles fakultātēm. Tās vadīja nopietni un piedzīvojuši profesori, kas deva saviem audzēkņiem gan drošus techniskus pamatus, bet ne pilnīgu virtuoza un estrādes mākslinieka slīpējumu. To tad nu apdāvinātākie ar Kultūrs fonda atbalstu brauca meklēt ārzemēs, bet stipendija parasti bija tik niecīga un studijas tik dārgas, ka censonis pārbrauca mājās, tā sakot, „ne cepts, ne vārīts". Vēlākos gados Kultūras fonds gan kļuva devīgāks, bet summas tomēr bija par mazām, lai gūtu kādas redzamākas sekmes.

Vītola sapnis tarklases pašā kuŗu vadībā ai ki. pazīstamus ventu skaitam ideja jau pašā uz stipru prete servātorijā, kā stādēs. Vītol nacionālisma t jas pret citā pārmeta vīram vu „Gaismas nacionālismu politiku frāzai lam bija radu intrigu rezultā dības izglītība Ludis Adamov no konservāto nākumiem(at ties par profe teorijas klasēs ziķos un visp milzīgu sašutu nebija nevien gribētu vai va šo valdības gr pāris dienas

J. TĪD

No kr. D

„Tik liela de Klīvlend cija lielās land News Kirkvūda D pēdējais st mūsu cieni slavas bagā nopietnā d acu uzmet patikami p definēt Tīd zienus, mi beļģu lielo varētu pies ni. Jau nā stā bija mums un

GIRTS SALNAIS

SĪPO ORCH

(191. turpinājums)

„Vai tev prāts? Tas cilvēks ir pārlie jau tikpat kā nodarīts."

„Bet tāpēc man nav jāpārlauž mugur spītīgi atcirta.

„Jocīgi, — it kā mīkstmiesī būtu Dieva māki par mugurkaulainiem," Pēteris nep rūgtu atbildi. „Velns būtu parāvis tavu igauņa ietiepību!"

„Un tavu vīlīgo latvieša iztapību!"

Kā kautiņam gatavs puika, architekts šīnu šķērsielā un apturēja.

Viņi uz vietas sanīdās, ar vecu karab apvainodami viens otru gaisagrābslībā; izt mā un idiotiskā tuvredzībā, kamēr strīds tīrā mieka un paši sakaunējās. Abi apķērā vārdiem, kā varoņi aiz pārpratuma, sen nespēj viens otram ne izklīgt, ne izmelo izdeldējamo nemieru par labā, visādi ērtā saderību ar pašu ilgām un neskaidriem sa laundabīga vāts laiku pa laikam milza u ja bērniški, naivi un smieklīgi, pieaugušie laimju cietušiem viriem, pašiem sev iestāst rētu būt kā jauni laši, kas pametuši dzim lai izdzīvotu mūžu pasaules okeanos, aklā dīdami noslēpumainu aicinājumu atgriezt to nesagaidījuši, nomirt, kur pagadās. N vēl bija un palika kā jauni lūši, izdziti no zēlsirdīgu, dzīvnieku aizsardzības biedrība stīti un ielikti pasakaini ērtā krātiņā, ku ra skanēja: „Brīvība, brīvība!" un būra redzami, ne taustami. Taču viņi tos juta vai netaisnīgi — juta kā liktenīgus sla gām, — kā burvīgu, smaržīgu un garšīgu

JAUNA POLEMIKA ĒNES ŽURNĀLU?

Gaitas" 18. numurā

žums bija stipri nobālējis . . . daudzi zemnieku savienības vēlētāji bija pat svītrojuši viņa vārdu no vēlēšanu sarakstiem, zemnieku savienība 1931. g. iegūst tikai 12,2% no visām balsīm. Šo Ulmaņa slepeno nodomu, kaut arī negribot, veicina (10. sociāldemokratu partijas nostāja.."

Jaunās Gaitas 18. n-ra saturā jo plaša vieta (vairāk kā puse) ierādīta apcerēm, pētījumiem, humoram, redzami daudzi foto uzņēmumi. Viens no interesantākajiem darbiem humora — „Skabargas" nodaļā ir L. Streipa „Zinātnisks ieskats latvju senvēsturē", kur viņš pazobojas (ne bez pamata) par dažu latviešu vēsturnieku acīgārnajām (trijādām) metodēm vēstures pētīšanā. Šajā pētījumā ALJA's valdes priekšnieks „zinātniski" pierāda, ka mūsu senči, izkarojušies pa Mazāziju, nokļuvuši pie Sarkanās jūras un pat iesoļojuši Telavivā, no kurienes līdz uz Latviju „pārcēruši" dažu tās iedzīvotāju. Beidzamā lappusē uzsākta jauna „Latviešu filmu chronika", kur zīmējumos parādīti zīmīgākie notikumi, netikumi, atgadījumi. Chronikas pirmajā daļā „iemūžināti": ALA, baletdejotājs Argentīnā; Turss Stokholmā, kāds ievērojams redaktors ASV; latv. jaunieši Austrālijā, Latvijas sūtnis Londonā, Daugavas senlejas pārplūdināšanas projekta aprēķinātājs Kanadā, un beidzot kāds „pazstams jaunatnes darbinieks" — Meksikā, kas „konstatē, ka dzīvoklī radies gāzes iz-, ie-, uzplūdums." (Skeptiķi, kas netic, var pārliecināties paši, adrese: Rio Atoyac Nr. 8, dz. 4; saindēšanās, ambulances, ārsta dati pieejami Meksikas pilsētas kolledžas slimnīcā. Jābrīnās par humorista „humoru", kas nopietnu lietu mēģina pataisīt par joku).

Bez šaubām, katrs atradīs ko interesantu „Jaunās Gaitas" 18. numurā, varbūt pat bazi jauniem „politiskiem karjeriem".

Hugo Atoms.

Koeksistences zīmē

Sav. Valstu zinātnieki mainījuši uzskatus par 8.700 mārciņu smagā Atlasa satelita mūža ilgumu. Pēc raķetes izšaušanas pag. gada 18. decembrī domāja, ka milzu satelits kritis atpakaļ jau pēc apmēram 20 dienām. Tagad zinātnieki paredzēja, ka satelits turpinās riņķot ap zemes lodi vismaz līdz 1. februārim.

● Sav. Valstis un Padomju Savienība vienojušās izrādīt vienā otras filmas. Modernas amerikāņu filmas, kā Oklohomu, Lili, Mārtiņu u. c. sākšot krieviem rādīt jau šī gada pavasarī. Amerikāņi Padomju Savienībā iepirkuši septiņas filmas, to starpā Otello, Gulbju ezeru un Idiotu.

---

a citur cilvēki dzīvo citādāki nekā mēs,"
ģi mudināja.
doma nepatika — viņa vēlēšanās bija
kt nemanītam — runāšana biedrību sa-
ķi nevarēja veicināt.
nātājs," viņš aizbildinājās, „ja man jā-
ekšā un jārunā, es apmulstu, ka ne vār-
ikt. Bez tam jau arī dzīve Vācijā tik
nezinu, ko par to lai stāstītu."
draudzīgi.
t mani," Ziemelis, mēteli vilkdams, aici-
karos gandrīz vienmēr mājās."
s mācities angliski," Imants atrunājās,
a šeit visvajadzīgākā, lai kaut cik nodro-

stabā, Imants sāka skaļi smietis. Viņš
ci, nolika to sev priekšā uz galda, apsē-
ur tikko bija sēdējis. Ziemelis, un smē-
ā gadiem nebija smējies.

4.

nta bija ieradusies, cerēdama, ka jaunajā
ivotiņā no mocītājas sajūtas, ka pret
usiņš nepareizi.
ās tomēr nepiepildījās, un sākumā pat
damās viņa valrāk zaudējusi nekā iegu-
a iekļuvusi jaunā trimdā — jaunie darba
m vēl nebija nekā kopīga, izņemot pašu
rūkums un pašas iekšējais nemiers viņas
ja vēl grūtāku.
viņa bija norūpējusies par Rūtu, kas jau-
etā nemaz nevarēja iesakņoties. Latviešu
āris ģimeņu, un tās pašas dzīvoja ārpus
ās dzelzs lietuves tuvumā. Līdz ar to Rū-
ar latviešu bērniem bija gandrīz nelespē-

solījis, viesos nebrauca. Vēstules, ko viņš
s laika atstarpēs, sākumā bija neveiklas,
, ka rakstītājs bija centies it kā laipot pa
idus ceļu — slēpt sirsnību ar mākslotu
rakstīt tikai par lietām, kas arī saņēmē-
resēt, bet vēlāk likās, ka viņš jau iedzīvo-
mā — būt labam paziņam, kam ar Intu
s atmiņas, bet kam nav un nevar būt ko-
s. Viņš stāstīja par savām dienas gaitām,
otru paskaidrojumu par notikumiem un
s viņam, Vācijas nometnēs dzīvojot, būtu
āt, un kuru nezināšana varētu atklāt, ka
d nav piedzīvojis ne nometņu priekus, ne
bez angļu valodas bija jāiemācās vesela
du un amatu apzīmējumu, kas nometnu
i bija zināmi, bet ko svešinieks zināt ne-

(Turpinājum sekos)

Jānis Cīrulis

JĀZEPS VĪTOLS KATEDRĀ, DZĪVĒ UN MŪZIKĀ

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

Viss īpašums ir pagalam nolaists ,ir tikai kādas senās godības atliekas, un Vītolam ar enerģisko Anniņu ir ko plānot un darīt, lai postažu pārvērstu paradīzē. Ar gadiem tas viņiem arī izdevās — zivju dīķis iztīrīts, uzcelta jauna dzīvojamā māja, izkopts dārzs un visa tuvākā apkaime. Pašu pirmo Vītols bija sācis celt pirti, kur sestdienas vakaros, kā tas latviešu cilvēkam piederas, uz lāvas kārtīgi izvietēties.

Noorganizēt augstāko mūzikas mācības iestādi, kas atbilstu nosaukumam un mērķim, nebija nemaz viegls uzdevums. Latviešu mūziķus ar pabeigtu akadēmisku izglītību un paidagoģisku praksi attiecīgām fakultātēm varēja saskaitīt pie abu roku pirkstiem, tāpēc Jāzepam Vītolam vajadzēja aicināt talkā arī cittautu mūziķus, kas agrāk bija darbojušies Rīgas vai Krievijas pilsētu mūzikas mācības iestādēs. Tautību jautājums jau arī nebija svarīgākais — arī Pēterpils augstskola iesāka savas gaitas ar vāciešiem un itāliešiem un izauga par visā Eiropā respektētu mūzikas augstskolu.

Jau pirmajā gadā konservatorija zaudēja trīs izcilus līdzstrādniekus: prof. Ludvigu Bētiņu, Nikolaju Alunānu un Hansi Smidtu. Ar laiku mainījās, izsijājās un pieauga arī konservatorijas paidagoģiskais personāls un pirmajos desmit gados nostabilizējās. Turpmākajos gados konservatorijas mācības spēku saimē jau ienāca bijušie audzēkņi, kas bija ieguvuši praksi un labu vārdu darbodamies par skolotājiem citās mūzikas mācības iestādēs. Arī no audzēkņiem tika prasīta lielāka gatavība un iestājoties ievērota stingrāka izlase. Konservatorija auga un veidojās, un tās prestižu sargāja mūsu mūzikas lielākā autoritāte — Jāzeps Vītols.

Taču Vītols saskatīja arī nepilnības. Tas sakāms īpaši par dziedāšanas, klavieru un vijoles fakultātēm. Tās vadīja nopietni un piedzīvojuši profesori, kas deva saviem audzēkņiem gan drošus techniskus pamatus, bet ne pilnīgu virtuoza un estrādes mākslinieka slīpējumu. To tad nu apdāvinātākie ar Kultūrs fonda atbalstu brauca meklēt ārzemēs, bet stipendija parasti bija tik niecīga un studijas tik dārgas, ka censonis pārbrauca mājās, tā sakot, „ne cepts, ne vārīts". Vēlākos gados Kultūras fonds gan kļuva devīgāks, bet summas tomēr bija par mazām, lai gūtu kādas redzamākas sekmes.

Vītola sapnis bija radīt meistarklases pašā konservatorijā, kuŗu vadībā aicināt starptautiski pazīstamus mākslīniekus. Tas iznāktu lētāk, un tās būtu pieejamas arī lielākam absolventu skaitam. Taču rektora ideja jau pašā sākumā atdūrās uz stipru pretestību tiklab konservatorijā, kā arī valdības iestādēs. Vītolam sāka pārmest nacionālisma trūkumu, simpatijas pret cittautiešiem, un pārmeta viņam, kas ar vienu sauvu „Gaismas pili" cēlis latviešu nacionālismu vairāk nekā visās politiķu fražainās runas! Vītolam bija radusies opozicija. Tās intrigu rezultātā 15. maija valdības izglītības ministrs prof. Ludiņš Adamovičs atcēla Vītolu no konservatorijas rektora pienākumiem(atļaujot gan darbotīties par profesoru kompozicijas teorijas klasēs. Tas radīja mūziķos un visplašākā sabiedrībā milzīgu sašutumu, bet toreiz jau nebija nevienam laikraksta, kas gribētu vai varētu protestēt pret šo valdības greizo lēmumu. Kad pāris dienas vēlāk Vītols ierādās konservatorijas gadskārtējā izlaiduma aktā, publika piecēlās, lai spontāni un ilgi sumināt meistaru un demonstrātīvi apliecinātu viņam savas simpatijas.

Vītols bija ļoti sarūgtināts, un tikai tas apstāklis, ka par viņa pēcnācēju tika iecelts nevis kāds no opozicijas līderiem, bet viņa senais draugs prof. Pauls Jozuus, Vītolu atturēja aiziet no konservatorijas pavisam. Viņu palikt lūdza ne vien jaunais rektors, bet arī konservatorijas audzēkņi. Vītols bez konservatorijas varēja iztikt, bet ne konservatorija bez viņa!

Tāpēc pēc Paula Jozuus nāves 1937. g. ziemā valdība izlaboja savu pārsteigšanos un iecēla Vītolu atpakaļ rektora krēslā. Tā paša gada pavasarī viņam piešķira arī augstāko tautas atzinību — Tēvzemes balvu, kā vienam no pirmajiem pēc tās nodibināšanas. Tā bija pelnīta pateicība par lielā meistara mūža darbu latviešu mūzikā.

(Turpinājums sekos)

J. TĪDEMANIS PĀRSTEIDZ KLĪVLENDU

No kr. Dr. J. Kļaviņš, pa labiT. Cirķelis, vidū J. Tīdemanis. Foto P. Blūms

„Tik liela mākslinieka izstāde Klīvlendā nav redzēta", sacīja lielās dienas avīzes Cleweland News mākslas kritiķe Kirkvūda Dr. J. Kļaviņam, kad pēdējais stādīja viņai priekšā mūsu cienījamo panākumu un slavas bagāto maestro. Šī sirmā, nopietnā dāma jau ar pirmo acu uzmetienu gleznām bija patīkami pārsteigta un centās definēt Tīdemaņa mākslas virzienus, minēdama franču un beļģu lielos meistarus, kuŗiem varētu pieskaitīt J. F. Tīdemani. Jau nākošā dienā laikrakstā bija ievietots foto uzņēmums un ļoti atzinīgs raksts par izstādi.

Izstādes atklāšana ,uz kuŗu bija ieradies kupls skaits tautiešu un amerikāņu, notika sestdien, 11. janvārī, ar Dr. J. Kļaviņa uzrunu. Pēc tam siltus slavinājuma vārdus teicā Jūlijs Smetanas, atcerēdamies tos laikus, kad Tīdemaņa izstāde notika Kauņā un to atklāja viņa tēvs — prezidents Smetanas.

Izstāde, kuŗā ap 60 darbu, atstāj krāšņu un vienreizēju iespaidu, un par spīti solidajām cenām, jau pirmajā dienā tika pirkšanai aizrunāti vairāki darbi.

H. Kr.

Indra Gubiņa

BOHĒMA

Vakars. Puskrēslā mierīgā, labā
Augstā pilsētas namā
Sēdējām ērtā zvilnī
Un gaidījām tumsu naksnīgu
noskaņu pilni.
Ugunis pirmējā zemē,
Virs mums, kā parasti, zvaigznes dega,
Un mīla pienāca tuvu.
Dzērām konjaku — henesī, rumu,
Braucām ar Greizo ratu.
Dziedāja Traviatu.
Spriedām par mūžīgo dzeju
Un Madonnas dievišķo seju.
Dzeja bija ap mums,
Ielu ugunīs kaisa otrs debesu jums.
Grimām domās un ācīs,
Grimām skaņās un naktī.
Kāds pārtrauca operas plati,
Bet tikai mirkli īsu,
Tad ar vieglu smeldzīgu trīsu
Skavās mūs tumsa un mūzika ņēma.
Mēs devājām, skanēja La Bohēma.

APGAROTS SNIEGUMS

Vīnes ēnu kora koncerts Toronto

Izcilu koncertu torontieši piedzīvoja pag. piektdienas vakarā Maseja hallē, kad slavenais Vīnes zēnu koris ar plašu un rūpīgi iestudētu programmu iepriecināja ap 2.500 klausītāju. Koncerta pirmā daļa isti iespaidīgi izskanēja J. Herbecka „Pueri Concinite", kur kāds no zēniem dziedāja solo partiju. Te jāmin, ka Vīnes zēnu kora tradicija ir neminēt programmā solistu vārdus. No a capella darbiem vislabāk patika Palestrina „Salvador Mundi". Lieliskuiespaidu atstāja arī Šuberta „Ave Maria" kā piedeva solo izpildījumā. Koncerta otro daļu aizpildīja J. Štrausa operete H. Frošauera aranžējumā. Klausītājiem tā sagādāja daudz jauku un komisku momentu. Šajā dzirkstigajā darbā Vīnes zēnu koris parādīja izteiktu mūzikālitāti un atjautīgu tēlojumu. Arī kostīmi bija ar labu gaumi un izdomu darināti.

Programmas pēdējā daļā dzirdējām atkal vairākas dziesmas ar un bez klavieru pavadījmiem. Vētrainus publikas aplausus izpelnījās J. Drechslera „Mazais brālītis" ar divu solistu piedalīšanos. Vērtīga savā mūzikalā apdarē bija arī Mendelsona „O Lift Thine Eyes". Cerēsim, ka šie mazie dziedoņi drīzi vien atkal atgriezīsies Toronto.

A. K.

PĀRRUNAS PAR MĀKSLU

Kanadas latviešu mākslinieku apvienība rīko svētdien, 25. janvārī, pl. 3 p.p. DV namā Toronto, 123 Huron ielā — Mākslas salona telpās referāta pēcpusdienu ar pārrunām par sabiedrības un mākslinieku attiekšmēm. Referēs J. Kuga, jun., korreferēs māc. A. Čops un glezotnāji: P. Reinholds, J. Zuntaks un A. Nulītis. Visi, kam interesē jautājumi par mākslu, laipni lūgti ierasties uz šo interesanto sarīkojumu un arī piedalīties debatēs, reizē iepazīstoties ar Mākslas salonā izstādītiem darbiem. Ieeja brīva.

Salonu slēgs svētdien pēc pārrunām.

UZSLAVA PROF. A. SPEKKEM

Oksfordas universitātes jaunāra izdevumā ievietota ļoti atzinīga atsauksme par prof. A. Spekkes grāmatu „The Ancient Amber Routes and the Geographical Discovery of the Eastern Baltic", ko izdeva 1958. g. Zelta Ābeles apgāds Stokholmā (Miķelis Goppers). Recenzijā uzsvērta ne vien autora lielā erudīcija un vēriens, sacerot pirmšķirīgu monografiju, kas var interesēt ne tikai klasiskā virziena zinātniekus, bet arī Tacita lasītājus vispār. Slavētas arī izdevuma illustrācijas un kartes. Grāmatas cena Amerikas kontinentā ir $4.50.

SOCIĀLISTISKĀ REĀLISMA ELLĒ

DAŽI FAKTI PAR PADOMJU RAKSTNIEKIEM

III

Tanī pašā dienā Meierholds apcietināts un nedēļas laikā čeka to nomocījusi. Dažas nedēļas vēlāk viņa sieva, aktrise Sinaida Reich, atrasta savā dzīvoklī noslepkavota. Tāds pats liktenis piemeklē ukraini Mikolu Kulišu un Sergeju Tretjakovu.

Ārējai reprezentācijai Staļins pret rakstniekiem un mākslinieķiem daļēji atdarina Ļeņina metodes. Izrāda it kā tīri personisku interesi par tiem, dažus pacildina, dažus „tēviški" norāj. Viņš liek teātŗos iebūvēt sev ložu drošas ložas, pamudina čekas spaidos nonākušo Aļekseju Tolstoju romānos glorificēt krieviskās vēstures personības — Jāni Briesmīgo, Pēteri Lielo u. t. t. Bet paša Staļina mīļākais gabals bijusi boļševiku propagandas filma — Neaizmirstamais 1919. gads. Tur pats Staļins parādīts uz bruņotā vilciena kāpnēm, ar zobenu sacērtam ienaidnieku.

Par slaveno satiriķi Zoščenko, kuŗš Rietumu pasaulē iemantoja popularitāti ar īsstāstu krājumu — „Guli ātrāk, biedri!", Centrālkomiteja publicēja šādu spriedumu: „Zoščenko savos darbos ātbaidīgā formā sakropļo padomju apstākļus un cilvēkus. Šie ļaunie patiesības vilcojumi norāda, ka rakstnieks ir naidīgs padomju iekārtai."

Pēc šī paziņojuma arī Zoščenko liktenis apzīmogots. Vēlāk gan padomju presē parādās ļetoni ar Zoščenko parakstu, bet par tiem kāds literātūras vērtējājs rietumos saka: „Divainā kārtā šiem ar Zoščenko vārdu parakstītajiem ļeļetoniem nav ne mazākās Zoščenko talanta atjautības un fantazijas iezīmes. Kādēļ šiem nemākulīgajiem producējumiem lieto Zoščenko vārdu? . . ." Jā, arī miroņi Pad. Savienībā rakstīja, ja Staļinam tas bija vajadzīgs!

Ar čekas palīdzību nospraustā sociālistiskā reālisma ceļu savlaicīgi izprata Michails Šolochovs. Ap 1929. g. Staļins bija pievērsis kritisku aci viņa Klusajai Donai, kuŗā viņš diezgan vaļsirdīgi bija attēlojis kāda pretboļševiku cīnītāja traģēdiju. Šolohovs šo darbu pārtrauca pusē un tā vietā uzrakstīja pēc visām partijas vadlīnijām kolchozu propagandas romānu — Jaunā zeme. Pēc tam viņš „klusībā" turpināja Kluso Donu, kuŗa pilnīgā izdevumā iznāca tikai 1953. gadā, un arī tikai tad, kad viņš pēc „funkcionāru" norādījumiem bija uztriepis vairāk simpatijas „smēru" romānā nodarbinātiem padomju „varoņiem".

Vispadevīgākie staļinismam tomēr bija Fadējevs un Iļja Ērenburgs. Pēc 20. partijas kongresa, kad Staļina nemaldības mits tika sagrauts, atstājot viņam tikai „cīnītāja godu", vismagāk piesmieti jutās taisni šie Staļina trubadūri. Šekojošā rakstnieku kongresā Šolohovs ļoti asi norēķinājās ar Fadējevu. Autentiskas ziņas vēsti, ka Fadējevs pēc tam esot divpadsmit dienas nepārtraukti dzēris un beidzot iešāvis sev lodi galvā.

Daudz glumāk un bez traģēdijas sociālistiskā reālisma ceļu pratis staigāt Ilja Ērenburgs. Viņš allaž ir sapratis padomju literātūras „laika zīmes" un allaž bijis arī „pirmrindnieks". Tā arī pēc sava pielūgtā „spīdekļa" izdzišanas Ērenburgs pirmais publicēja darbu „Atkusnis", kuŗā veiklā, bet piesardzīgā formā solidārizējās ar jauno līniju.

Daudz krasāks bija Dudincevs romānā „Ne tikai ar maizi vien". Šis darbs iznācis arī Padomju Savienībā, bet Chruščevs, partija un literātūras „funkcionāri" to jau ir ierindojuši kaitīgi revizionistiskos un līdz ar to literāri nevērtīgos.

Par Pasternaku un viņa „Dr. Živago" jau ir bijuši plašāki raksti latviešu presē. Cik zināms, viņš šo darbu aizsācis jau 1945. gadā, bet pabeidzis tikai Chruščeva laikmetā. Arī padomju izdevniecība bija uzņēmusi šo darbu savos sarakstos un padomju avīzēs parādījās pat atklāti paziņojumi par tā iznākšanu, bet tā kā vienlaicīgi šīs grāmatas izdošanas (tulkojumā) tiesības bija dabūjis arī Milānas izdevējs Feltrinelli, tad Maskavas „funkcionāriem" zuda „pārrediģēšanās" iespējas. Pēc šīs kļūmes atklāšanas Pad. rakstnieku apvienības sekretārs Surkovs gan iesniedza Feltrinelli protestu, bet pēdējais, samanīdams „smago lomu", atteicās publicēšanu apturēt. Pasternaka „noziegumu" vēl smagāku padarīja Nobeļa prēmijas piešķiršana. Varbūt no tirās literātūras viedokļa viņš šo pagodinājumu ir mazāk pelnījis Živago dēļ, bet vairāk kā dzejnieks, taču pāsaules politiskā situācija šodien ir tāda ,ka jebkura vērtība — neatkarīgi no paša raditāja vēlēšanās, tiek svērta un publikas lietošanai nodota pēc politiskās situācijas prasībām.

Tāpat kā cilvēka mūžveco laicīgi individuālās eksistences pamatu sagraušana — zemniecības kollektivizācija — ir varmācības darbs, tāpat sociālistiskais reālisms, šis garīgās kollektivizācijas ceļš, ir pārklāts pašnāvniekiem un noslepkavotajiem. Ironija ir tikai tā, ka šie krievu intellektuāļi šo garīgās pašnāvības sistēmu ir vairāk vai mazāk atbalstījuši tās ideoloģiskajos pirmsākumos. Tagad Pasternaks saka: „Aitu bars ir vienmēr bijis pēdējais glābiņš baiīgajiem un nespējīgajiem . . ." Viņš ir no šī aitu bara izslēgts un noķengāts. Mūs tas visvairāk intrigē no pretkomūnistiskās propagandas viedokļa, bet Padomju Savienībā viņš var kļūt par simbolisku paraugu tiem, kas, nebaidīdamies personisku upurp, atzīst, ka cīnai vispirms nav jānotiek par kādām cilvēka izdomātām doktrinām, bet par cilvēku pašu.

V. Pelēcis.

GLEZNU IZSTĀDE HAMILTONA

Svētdien, 25. janvārī, Hamiltonas latviešu ev. - lut. draudzes baznīcas apakšējās telpās (18 Victoria Ave. S.) pēc dievkalpojuma, apm. pl. 6,30, notiks gleznu izstādes atklāšana. Ar saviem darbiem piedalās prof. A. Annuss, J. Gailis, M. Krūmiņš un F. Milts. Izmantosim šo vienreizējo izdevību redzēt latviešu meistaru darbus Hamiltonā.

ĢIRTS SALNAIS

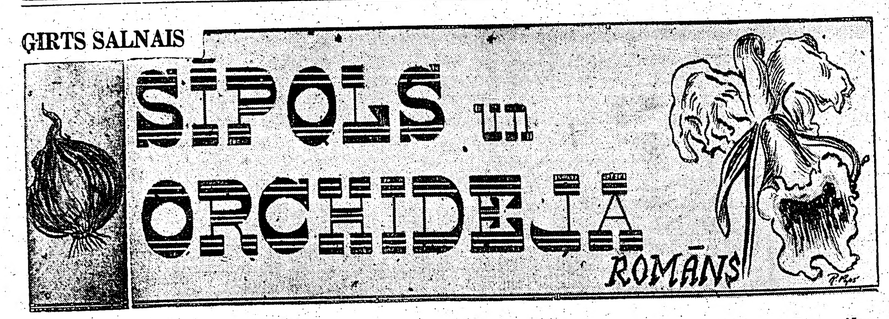

(191. turpinājums)

„Vai tev prāts? Tas cilvēks ir pārliecībā, ka viss jau tikpat kā nodarīts."

„Bet tāpēc man nav jāpārlauž mugurkauls," Ole spītīgi atcirta.

„Jocīgi, — it kā mīkstmieši būtu Dieva acīs nicināmāki par mugurkaulainiem," Pēteris nepalika parādā rūgtu atbildi. „Velns būtu parāvis tavu nelabojamo igauņa ietiepību!"

„Un tavu viltīgo latvieša iztapību!"

Kā kautiņam gatavs puika, architekts iegrieza mašīnu šķērsielā un apturēja.

Viņi uz vietas sanīdās, ar vecu kaŗabiedru plātību apvainodami viens otru gaisagrābslībā, izturības trūkumā un idiotiskā tuvredzībā, kamēr strīds sametās pie tirā nieka un paši sakaunējās. Abi apķērās, ka mētājas vārdiem, kā varoņi aiz pārpratuma, sen zinādami, ka nespēj viens otram ne izkliegt, ne izmelot no sirds neizdeldējamo nemieru par labā, visādi ērtā svešuma nesaderību ar pašu ilgām un neskaidriem sapņiem, kas kā laundabīga vāts laiku pa laikam milza un sūrstēja. Bija bērniški, naīvi un smieklīgi, pieaugušiem, diezgan nelaimju cietušiem viriem, pašiem sev iestāstīt, ka viņi varētu būt kā jauni laši, kas pametuši dzimtenes strautus, lai izdzīvotu mūžu pasaules okeanos, aklā liktenībā gaidīdami noslēpumainu aicinājumu atgriezties mājās, vai, to nesagaidījuši, nomirt, kur pagadās. Nē. Viņi arvien vēl bija un palika kā jauni lūši, izdzīti no dzimtā meža, žēlsirdīgu, dzīvnieku aizsardzības biedrības biedru sagūstīti un ielikti pasakaini ērtā krātiņā, kur no katra stūra skanēja: „Brīvība, brīvība!" un būra režģi nebija ne redzami, ne taustami. Taču viņi tos juta un — taisnīgi vai netaisnīgi — juta kā liktenīgus slazdus savām ilgām, — kā burvīgu, smaržīgu un garšīgu ēsmu tik smalkā āķī, ka, tajā uzķeroties, sāpes šķistu kā Dieva dāvana.

„Gluži nevietā esam atgriezušies pie temata, par kuŗu, it sapratīgi, sen jau aizliedzām sev runāt bez tieša ieganstа," Pēteris sabozies teica.

„Baidos, ka „tiešais ieganstš" būs radies," Ole izmeta nikni.

Pēteris iztrūcināts ierāvās sēdekļa kaktā, neslēptās raizēs uzlūkoja draugu.

„Vecais," viņš pārmetīgi ierunājās, „tu nespokojies. Ka jūs ar Inru gatavojat man un Lailai pārsteigumu, tas varētu gan būt, bet jums abiem nav nekādu tiesību noslēpt to, kas skar mūs visus četrus. Tātad Inra Eiropā atkal kaut ko sagudrojusi? To jau biju sagaidījis," viņš augstprātīgi piezīmēja.

„Es nekā nezinu," nelaimīgs iesaucās Ole, „bet tu taču redzi — viņas nav!" Viņš temperamentīgi pakratīja rokas gaisā. „Es vai mirstu uztraukumā."

„No Eiropas uz Ameriku vēl arvien nebrauc brokastis paēst," Pēteris kļuva no tiesas nikns. „Tavu neauglīgo iedomu pēc, mēs te nevaram saēsties ar svešiem, bet kārtīgiem cilvēkiem." Viņš, pametis acis pulksteni, sāka īgni sūkstīties un steidzās tikt atpakaļ uz auto ceļa.

„Labas neauglīgas iedomas," derdzīgi sev zem deguna murminā inženieris, bet otrs to nedzirdēja.

Bija jāsteidzas. Maikls Tercijs, droši vien, jau gaidīja. Pēteris izlietoja pirmo pagalma iebrauktuvi, lai apgrieztu ratus, un kad, apturējis pie šosejas, gaidīja brīvu ceļu, kā lūgdamies ieteicās:

„Ole, tu vari izgudrot, ko vien vēlies, bet aizrāvies ar savām idejām, nesamaitā mūsu attieksmes ar Maiklu Terciju.

Inženiera paskats bija ļauns.

„Man visi šie Gerriķi izskatās skrienam pa galvu, pa kaklu, kā ko noziegušies, un vilkdami tikpat trakā steigā savās aferās citus, kam it kā būtu jāpalīdz izpirkt viņu grēkus."

„Apžēlojies, tu sāc pārvērsties vecā sievā!" Pēteris sirsnīgā sašutumā ievaidējās. „Ko tu, piemēram, vari pārmest Maiklam? — Viņš izgalvoja simtiem Eiropas kaŗa bēglus nevis, lai vestu tos uz kokvilnas plantācijām nodirāt. Ikviens tika nostādīts tā, lai pēc savām spējām varētu sākt jaunu dzīvi. Diez' cikiem mēs viņa vietā būtu palīdzējuši vai tik?"

„To tu nevari zināt," Ole bozās.

„Neesi netaisns. Tu katrā cilvēkā, kas nekliedz, lai boļševikiem pieteic kaŗu, saskati briesmoni. Vai tu, vai es skrējām somiem palīgā, kad tie uzbrukā krieviem? Mēs tāpat nostājāmies mūsu valdību viedokļu aizvējā. Sak' — ne mana cūka, ne mana druva."

„Beidz! Es visu to zinu no galvas," Ole īgnoja.

„Nebeigšu vis," Pēteris iespitējās. „Un zini, ko man reiz izmeta Maikls, klaiņājot pa jaunās kolledžas būvlaukumu un atkal, atpūtas labad strīdoties par pasaules netaisnību? — Ja būtu mūsu vietā, kas visādi izskatoties ar kaujai piepampušām sekstēm, viņš gan neapmierinātos ar apspiesto tautu legālo organizāciju protestinātos ar apspiesto tautu legālo organizāciju protestinātos ar apspiesto tautu legālo organizāciju protest

HARVEY KEITH REALTOR

181 Eglinton Ave., East, Toronto
HU 7-3333

Sniedzam nesaistošu informāciju par visiem mūsu speciālpiedāvājumiem lielajos dienas laikrakstos.

ZVANIET NEKAVĒJOTIES, TAS IETAUPIS JUMS LAIKU UN LĪDZEKĻUS.

L. VĒVERIS
Tel. mājās RO 9-5049

● PALĪDZAM obligāciju sagādē.
● PALĪDZAM sagādāt aizdevumus iemaksām bez atlīdzības
● NOKĀRTOJAM katru īpašumu.

BRUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJĀS HU 1-0181

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI PLAŠĀ IZVĒLĒ VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

M. Kronel - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

VEĢETĀRĀS MAIZĪTES

Nav pareizi, it kā veģetārās maizītes būtu vienmuļas. Tieši veģetārās maizītes visvairāk iepriecina aci ar krāsu bagātību un labo garšu. Veģetārās maizītes var arī pasniegt starp desu un gaļas maizītēm. Tā dažādība būs vēl lielāka.

Veģetārās maizītes gatavojot, vajadziga atjautība, lai maizīšu uzliekamie krāsās harmonizētu. Dažas saknes var sagatavot ar zaļumiem ,vai arī, bezkrāsas banānus liekot uz maizītēm, blakus var likt tomātu biezeni vai arī glītos gabaliņos sagrieztu želeju (krāsainu). Gurķu šķēles nav jāgriež pārāk plānas, un riekstus var likt bagātīgi.

Riekstus var sasmalcināt un sagrūst, vai arī lietot gatavo riekstu sviestu. Varbūt vienam otram riekstu sviests netīk, bet jāievēro, ka riekstu sviestam ir augsta barības vērtība.

Tāpat tas ir ar biezpienu, kurā bagātīgi ir olbaltums, kas ir nozīmīgs cilvēka uzturā.. Biezpiena maizīšu ziedi var sajaukt ar tomātu biezeni, papriku, ķimenēm, sakapātiem lociņiem un pētersiļu lapiņām. Biezpienu var arī jaukt ar marmelādi, dažādiem auglu biezeņiem, sakapātiem riekstiem, sagrieztiem banāniem, var arī pielikt mazliet citrona sulas un medu.

RAIBĀ PLATE

Plates vidū var likt sakņu salātus, garnējot ar zaļām pupiņām un sēnēm. Apkārt liek maizītes, segtas ar gurķu šķēlēm, zaļumu sviestu, biezpiena majonēzi, puķukāpostu rozītēm, sīpolu apļiem, sautētām sēnēm, radīsu rozītēm, olu šķēlēm, kāperiem u. t. t.

Ierosmei daži maizīšu aplekamo kombinējumi:

1) Kviešu maizes šķēles apziež ar zaļumu sviestu un uzspiež biezpiena majonēzi ar toršu garnējamo tūbiņu un pa starpām liek radīsu šķēles un kādu mazu salātu lapiņu. 2) Baltmaizes šķēles apziež ar sviestu, uzliek tomātu šķēles, garnē ar pētersiļu lapiņām un skābu krējumu vai marinētām gurķu šķēlēm. 3) Uz rudzu maizes šķēle, kas apziesta ar sviestu, liek radīsu ripiņas, vidū olu šķēli un uzspiež majonēzi. 4) Uz apziestas saldskābās maizes šķēlēm liek svaigas gurķu šķēles, burkānu strēmeles, zaļos zirnīšus un pētersiļu lapiņas. 5) Uz apziestas rudzu maizes šķēles liek ābolu šķēles un rieksta puses. 6) Lociņu maizei uzliek tomātu šķēli un sīpolu apli 7). Uz apaļām rudzu maizes šķēlēm, visapkārt liek radīsu ripiņas un vidū gareniski grieztus pipargurķīšus. 8) Baltmaizes šķēles apziež ar sviestu un apliek ār banānu ripiņām, vidū liek cietu jāņogu želeju.

MAIZĪŠU ZIEDES:

RIVĒTU BURKĀNU UN KĀPOSTU ZIEDE

2 sarīvēti burkāni, ½glāzes saēvelētu kāpostu, 3 ēd. kar. riekstu sviesta, ½ glāzes majonēzes.

RADĪSI AR ŪDENSKRESĒM

¾ glāzes sagrieztu radīsu, ¼ glāzes sakapātu ūdenskrešu, 3 ēd. kar. majonēzes.

SAKNES AR ĀBOLIEM

½ glāzes sasmalcinātu kāpostu, 3 ēd. kar. sarīvētu ābolu, 3 ēd. kar sarīvētu burkānu, 2 ēd. kar. smalki sakapātu sīpolu, 3 ēd. kar sakapātu zaļo piparu, ½ glāzes majonezes.

SALDO GURĶIŠU ZIEDE

½ glāzes sviesta, 6 saldie piparu gurķiši, ½ glāzes sasmalcinātu pētersiļu lapiņu.

SALĀTU ZIEDE

½ glāzes cukura, mazliet sinepju pulvera, sāls pēc garšas, 2 ēd. kar. izkausēta sviesta, mazliet etiķa un sagrieztas salātu lapiņas. Maizītes garnē ar pildītām olīvēm.

SIERA SVIESTS

¼ mārc. sviesta samaisa ar ¼ mārc. sarīvēta pamersansiera un mazliet paprikas.

MĀRRUTKU SVIESTS

¼mārc. sviesta, 2 ēd. kar. sarīvētu mārrutku.

CITRONA SVIESTS

¼ mārc. sviesta, 1 norīvēta citrona miza, ½ ēd. kar. citrona sulas, 1 ēd. kar. sarīvētu sīpolu.

OLĪVU SVIESTS

¼ mārc. sviesta, 2 ēd. kar sakapātu pildīto olīvu, 1 tējkar. citrona sulas.

Visus šos sviestus gatavojot, ieteicams sviestu vispirms saputot un tad piejaukt pārējās piedevas. Garnēt var ar sarkano un zaļo piparu strēmelēm, apliem vai arī sakapātiem, pildītiem seleriju kātiem ar sieru un riekstiem, radīsiem kas grieztī plānās šķēlēs, endīvu lapiņām, uz kurām uzliek asāku siera ziedi, cieti vāritiem un caur sietu izrīvētiem olu dzeltenumiem, kā arī ar olu baltuma strēmelēm.

Šādas maizītes tad var sakārtot uz salātu lapiņām un pasniegt pie tējas. Maizītes ar stiprākām ziedēm noder arī loti labi kungu vakariem, kas ne tikai iepriecinās, aci uzmetot, bet sagādās baudu arī ēdot.

Pikantas maizītes ,arī veģetārās, bieži vien var sagatavot no dažādu sakņu un citu pārpalikuma.

PĒRCIET 1959. G. PONTIAC PIE HOGANS
par pašreizējām zemākām cenām.
APSKATIET vai ZVANIET!
PAULS JUTTUS, 348 Danforth Ave., Toronto,
Biroja HO 3-1152. Mājās HO 1-4133.

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Iggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8—9 vakarā.

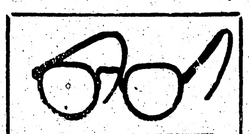

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

PA APLAMU CEĻU

„Žurnāla „Zvaigzne" pirmā lapaspuse lasītāju patikami satrauc. Tā sākās ar E. Vilka mākslinieciskо aprakstu „Latgales rītdiena". Jā, mūsu rītdiena . . . Taču . . . daudzsološais virsraksts lasītāju maldina. Aprakstā nav stāstīts par Latgales rītdienu, skopi tēlota pat tās šīdiena, un neviena vārda, kas liecinātu, ka Latgales ļaudis šodien apspriestu diženo programmu, kas izteikta tezēs . . .

Tas noticis tāpēc, ka „Zvaigznes" redakcija atrāvusies no mūsu zemes šīsdienas aktuālajiem jautājumiem, iet aplamu ceļu. Ka tas tā, to pierāda arī citi šī numura raksti. Rakstos: „Pēc 40 gadiem", „Studenti rīnrācā", „Sarkanais metallurgs", „Mūsu zeme un ļaudis" lasītājs neatrod neviena vārda par tām lielajām un svarīgajām komūnistiskās celtniecības problēmām...

Tiesa, laikrakstiem un žurnāliem nav jāatsakās ne no veco revolūcionāru un cīnītāju atmiņu vēstījumiem, nedz arī no laba dzejas vai prozas sacerējuma, ceļojumu aprakstiem u. c. rakstiem. Taču nekad preses darbinieki nedrīkst aizmirst vai atstāt novārtā mūsdienu galveno temu — par komūnistisko celtniecību mūsu zemē. Nevis vedināt lasītājus prom no mūsu partijas un valsts akūtajiem šīsdienas jautājumiem, nevis uzjautrināt viņus ar niekiem, bet gan palīdzēt aktīvāk iekļauties visas tautas diženajā komūnistiskās celtniecības darbā — tāds ir padomju preses uzdevums. Diemžēl, to nav izpratis žurnāla „Zvaigzne" redaktors b. R. Blūms, to, liekas, nav izpratusi arī šī žurnāla redakcijas kolēģija.

Kā jau teikts, visā „Zvaigznes" 23. numurā, kas nācis klajā decembra pirmajās dienās, nav neviena vārda par gatavošanos PSKP XXI kongresam, neviena vārda par Chruščeva referāta tēzu un PSKP CK un PSRS min. padomes tēzu apspriešanu. Tātad nav paša galvenā, ar ko šodien dzīvo mūsu tauta.

Bet par kādiem jautājumiem tad raksta „Zvaigzne"? Tie ir ceļojuma apraksti, fragmentveidīgi stāstiņi par Austrāliju, Indonēziju, par cirku, par to, kā cēsinieki ar grāfu tiesājušies, fotoattēli par kapitālistiiskajām zemēm, sen apnikušais piedzīvojumu apraksts „Dievi bija zēligi", „No visa kā" u.t.t.

Redakcija izvadā lasītāju gan pa pagātni, gan pa ārzemēm, gan pāri Klusajam okeanam, cenšas piebāzt viņa galvu ar visādiem sīkumiem, lai tikai noturētu viņus tālāk no mūsu zemes pašreizējiem svarīgākajiem jautājumiem. Tā R. Blūms uzsācis savu ceļojuma aprakstu seriju pa Poliju ar bravūrīgu virsrakstu „Pirmais no Latvijas, bet vispār — septītais." Ceļotājī savu maļamo maļ divos izdevumos — B. Blūma „Rīgas Balsī" . . .

Cik tālu noiet „Zvaigznes" redakcija, liecina Ž.Skrejas raksts „Lasis — zivju ķēniņš". Tajā nav runa par to, kā nākošajā septiņgadē Latvijā tiks organizēta zivsaimniecība, bet gan par to, kā strīdas zvejnieki savā starpā lašu dēļ . . . („Cīņa, 4. XII 58.).

Piezīme: („Cīņas redakcija nezina, kas notiek Rīgas radiofonā: Rafaēls Blūms, noziedzīgais Latvijas žīds, kas par pretvalstisku darbību brīvajā Latvijā bija smagi sodīts, — savas Polijas un Čechoslovakijas ceļojuma piezīmes lika nolasīt arī radiofonā.

Acīmredzot, šis „slavenais" redaktors — komūnistu kalps, lai taisītu labas „rebes, zina, kas žurnāla lasītājus atbaida un kas pievelk. Velti „Cīņa" uztraucas — ar to tautas noskaņojumu vairs nepārveidos.

MĀTE APSŪDZ

„Godājamā „Cīņas" redakcija! Saņēmu atbildi uz savu vēstuli, kurā ums rakstīju par to, ka neapmierina veikalos dabūjamo bērnu apavu sortiments un kvalitāte.

Atbildes vēstuli raksta Tautas saimniecības padomes vieglās rūpniecības pārvaldes priekšnieks K. Ozoliņš. Starp citu — nesaprotu, kādēļ viņš, cik spriežams, latvietis, raksta man krievu valodā. Es taču savu vēstuli rakstīju latviski. Cik man zināms, partijas nostāja ir tāda, ka uz sūdzībām un ierosinājumiem jāatbild tādā valodā, kādā tie iesūtīti. Bet ne jau tas mani uztrauc. Esmu neapmierinātu ar atbildes saturu.

Atbildes jēga ir tāda: ar bērnu apavu ražošanu viss ir vislabākajā kārtībā, lieciet mums mieru. Jums vajag labākus un dažādākus apavus? Muļķības! Plānus mēs izpildām, pat paliekam. Es nezinu, kādi ir bērnu apavu ražošanas plāni, nedz arī, kā tie tiek pildīti. Šim ziņām manā ikdienas dzīvē nav plika graša vērtības . . . Mani uztrauc tas, ka veikalos trūkst bērnu apavu ziemai, bet par to ražošanu atbildīgie darbinieki, pēc atbildes spriežot, paliek mierīgā pārliecībā, ka „ar bērnu apaviem mums viss ir kārtībā" . . . A. Kalniņa, Rīgā. („Cīņa" 4. XII 58.).

PSRS JAUNAIS SKOLU LIKUMS

Vidusskolas — astoņgadīga obligāta izglītība. Pilnu vidējo izglītību reālizē, sākot ar 15—16 gadu vecumu, savienojot mācības ar ražošanas darbu, ieslēdzot tajā visu jaunatni.

Noteiktas sekojošas pilnas vidējās izglītības mācību iestādes: a) strādnieku un lauku jaunatnes vakara skolas; trīsgadīgas. Sekmīgiem skolēniem saīsināta darba diena vai darba nedēļa; b) vispārizglītojošās politechniiskās skolas ar ražošanas, apmācību, 3 gadīgas; c) technikumi u. c. speciālas mācību iestādes.

Reorganizācija izdarāma, sākot ar 1959./60. m. g. 3—5 gadu laikā.

Augstskolas. Augstskolas galvenie uzdevumi: sagatavot speciālistus, pamatojoties uz marksisma - ļeņinisma mācību, veikt pētījumu darbus komūnisma celtniecībai, sagatavot paidagogu kadrus, paaugstināt speciālistu kvalifikāciju un izplatīt zinātniskas un politiskas zināšanas.

Augstskolās uzņemt, pamatojoties uz raksturojumu, ko izsniegušas partijas, arodbiedrību, komjaunatnes vai citas sabiedriskās organizācijas, lai uz konkursa pamata augstskolās uzņemtu cienīgākos.

Vispusīgi uzlabot un paplašināt vakara un neklātienes izglītību. Techniskās augstskolās lietderīgāki savienot ražošanu ar mācībām vakaros vai neklātienē pirmajos 2 kursos. Tanīs speciālitātēs, kur sarežģītas teorētiiskās disciplīnas vai liela laboratorijas prakse, 2—3 pirmos gadus lietderīgāki mācīt, atraujot no ražošanas.

Lauksaimniecības speciālisti sagatavojami institūtos, kas atrodas pie lielām pad. saimniecībām, kur lauku darbus veic studenti.

Ievērojami vairāk izlaist speciālistu matēmatikas, bioloģijas, fizikas un ķīmijas zinātņu jaunajās nodaļās.

Medicīnas institūtus komplektēt galvenokārt no jaunākā darbinieku personāla, apmācību savienot ar nepārtrauktu praksi.

Mākslas nozarēs plaši izplatīt apmācību, neatraujot no ražošanas, lai šī izglītība būtu pieejama plašām tautas masām.

(Citēts pēc „Izvestija" 24. XII. 58.).

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

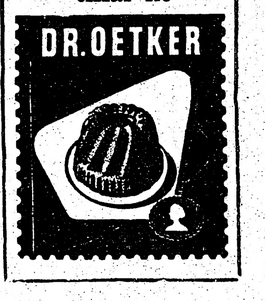

A. Beikmane

KVĒLO, PAGALE!

ATMIŅU STĀSTS PAR VASARU AUCĒ

(11. turpinājums)

Kā parasti svētdienas rītos, Daina Kalēja pamostas, kad pa atvērto logu viņas istabā ieplūst baznīcas zvana skaņas, aicinot uz svētrita dievkalpojumu. Daina katrā ziņā grib kādreiz aiziet paklausīties dievvārdus, bet viņi nolemj to darīt nākamā svētdienā kopā ar Ligiju.

Šodien viņa ir viena savā Baltās mājas istabā, jo Ligija ar Maldu ir aizbraukušas uz pilsētu.

Cik neizsakāmi jauka ir pasaule šodien, un kāda laime ir lemta cilvēkam, kas var šo skaistumu izjust!

Daina nomet segu un naktstērpu un ļauj saules stariem noglāstīt viņas ķermeni. Kāds jaunības svaigums piemīt gaišajam maija rītam! Un tām sekos saules un mīlestības pilna diena!

Nekad, nekad agrāk Daina nebija to zinājusi, ka dzīve var dot cilvēkam tik daudz neredzēta skaistuma un prieka, kas nāk līdz ar mīlestību.

Viņa iedomājas savu dzīvi nākotnē ar Klintāju — roku rokā viņi ies vienu kopīgu ceļu, strādās kopā Klintāja sētā un tīrumā, dalīsies priekos un bēdās, un . . . jā, viņiem būs arī bērni, kas piedzims un augs viņu mīlestībā un kas turpinās viņu darbu, kad viņi abi būs veci un piekusuši . . .

„Ak vai, nu man esmu aizsapnojusies!" Daina norāj pati sevi, izkāpdama no gultas. Steigšus viņa apģērbj rīta mēteli, paker no atvilktnes tīru dvieli un dodas uz „katla telpu" mazgāties. Kā par brīnumu, mazgājamā telpa šorīt ir pilnīgi tukša. Sešas baltās izlietnes kā aicinādamas gaida viņu, kurpretim citos rītos šo pašu izlietņu dēļ notiek sīvas cīņas Baltās mājas iemītnieču starpā.

Sagērbusies un sakopusi istabu, Daina iziet ārā. Pastaigādamās, viņa aiziet līdz parkam, kur ievas grimst baltu ziedu mākonī. Saplūkusi klēpi smaržīgo ziedu, viņa atgriežas mājās un rotā ar tiem savu istabu.

Līdz pusdienai vēl ir atlikusi kāda stunda laika. Daina uzraksta vēstuli vecākiem, solīdamās viņus drīz apciemot. Un tad ir pienācis laiks doties uz pili.

Pēc pusdienām Daina ar Klintāju brīdi kavējas pilsprieksā, it kā pārdomādami, kur lai šodien ietu. Parka koku ēnā t

RUNO PURIŅŠ
TEL. MĀJAS HU 1-0181
Ō N O S.

celtniecībai, sagatavot paidagogu kadrus, paaugstināt speciālistu kvalifikāciju un izplatīt zinātniskas un politiskas zināšanas.

Augstskolās uzņemt, pamatojoties uz raksturojumu, ko izsniegušas partijas, arodbiedrību, komjaunatnes vai citas sabiedriskās organizācijas, lai uz konkursa pamata augstskolās uzņemtu cienīgākos.

Vispusīgi uzlabot un paplašināt vakara un neklātienes izglītību. Tehniskās augstskolās lietderīgāki savienot ražošanu ar mācībām vakaros vai neklātienē pirmajos 2 kursos. Tanīs specialitātēs, kur sarežģītas teorētiskās disciplīnas vai liela laboratorijas prakse, 2—3 pirmos gadus lietderīgāki mācīt, atraujot no ražošanas.

Lauksaimniecības speciālisti sagatavojami institūtos, kas atrodas pie lielām pad. saimniecībām, kur lauku darbus veic studenti.

Ievērojami vairāk izlaist speciālistu matēmatikas, bioloģijas, fizikas un ķīmijas zinātņu jaunajās nodaļās.

Medicīnas institūtus komplektēt galvenokārt no jaunākā darbinieku personāla, apmācību savienot ar nepārtrauktu praksi.

Mākslas nozarēs plaši izplatīt apmācību, neatraujot no ražošanas, lai šī izglītība būtu pieejama plašām tautas masām. (Citēts pēc „Izvestija" 24. XII. 58.).

Pudiņu un cepumu pulveri tikai no
DR. OETKER

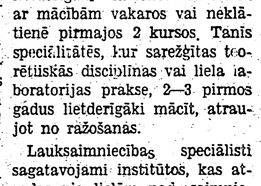

saukuši gluži nepiemērotā vārdā par „Puntūzi" — laikam ganviņa mazā un krietni apaļā auguma dēļ. Skaļi klaigādami un pa reizei „uzvilkdami" pa dziesmai, piensaimniecības grupas locekļi iebrauc Vecauces pienotavas pagalmā.

Pirms stāšanās darbā pienotavas vaditājs visus pacienā ar svaigu, tikko sakultu sviestu, mikstu smaržīgu rudzu maizi un vēsu, no ledus pagraba uznestu pilnpienu.

Pēc brokastīm katrs ieņem savu norādīto vietu. Dainai Kalējai šodien jāstrādā pie lielā piena kubula, jāsaņem un jānosver lauksaimnnieku atvestais piens, kā arī jānoteic katra atvestā piena tīrība un tauku procents. Darbs ir patīkams un strādājot laiks paiet ļoti ātri.

Dainai šodien ir tikai vienas rūpes — kādēļ Klintājs šodien nav ieradies darbā? Kas gan viņam būtu noticis? Kad viņi vakar pēc vakariņām šķīrās, viss bija labākā kārtībā. Līdz pusdienai viss atvestais piens ir nosvērts, izvērtēts un izlaists cauri milzīgajai mašīnai.

Pēcpusdienā sākas grūtākais darba posms — lielo piena kubulu mazgāšana un spodrināšana. Ir tik ļoti grūti atbrīvot no lipīgajiem piena taukiem, kas, liekas, iekodušies viņos uz mūžīgiem laikiem. Dažā vietā nelīdz ne karstais ziepjūdens, ne trauku tīrāmie ķīmiskie līdzekļi — vienam no studentiem jāapvelk speciāls „katla" virsvalks, jākāpj kubulā un ar suku un skrāpi jāstrādā tikmēr, līdz trauka sienas ir tīras un gludas.

Vaiga sviedros studenti cīnās, berzdami piena traukus un mazgādami krējojamās mašīnas daļas. Beidzot asistents viņiem par lielu prieku paziņo, ka šīsdienas darbi pabeigti un līdz vakaram vairāk nekādu citu uzdevumu nebūs.

(Turpinājums sekos)

Atlikuši tikai nedaudzi bezpeļņas saiņi

Pēc pirmās nedēļas sludinājuma par mūsu 500 speciāliem Ziemassvētku saiņiem mēs esam jau nosūtījuši 370 šādus mūsu saiņus. Mūsu nodaļa Anglijā ir iegādājusies īpašu VILNAS drēbju šķirni un pārējos priekšmetus šo 500 speciālo Ziemassvētku saiņu sagatavošanai. Minētie saiņi tiks nosūtīti bez jebkādas PEĻŅAS par iepirkuma cenām, kā dāvanu saiņi. Speciālā saiņa saturs ir:

1) 3 jardi VILNAS mēteļa drānas (zila un zaļa).
2) 3¼ jarda VILNAS uzvalka vai kostīma drāna (svītraina, tumši zila).
3) 3 jardi oderes drānas.
4) Biezs, silts adīts pulovers.
5) 1 pāris sieviešu ziemas zeķu.
6) 1 pāris vīriešu ziemas zeķu.

Šī saiņa saturs pēc pārējo firmu cenām izmaksātu apmēram $83.00. Mums laimējās minētās preces iegādāties par ļoti izdevīgu cenu.

Mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa cena ir: $42.00, ieskaitot muitas, pasta un pārējos izdevumus.

Latviešu nodaļa ar vadītāju J. VIVA ir nolēmusi piedāvāt ikvienai personai ne vairāk kā vienu no mūsu 130 speciālo saiņu pārpalikuma. Tāpēc mēs dodam priekšroku latviešiem, kuriem vēl nav bijusi izdevība pasūtināt mūsu speciālo Ziemassvētku standartsaini.

Minētā saiņa svars ir 11 lbs, un ja jūs vēlaties, varat pielikt klāt pie svara pārējos priekšmetus no mūsu kataloga vai jūsu pašu iegādātos līdz 10 lbs. Jums vienīgi jāsedz priekšmetu cena pēc mūsu kataloga, bet jūsu pašu precēm, protams, arī krievu muita. Par divu minētā veida saiņiem mēs neprasām nekādas iesaiņošanas, nosūtīšanas vai pakalpošanas maksas.

Mums tagad atļauts sūtīt 21 lbs. smagus saiņus ar 17 dažādiem priekšmetiem, kamēr iepriekš bija atļauts tikai 12 priekšmeti.

Speciālo Ziemassvētku saini iespējams pasūtināt ikvienai personai, kas pasūtina iepriekšējos saiņus no mums vai pārējām firmām.

Uz jūsu pieprasījumu nekavējoties izsūtīsim bez jebkādas atlīdzības mūsu speciālā Ziemassvētku saiņa paraugu.

LATVIAN SECTION LITHUANIAN TRADING COMPANY. 1, A. HUNT STR., LONDON, W., 11. GREAT BRITAIN.

VECO UN JAUNO LAIKU DEJU VAKARS
Hamiltonā, sestdien, 24. janvārī, pl. 7,30 vak., Hillcrest restorānā apakš. zālē, 510 Concession St. (Wenthworth un Concession ielu stūrī, kalnā)
HLB MODERNO DEJU SKOLAS SKOLOTĀJU JAUNĀKO DEJU DEMONSTRĒJUMI
HLB „Pay as you pull" loterijas izloze. BABEKAS DEJU KAPELLA
Polonēzi vadīs M. KUNCĀNA kundze.
Pilna bufete. Brīva parkošana. Amora pasts.
Ieeja: $1.25. Rīko HAMILTONAS LATVIEŠU BIEDRĪBA.

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SUNNYSIDE RAJONĀ
IZĪRĒJAMA
istaba ar virtuvi,
mēbelēta.
Zvanīt LE 2-2208, Toronto.

New Toronto
IZĪRĒJAMA
GLĪTI MĒBELĒTA ISTABA
ar pilnu uzturu.
Zvanīt CL 1-6672.

IZĪRĒJAMA
MĒBELĒTA ISTABA
vieniniekam vai vieniniecei, ar vārīšanas iespējām
RO 7-5370, Toronto.

Clarkson — parka rajonā
IZĪRĒJAMA
6 istabu jauna māja
ģimenei ar 1 vai 2 bērniem.
Tēvs ar 8 g. v. dēlu vēlas saņemt pilnu pansiju.
Tuvākai informācijai rakstīt šī laikraksta kant. ar Nr. 45.

Danforth - Logan raj.
IZĪRĒJAMAS
labi remontētas nemēbelētas 2 istabas un virtuve 2. stāvā.
Uz vēlešanos garāžas un parkošanas iespējas.
Tel. HO 1-8661, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETEJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

ĀTRA ZĀĻU PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. Garantēta piegāde 15—20 dienu laikā. Visi sūtījumi apdrošināti.
Informācijai zvaniet vai iegriezieties personīgi
B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO WA 1-0432

IMANTA
Apgādā IMANTA
iznākusi papildskolām un pašmācībai
P. DREIMAŅA
LATVJU TAUTAS VĒSTURE
otrs papildinātts izdevums, 184 lpp.
Grāmata dabūjama apgādā un grāmatnīcās, kas izdarījušas norēķināšanos ar apgādu par iepriekšējiem izdevumiem. — Cena $3,90.
DV GRĀMATNĪCAI,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

ZIEMA
IR PIEMEROTS LAIKS
pieprasīt aizdevumu pilsētu un lauku māju remontiem.
Aizdevumus, ko atbalsta valdība, iespējams saņemt ar jūsu bankas sarpniecību.
Māju atjaunošanai un remontiem kā iekšpusei, tā ārpusei, arī garāžu būvei;
Arī installācijas piederumu iepirkšanai, apkures ierīču iekārtošanai un atjaunošanai; elektrības un cauruļu ierīkošanai un labošanai; sanitāro tanku un kanālizācijas ierīkošanai un pievienošanai; priekšdurvju un priekšlogu aizkaru iekārtošanai;
Arī krāsošanai, tapešu likšanai, māju izdaiļošanai un aku atjaunošanai.
MĀJU ATJAUNOŠANAI AIZDEVUMI līdz $4.000,- ar atmaksu līdz 10 gadiem iespējami par zemiem procentiem.
Tuvākai informācijai sazinieties ar jūsu banku, lai remontus varētu paveikt jau šoziem, kad darba spēks un materiāli ir lētāki.
LAUKSAIMNIEKI!
Painteresējieties par valdības atbalstāmo LAUKU MĀJU ATJAUNOŠANAS AIZDEVUMU, kas ar jūsu bankas starpniecību iespējams līdz $5.000,- ar atmaksu līdz 10 gadiem. Aizdevumus izsniedz inventāra un mājlopu iegādei, kā arī māju remontiem.
Kāpēc gaidīt pavasari —
DARIET TO JAU TAGAD!
Izsludinājis
Hon. Michael Starr, Minister of Labour.

BAZNĪCAS ZINAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Svētdien, 25. janvārī dievkalpojumi Bruklinā un Bronksā, pēc tam draudzes vakari.

Draudzes pilnsapulce svētdien, 1. februārī Bruklinā pl. 1. Pēc dievkalpojuma ziņojumi un pārskati, kases pārskats, revizijas komisijas ziņojums, jaunais budžets, trešā mācītāja vēlēšanas, amatpersonu un delegātu vēlēšanas, vasaras kolonija, priekšlikumi un ierosinājumi.

CIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudzē, 5015 W. Ferdinand

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 39 Ave, Bellwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdē, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 303 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trisvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cīņas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mītulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-1563

Svētdien, 25. janvārī, plkst. 11 r. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

25. janvārī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Spredikos teoloģijas students A. Kretulnieks. 25. janvārī dziedās draudzes koris.

Māc. A. Brīedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Bramptonā latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 25. janvārī, plkst. 1,30 p. p. Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 36th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā 19 Victoria Ave., S. CE 2-2385.

Ceturtdien, 22. janvārī, plkst. 7-os vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Piektdien, 23. janvārī, plkst. 7,30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda — 109, Ferguson Ave., South.

Svētdien, 25. janvārī, plkst. 5,30 p. p. svētbrīdis, pēc tam baznīcas apakšējās telpās mākslinieku — prof. A. Annusa, J. Gaiļa, M. Krūmiņa un F. Milta gleznu izstādes atklāšana ar prof. A. Annusa uzrunu.

Ceturtdien, 29. janvārī plkst. 7,00 v. jaunatnes vecākās grupas stunda mācītāja mājā.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūri, telefons NO 2-7975.

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1, Ontario. Tel.: RE 3-3906.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 25. janvārī, plkst. 13 anglikāņu bīcā dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 10,30.

Norandā svētdien, 25. janvārī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.

MONTREĀLA

Māc. V. Seters, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

25. janvārī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums.

25. janvārī, plkst. 5 p.p. draudzes jaunatnes sanāksme 8110 Magnolia Ave.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P.Q. Tālr. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdienas skola notiks 25. janvārī, plkst. 1 p. p.

Bībeles stunda 28. janvārī, pl. 8 vakarā.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Praulipš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5698.

Londonas, Ont., latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 25. janvārī, pl. 1.30 p. p., Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Niagarā, Ont., latviešu ev. - lut. draudzē dievkalpojums 1. februārī, pl. 2 p. p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Road.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

Jūsu VECIE draugi JAUNAJĀ zemē . . .
Wilson's SINCE 1875
COCA ORANGE CREAM SODA GINGER ALE
BEZMAKSAS PIEGĀDE jūsu pikniku, banketu un visu citu svinību vajadzībām.
ZVANIET TORONTO
WA 1-2151
līdz 7 vakarā darbdienās
NEPIEGĀDĀJAM PRIVĀTĀS MĀJĀS.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese: .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līcis, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

LNAK
DARBS UN NODOMI

PADOMES SESIJA 24. UN 25. JANVĀRĪ

LNAK pēdējā valdes sēde bija veltīta darbības gada un kases pērskata noslēgumam sakarā ar padomes sesiju, kas sanāks 24. un 25. janvārī. Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis A. Svenne un valdes locekļi: I. Andrejsons, J. Bārs, J. Grodnis, N. Pētersons, K. Priedītis un V. Upeslācis.

Kases pārskatu sniedza kasieris K. Priedītis, no kā izriet, ka 1958. gadā LNAK kopējie ienākumi sasniedz $1470,80, bet izdevumi $1414,59. Galvenie ienākumi ir LNAK dalībnieku maksājumi, kur no budžetā paredzētiem $1725,- ieņemti $1335,60. Izdevumos lielākais postenis ir padomes vēlēšanas, kas izmaksājušas vairāk kā $500.-, jo organizācijas šim nolūkam iemaksājušas tikai nepilnu desmito daļu — $50,- apmērā. Pārējie izdevumi sastādās no telpu īres, biroja un pasta izdevumiem u.t.t. Valde nolēma kā gratifikāciju techniskiem darbiniekiem izmaksāt $200.-, no kuriem darbvede E. Rasiņa saņems $70.-, biroja darbiniece A. Briede $50.-, centrālās bibliotēkas vadītājs $50,- un grāmatvede $30,-.

Ziemeļamerikas Kultūras fondā Kanadas latvieši 1958. gadā iemaksājuši $532.98, kas kopā ar iepriekšējā gada atlikumu sastāda $1049,10. Tekošie izdevumi 1958. gadā bijuši $192,15, kam jāpieskaita vēl valdes lēmums par $400,- izmaksu paidagoģisku rakstu izdošanai.

No sarīkojuma fonda LNAK izmaksājusi $250,- kā aizdevumu Jaunatnes svētku rīcības komitejai.

Nākošā gada budžeta projektu valde sastādīja $3385,- apmērā ienākumos un izdevumos, par ko varēs lemt LNAK padome.

Sēdes turpmākā gaitā priekšsēdis A. Svenne ziņoja par ienākušiem rakstiem un ierosinājumiem, ko nolēma galīgai izlemšanai atstāt nākošai valdei, kuru izvēlēs LNAK padomes locekļi.

Pēc pašu lūgumiem no pienākumiem atbrīvoja Apspiesto tautu asamblejas Kanadas latviešu pārstāvi J. Cakulu, Kanadas pavalstniecības sarīkojumu komitejas dalībnieces A. Kopmani un L. Krastu, un LNAK palīdzības nozares sekretāru R. Norīti.

V. Upeslācis ziņoja arī par BPLA iesniegumu Vatikānam sakarā ar Lietuvas un Polijas sūtņu pilnvaru ignorēšanu.

LNAK padomes sesija 24. janvārī notiks sv. Trīsvienības baznīcas telpās, 619 Sherbourne St., tā sāksies plkst. 10.00 no rīta, bet 25. janvārī turpināsies sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī un sāksies plkst. 9.00 no rīta. Padomes sesijas sēdes ir atklātas, un tajās kā klausītāji var piedalīties visi tautieši.

R. N.

Baltiešu sporta svētku galda tenisa turnīrs

Sakarā ar to, ka 1958. gadā neizdevās izkārtot šo galda tenisa turnīru, tad pagājušā gada turnīrs notiks 24. februārī. Sākums plkst. 0-os „Ryerson press" telpās (Toronto galda tenisa telpās), 299 Queen W", lietuviešu sarīkojumā. Turpat arī notiks komandu sacīkstes kungiem un dāmām. Vienspēles spēlēs pēc divmīnusu sistēmas. Pieteikšanās pusstundu pirms sacīkšu sākuma.

A. Eglītis,
L.S.A.K. galda tenisa noz. vad.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

23. janvārī 1959. g. — **Preses balle Kolumba zālē.**

2. [illegible]reja baznīcas telpās, **TLTA sestdienas gimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.**

7. februārī — **tradicionālais karnevāls Palace Pier telpās, DV Toronto nodaļa.**

20. februārī Kolumba zālē studentu karnevāls **Nakts Latiņu kvartālā.**

27. februārī — **Poļu zālē KLMA karnevāls.**

14. martā Latviešu mednieku un makšķernieku kluba sezonas slēgšanas balle **Kolumba zālē.**

15. martā — Sestdienas skolas Latvisko tradiciju vakars skolas telpās **Sv. Andreja baznīcas zālē.**

4. aprīlī DV teātris Toronto izrādīs M. Ziverta lugu „Cenzūra"

5. aprīlī T. Ķeniņa audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

10. un 11. aprīlī Baltiešu sporta svētki Kanadā, Centrālās YM CA's telpās.

11. aprīlī, I Latviešu ev. - lut. draudzes koŗa koncerts Sv. Andreja baznīcā.

3. maijā Sestdienas skolas Ģimenes diena.

19. aprīlī Artura Ozoliņa klavieru vakars Sv. Andreja baznīcas telpās.

25. aprīlī N. Y. Latviešu teātŗa izrāde komercskolā Shaw ielā.

2. maijā Toronto Latviešu katoļu vienības Maija balle, Lansdowne Assambly Hall.

9. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās DV teātris izrādīs J Jaunsudrabiņa „Jo pliks, jo traks".

16. maijā Kādreiz maijā — balle — Palace Pier telpās, DV Toronto nod.

7. jūnijā Sestdienas skolas izlaiduma akts.

HAMILTONĀ

24. janvārī HLB Veco un jauno laiku deju vakars, 510 Concession St.

25. janvārī ģleznu izstāde 18 Victoria St., S.

3. janvārī latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums.

7. februārī Mednieku un makšķernieku kluba tradicionālā balle.

14. februārī gaidu vienības „Venta" Meteņu vakars.

20. februārī Nakts Latiņu kvartālā, Columbus Hall — TL studentu kopa.

21. februārī HLB dāmu komitejas sarīkojums baznīcas apakšējā zālē.

28. februārī DV nodaļas IV. karnevāls Pigbridžā.

21. martā HLB dāmu komitejas mūzikāli - literārs vakars.

25. aprīlī Apvienoto viru koŗu „Viesturs" koncerts un balle Polish Alliance Hall, HLB sarīkojums.

NIAGARĀ

24. janvārī Niagaras - St. Katerines jaun. pulc. „Dzirkstele" raibs vakars „Ugunskurs sniegā".

DV KV DARBĪBA

DV Kanadas valdes sēde notika 17. janvārī DV namā Toronto. Apspriežot jautājumu par DV CV valdes pieprasīto pārskatu, valde nolēma tā paraugu piešūtīt nodaļām, lūdzot tos aizpildīt un atsūtīt Kanadas valdei līdz 30. janvārim, lai savukārt līdz 15. februārim varētu aizsūtīt DV CV. Tālāk valde apsprieda LAB Daugavas Vanagu darbības noteikumus, ko piesūtījusi DV CV. Valde šos noteikumus piesūtīs nodaļām atsauksmei.

Valde pieņem zināšanai DV Sadberijas nodaļas lēmumu par ziedojumu vākšanu Ziemassvētkos .Kā zināms, Sadberijā ilgu laiku turpinājās raktuvju streiks, no kā cieta arī latviešu lielais vairums, jo bija vairākus mēnešus bez darba. Tāpēc arī minētā nodaļas ziedojumu vākšanu Ziemassvētku akcijas ietvaros neizdarīja.

DV Britu Kolumbijas nodaļas adrese: J. Pelēns, 1010 W 17th St., North Vancouver, B. C. DV Albertas nodaļas pilnsapulce p. g. 29. decembrī ievēlējusi jaunu valdi un revīzijas komisiju. Valdes pr-dis un aprūpes komitejas pr-dis ir E. Delveris, pr-ža vietnieks E. Korns, sekretārs J. Dālderis, kasiere A. Kociņa, biedrzinis A. Gils. Revīzijas komisijā B. Bergs, S. Dargevics un J. Baroniņš. Nodaļas adrese: E. Delveris, 3962 - 38th Ave., Red Deer, Alta.

Valde pieņēma zināšanai LNAK valdes priekšsēža A. Svennes pateicību par laikraksta Latvija Amerikā izdoto speciālnummuru p. g. 18. novembrī Latvijas valsts 40. svētkos. Sakarā ar LNAK 5. padomes pirmās sesijas sanākšanu 24. un 25. janvārī Toronto, valde lūdz DV biedrus, kam iespējams, ierasties uz šo sesiju, jo tās norisi var noklausīties ikviens latvietis. Padomes locekļiem — DV organizācijas biedriem sesijā jāaizstāv DV organizācijas viedoklis.

V. Kadera iesniegto lūgumu par palīdzību Jānim Berklavam Vācijā, valde nolēma nosūtīt DV Rietumvācijas aprūpes daļas tālākai rīcībai.

Jaunatnes izdevuma „Mazputniņš" atbalstīšanai valde nolēma abonēt 5 eksemplārus, sākot ar 1. numuru. Tos izmantos latviešu skolu vajadzībām Kanadā saskaņā ar LNAK skolu daļas vadītāja norādījumiem.

Sakarā ar to, ka izsludinātajai sacensībai par tematu „Latviešu karavīru cīņas Pirmā un Otrā pasaules karos par Latvijas brīvību" ir ienācis tikai 1 darbs, tad vērtēšanas komisija netika noorganizēta, bet valde pati, iepazinusies ar šo darbu, 13 gadu vecai raksta autorei Inārai Zariņai, kuŗa mācās latviešu ģimnazijā, piešķira $25,-. Rakstu nolēma publicēt laikrakstā Latvija Amerikā.

Nākošā DV KV sēde notiks 8. februārī, plkst. 9 DV namā, Toronto. Visiem valdes locekļiem līdz minētajai sēdei sagatavot pārskatus, lai tos varētu pieņemt un izsūtīt nodaļām.

DV TORONTO NOD. JAUNA VALDE

DV Toronto nodaļas pilnsapulcē 18. janvārī par valdes pirmatkal ievēlēja Pēteri Ratnieku, bet valdē — V. Ivanu, A. Kalviņu, R. Puriņu un N. Līdaku, kandidātos R. Zīriņš. Revīzijas komisijā — A. Čivzeli, K. Benconu un V. Gravu, kandidātos V. Sulima. Par delegātu DV Kanadas pilnsapulcē ievēlēja P. Ratnieku un E. Krūku, kandidātos O. Perro.

Nama komitejā darbosies: A. Kvēps, P. Rudzītis un R. Zīriņš, kandidāts D. Troščenko.

(Sapulces atreferējums nāk. n-rā.)

LATVIEŠU LABESTĪBA PĀRI ROBEŽĀM

Ziemassvētku laiks ir pilns divaina mirdzuma un siltuma. Šajā laikā notiek brīnumainas lietas, kuŗām ieganstu velti meklēt ikdienas rūpēs un darbu gaitās nomāktajam cilvēka prātam.

Priekšsvētku laikā pastkastītē iekrita raibām pastmarkām aplipināta vēstules no Austrālijas, **kuŗā sen aizmirsti radi lakoniskam svētku apsveikumam pievienojuši bankas čeku „gaišam svētku priekam".** Šai vēstulei blakus gulēja bijušo skolnieku apsveikums no Vašingtonas valsts. Divu jauniešu — Rutas un Jāņa gaitas savijušās vienā ceļā, un gaidītā „Merry Christmas" vietā pretī raudzījās iesniguši Latvijas bērzi un latvisks vēlējumies. Citā sveicienā no Klusā okeāana piekrastes Latvijas virsmežzinis Kvinoltas kalnos atradis darbu savā arodā un jūsmo par dzidro gaisu un brīnišķīgajiem kalnu strautiem, bet mazā Dzintra no Aštabulas savai draudzenei Baibai svētku sveicienu ietvērusi zaļganajā dāldera zīmē. Vecais kaujas vilks un krustu kavalieris Roberts apsveikuma kartītei izvēlējies tautas tērpos savas atvasītes, kā visu mūsu vēlējumu nākošajam laikam: latvisku domu un jaunatni.

Katrs saņemts sveiciens, katra raksta rinda nes sevī līdzi latvisko labestības siltumu un vārdos neizteiktu vēlējumos: nākošajā gadā svētku laikā redzēt piesnigušos dzimtenes laukus un dzirdēt dzimtās puses dievnamu skaņas aicinām svētvakara dievkalpojumā.

Vēstuļu un apsveikumu kaudzē bija patvērusies vēl kāda cita zina, nepazīstamas rokas rakstīta, tā ka nejauši pasprukā teiciens: „To gan nepazīstu."

Bet svētku laiks ir dažādu brīnumu pilns . . .

Arī šis apsveikums no tālienes nesa sevī līdzi svētku siltumu un latvisko labestību. Priekšsvētku darbu steigā un dāvanu pirkšanas rūpēs kādas ģimenes galva Kanadas Hamiltonā bija atradis laiku liekiem darbiem un izdevumiem:

„Izlasījām laikrakstā, ka jūsu bērni - skolēni palikšot bez dāvanām, un tad domājām, ka piecietīsim tos desmit dolarus un aizsūtīsim svētku priekam jums. Naudu šeit pastā iemaksājām 13. decembrī. Ar svētku sveicienu jūsu Z. Ziemelis."

Vēstule ilgi palika rokās gulot, prātam nespējot aptvert, ka svētku laikā latviskā sirds nepazīst ne attālumus, ne arī atteikšanās prieku citu labā . . .

Svētvakarā kaut kur sniegotajā Kanadā kādas ģimenes dāvanu galds bija mazliet mazāks, bet lietainajā Minchenē pāris desmit centīgu latviešu bērnu prieks uzplauka liels un spožs kā zvaigzne tumšajā Betlēmes laukā pie ganiem.

Tā arī bija . . .

Dievs labus bērnus mīlo, un to skaitā ir arī laikam Minchenes Ludvigsfeldas novietnes latviešu jaunaudze.

Īsi pirms svētku eglītes sarīkojuma JKS nodaļa iespēja atlicināt 50 markas un arī skolotāju neizdibināmās iespējās atradās sava summiņa, kuŗai pievienojās Ziemeļu ģimenes ziedotie dālderi. Ziemassvētku vecītis varēja nākt, jo dāvanu maiss bija pilns.

Bērni, satraukti un mirdzošām, gaidu pilnām acīm, vecāku pavadībā pulcējās tradicionālajā svētku sarīkojuma vietā — YMCA's telpās, lai klausītos mācītāja Brenča sludināto mūžīgi jauno prieka vēsti un Svētās nakts brīnumu. Aizmirstas bija sīkās bērnu rūpes, aizmirsti bija vēstures gadu skaitļi, burtu lēkājošās rindas un latviešu gramatika. Bija tikai svētku eglīte un gaišais bērnu prieks.

Raibā virknē sekoja skolēnu deklamācijas, un likās, ka ikviens centās pārējos daiļskanībā pārspēt, tāpat ka jaunās pianistes savā instrumenta pārvaldīšanas mākā. Un divaini, ka šajā gadā parastās dzejas bija nomainījušas jaunas, mazāk dzirdētas un lasītas, bet pilnas svētku gaidu un izjūtas. To izjuta paši skaitītāji, izjuta arī kuplais vecāku un skolas darba labvēļu pulks.

Labu bērnu saimē Ziemassvētku vecītim viegls darbs, tāpēc šoreiz viņš, savu pienākumu pildot, jauki izstāstīja „Klusās nakts" dziesmas tapšanas vēsturi, pirms atšķīra nedarbu un labo darbu grāmatu. Dažam labam rezgalim gan sirds kā putniņš uzspurdza līdz pat kakla galam un valoda raustījās nezināmās izjūtās, bet labprātīgā atzīšanās mazināja soda mēru, un tā ikviens latviešu bērns, ieskaitot pat tos ,kuŗu gadiņi un augums vēl nesniedz skolas solu, saņēma bagātīgu saldumu velti. Gaišais svētku prieks uzplauka vēl lielāks, kad jaunā audze sasēdās ap mielasta galdu un pēc tam pāris stundas vingrinājās latviskajās rotaļās un dejās.

Pāri svētvakara priekam Dievs atvēra savas sniega dzirnavas un pārklāja to ar baltu, mīkstu segu, atstādams to tikai divi dienām. Bet pietika arī tas . . .

Latvieša sirds, labestība un sniega baltums labi saderās kopā un iespēj vislielākos brīnumus . . .

Māris Olainietis

TŪRISTS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pēc 2., tāpat kā pēc 1. pasaules kara, Padomju Savienība pilnu krūti stāvēja pret Vācijas bruņošanos, par Vācijas apvienošanu un brīvību. Un atkal fakti ir tie, kas runā gluži pretēju valodu. 1945. gada augustā Potsdamā Padomju Savienība deva vārdu sadarboties ar Sav. Valstīm, Angliju un Franciju, lai izveidotu atbruņotu un demokratisku Vāciju. Bet jau ilgi pirms Potsdamas līguma parakstīšanas Padomju Savienība apmācīja Vācijas padomju joslā vāciešus politiskam un militāram dienestam. 1948. gadā Padomju Savienība sāka formēt Austrumvācijas armiju. Līdz 1954. gadam, — gadu pirms savu armiju sāka veidot arī Rietumvācija, — padomju joslā zem ieročiem atradās jau 240.000 vāciešu.

Pēckaŗa nolīgumos Padomju Savienība solījās atbalstīt brīvas vēlēšanas visas Vācijas mērogā, atbalstīt kopīgu Vācijas administrāciju un ar laiku parakstīt Vācijas miera līgumu. Bet pēdējo trīspadsmit gadu laikā Padomju Savienība ir rīkojusies tieši pretējā virzienā. Par brīvu vēlēšanu atļaušanu Maskava pat nedomā. Berlīnes jautājums ir tikai viens no bezgala daudziem piemēriem, kur Padomju Savienība nav turējusi par vajadzīgu pildīt oficiālos līgumos dotos solījumus. Un tagad Padomju Savienība, ar vienu roku sistēmatiski saplēšot visus līgumus ,ar otru sniedzas pēc jauniem. **Šo līgumu vēlmes ziņnesis Vašingtonā tagad nav neviens cits, kā Chruščeva „acis un ausis" — Anastas Mikojans — viens no galvenajiem līdzšinējo Maskavas blēdību un viltību kalējiem. —**

Ārlietu ministrijas brīdinājuma ziņojums uzmanities, nenāk ne brīdi par ātru, jo vājākos un naivākos amerikāņu rakstturiņus Mikojanam jau izdevies pārliecināt, ka Padomju Savienībā nodarbe ir miera baložu audzēšana kas notiekot visdemokratiskākos apstākļos.

CIVILSIEVA PAR $60,-

Tautietis A. Ķegumnieks mums pastāsta par satikšanos ar profesionālo latviešu traperi Jāni Kārkliņu:

„Jānis Kārkliņš no Alsungas uz Kanadu atkūlies 1930. gadā. Sliktākā laikā ierasties nevarēja - taisni uz lielo saimniecisko depresiju. Darbu atrast, tāpat kā vēl šodien vienam otram, toreiz bija tikpat kā neiespējami. Kārkliņš jau zēna gados šo un to bija pamedījis pa Kurzemes mežiem. Domājis — Kanadā meži vēl lielāki, metīsies t e arī uz medīšanu, tā vismaz paēdis būs. Par laimi no „nabadzīgās" Latvijas kabatā vēl bijuši līdzi naudā ap simts dālderu. Nu nopircis bisi, lamatas, laivu, nepieciešamo pārtiku un dūris prom uz pašiem ziemeļiem. Tā kļuvis īsts traperis.

Zvēŗus ķerot un medījot, traperi laukā parasti ir no septembŗa līdz nākošā gada maija vidum. Uzturam parasti viens virs ņem līdzi 50 mārc. cukura, 40 mārc. sviesta, kādas 250 mārciņas miltu, 25 mārc. putraimu un rīsu, žāvētus augļus, kafiju un tēju kādas 10 mārciņas. Gaļa un tauki nav jāņem līdz, jo traperi parasti iztiek ar lāča gaļu. Tā ir garšīga un, ja labi etiķī nomērcēta, daudz neko neatšķiŗas no cūkgaļas. Arī lāča speķis ir garšīgs.

Kad viss sagatavots, vēl jāmaksā 2 dolari par medību atlauju, un tad var doties ceļā. Parasti no pēdējās dzelzceļa gala stacijas ar paša laivu iznāk pa upēm un ezeriem vēl nobraukt ap 500 jūdžu vai vairāk. Bieži vien jāpārvar vairāku jūdžu plati zemes šaurumi, lai ceļu varētu turpināt pa citu upi. Tad visa mantība jāpārnes pašam uz saviem pleciem. Parasti līdz novembŗa sākumam medību lauki ir sasniegti un tuvējās upes krstā uzcelta ziemas būda. Un tad sākas vientulie, bet skaistie ziemas mēneši. Viens traperis parasti izliek ap 200 lamatu. Tās pārbauda reizi nedēļā. Nošautās pīles, brieži, samakšķerētās zivis ļauj mainīt ēdienu karti. Daudzi traperi, dodoties uz medību laukiem, saimniecības vadīšanai ņem līdzi indiānietes. Parasti traperis tad ierodas pie cilts vecākā ar ciema kukuli — divām šnabja pudelēm, sapīpē miera pīpi un izstāsta savu vajadzību. Tad virsaitis stāda priekšā savu kollekciju. Par 60 dolariem un vienu zīda drēbju kārtu indiānietes ir gatava sekot un kalpot visu ziemu. Tā traperis vientuļos ziemas mēnešus televizijas vietā var vadīt ar tādu kā paklausīgu kalponi vai nelaulātu sievu.

Mazos kažokzvēriņus indiānietes lieliski dīrā, talkā ņemot savus veselīgos zobus. Kad medību laiks beidzies, indiānietes atgriežas atkal pie savas cilts.

Neviens traperis no zvēru ādiņām par miljonāru nav gan kļuvis, jo parasti ziemas medības dod tikai ap divi tūkstoši dolaru skaidrā. Pagājušajā gadā Jānim pārdošanai bija 60 lapsu, 3 lūšu, 6 vilku. 8 lāču, 5 ūdru, 20 sermuliņu, 200 ūdenszurku un kādas 1500 vāverīšu ādas. Šo ādu cenas mainās, un pēdējos gados tās gājušas uz leju. Par balto lapsu dabū tikai 10, vilku 7, bet sermulīti 3 dolārus. Starpnieki, kas ādas pārvērš kažokos, nopelna nesalīdzināmi vairāk. Bet tā jau te Kanadā esot — būt par starpnieku, nozīmējot taisīt baltu naudu. Jānim Kārkliņam šogad būs apaļi 50 gadi. Viņš nav precējies. Taupības nolūkā pēdējos gados arī pie indiāņu cilts virsaiša ar divām šnabja pudelēm ciemos vairs neejot. Kārkliņš domā, ja kāds reiz sācis trapeŗa gaitas, tad atpakaļ ceļa vairs neesot. Tālo izemeļu miers un daba aicinot atpakaļ, tāpat kā dzērāju vilina krogus.

* * *

Mēs darītu pāri god. žibulētājiem, ja šoreiz pāris rindās nepieminētu viņu šīgada varoņdarbus. 1959. gads ieies ezera foreļu vēsturē, jo Lake of Bays aizsalušajos ūdeņos sākās lielā latviešu invāzija, kad daudzas, jo daudzas ezera foreles piedzīvoja pavisam negaidītu galu. Beisvilles Purēnam kādreiz varbūt būs jāatbild zvērināto ezera foreļu tiesas priekšā ir par savu foreļu makšķerēšanas metodi, ir par lielā latviešu žibulētāju pulka izaicināšanu uz šī kādreiz klusā ezera lediem. Nesen kādā nedēļas nogalē Purena territorijā ākus ziemas aukstumā ālinģos mērcēja vairāk kā pussimts latviešu.

Šīgada ezera foreļu meistartituļa īpašnieks esot A. Čops. Bet savu atļauto normu katrā izbraucienā dabūjot vismaz dūcis žibulētāju. Esmai lieto dzīvas minovas. No žibulētāju slepeno apspriežu protokoliem redzams, ka vislabākie panākumi ir tad, kad ledus klāts ar pāris collu biezu sniega kārtu. Nedrīkstot lietot pārāk lielu ēsmu. Ir labi, ja dzīvai minovai virs āķa pie auklas vēl pievieno kādu spožu vizuli vai sarkanas pērlītes, vārdu sakot — mazu, krāsainu reklāmas gabaliņu. Esot prātīgi āliņģi auklas galā iegremdēt kādu mazāka kalibra zivteli, kas tad tur spārdoties un ar savu troksni pievilinot lielās. Neesot arī par ļaunu šad un tad žibilējamās vietas tuvumā uzsist spēcīgi pa ledu ar zābaku vai koka gabalu. Foreles, izdzirdušas troksni, nākot skatīties. Ja vienā vietā 15-20 minūšu laikā nav manāma nekāda zivju aktīvitāte, tad neesot vērts nagus saldēt. Šajā vietā zivju neesot. Steidzīgi jāpārslēdzas uz auglīgākiem laukiem.

A. Pelēkais.

TREŠDIEN, 21. JANVĀRĪ

Mierīga un patīkama diena. Tikai tiem, kas atradīsies ceļā, uzmanība un piesardzība būs zelta vērtas. Mēness un Venus stāvoklis debesu telpā šodien sevišķi labs būs sievietēm, kas cietušas vientulības un nesaprastības dēļ. Jaunas intereses vai jauni draugi pavēr ceļu gaišākām dienām. Jūlijā dzimušām sievietēm šodien ļoti bīstami sākt strīdiņu ar laulības vai romantisko ceļu partneri. Var gadīties, ka partneris tieši šodien skaidri un gaiši pasaka: „Man ir diezgan. Es vairs šini spēlē nepiedalos." Jauniešiem šodien ieteicams ne vien vārdiem, bet arī darbiem rādīt pateicību vecākiem. Mazas viesības vai ciemi pievakarē sagādās priecīgu dienas beigu daļu.

Laimīgie skaitļi ir 4 un 6.

CETURTDIEN, 22. JANVĀRĪ

Ja Marss rīta cēlienā sekmēs mazu strīdiņu izcelšanos, tad Jupiters pēcpusdienā jūs vadīs ceļos, kur ass prāts un ātra izšķiršanās sagādās kā materiālus, tā arī morālus ieguvumus. Izdeviga diena, kad ar darbiem pateikties tiem, kas jums palīdzējuši nebaltā stundā. Kas gan var zināt, ka jau vistuvākā nākotnē, maksājumus kārtojot, jums drauga padoms vai pavisam reāls pabalsts būs vienīgais gaismas stariņš negaisā, kuŗa tumšie mākoņi jau nemanot savelkas virs jūsu galvas.

Precētiem viriem šodien derētu atcerēties, ka viņi dzīvo 20. gadsimtenī un viņu laulātās draudzenes, upurējot savus labākos gadus, nekad nesapnoja palikt par verdzenēm, kas piekēdētas pie pavarda un mājas grīdu spodrināšanas. Atkēdējiet savas „verdzenes" šodien no mājas pienākumiem — apmeklējiet labu filmu, paēdiet kopīgi vakariņas kādā ne pārāk dārgā restorānā un atgriezieties mājās ap pusnakti labā garastāvoklī, jūtoties savus 10 vai 20 gadus jaunāki.

Laimīgais skaitlis ir 7.

PIEKTDIEN, 23. JANVĀRĪ

Merkurs liecina, ka šodien jums iznāks daudz nodarboties ar saimnieciskām problēmām. Neticiet pārdevējiem, kas cukurūdens vietā mēģinās jums pārdot pavisam skābus citronus. Ja pērkat uz nomaksu, tad padomājiet, vai uzņemtā parādu nasta ir jūsu spēkos, lai īstā laikā to noveltu no sava kakla. Janvārī dzimušajiem šodien ir ieteicams ieguldīt naudu kādā pasākumā. Ar divi rokām vien neviens pārāk bagāts vēl nav kļuvis, bet nauda taisa naudu. Pārliecinieties arī jūs. Vecāku cilvēku padoms jums būs ļoti noderīgs. Vakarā ejiet agri pie miera.

Laimīgie skaitļi ir 1 un 9.

Jūsu Ēriks Jēkabsons.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt., 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111
WA 2-6112, Toronto.

TORONTAS LATVIEŠU KOPAS DARBS 1958. G.

L.L. kopa katru gadu sasauc janvāŗa mēnesī biedru pilnsapulci, lai atskatītos uz padarīto iepriekšējā gadā un nospraustu vadlīnijas turpmākam darbam. Šogad šāda sanāksme notika 11. janvārī glītajās Shute Institūta telpās, piedaloties 32 no 105 biedriem, no kuŗiem daži gan vairs nedzīvo Londonā. Šo sapulci vadīja H. Rapa un protokoleja St. Lācis.

Pārskatu par iepriekšējā gada darbību sniedza valdes pr-dis prof. A. Dreimanis, minot, ka pie kopas darbojas Sestdienas skola ar Bērnu dārzu, bibliotēka un dāmu komiteja, izceļot latviešu organizāciju saskaņoto kopdarbību, par ko liecinot 9 kopīgie sarīkojumi (no kuŗiem 5 ar referātiem un 2 ar deju), kopīgi noorganizētie radio raidījumi un kopīgi izdotais Informācijas Biļetēns. Kopai atsevišķi bijuši tikai 4 sarīkojumi. Radio raidījumi ar decembri pārtraukti sludinājumu trūkuma dēļ. Pēc nolasītā budžeta reālizēšanās pārskata noskaidrojās, ka kopā ar citām organizācijām iegūtas skaņu plates, ka sludinājumu trūkuma dēļ par raidījumiem pēdējā laikā bijis jāpiemaksā. Valdes pr-diņš atzīmēja Jaunatnes organizāciju atbalstu, abonējot 10 eksemplāru Celinieka un turpmāk abonējot bibliotēkai visus trīs žurnālus — Celinieku, Jauno Gaitu un Mazputniņu. Pēc tam viņš pakavējās pie ārējās informācijas, norādot, ka bez minētiem radio raidījumiem nolasīti 6 referāti, kanadiešiem demonstrētas 2 filmas, avīzēs ievietotas vairākas lasītāju vēstules un universitātei dāvātas grāmatas par Latviju angļu valodā.

Valdes priekšsēža pārskatu papildināja nozaru vadītāji. Skolas pārzinis P. Dreimanis, ziņodams par skolas un bērnu dārza audzēkņu sastāvu un skolotāju darbu, norādīja, ka šīs mācības iestādes ir piedalījušās kopīgos sarīkojumos un atsevišķi rīkojušas pavasarī mācības gada noslēguma aktu ar priekšnesumiem. Viņš aicināja vecākus sekot mājas uzdevumu sagatavošanai un latviešu grāmatu lasīšanai, īpaši bērnu žurnāla Mazputniņš un Mūsu Ceļš. Bibliotekare L. Cauka atzīmēja grāmatu skaita pieaugumu par 63 grāmatām un 17 žurnāliem, sakarā ar ko tagad bibliotēkā ir 1098 grāmatas, no kuŗām lasīšanai ņemtas 206 grāmatas 529 reizes. Dāmu komitejas priekšniece A. Arnda ziņoja, ka dāmas aktīvi piedalījušās kopas sarīkojumos, piem., bazāra sarīkošanā un vadībā, noturējušas kandriz katru mēnesi vakarēšanas ar un bez referātiem, apmeklējušas slimniekus slimnīcas un piedalījušās arī kopīgos sarīkojumos. Kasieris V. Caune sniedza pārskatu par budžeta reālizēšanos, kas uzrāda arī atlikumu, pie kam aprūpei nosūtēti pāri par $360,-, grāmatu iegādei bibliotēkai izsūti $149.-, skola atbalstīta ar $145,75. Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Banga atzina valdes un nozaŗu darbību par sekmīgu un uzaicināja sapulci izteikt visiem darbiniekiem atzinību, ko tā arī izdarija. Tad valdes priekšsēdis pateicās Dāmu komitejai ar tās priekšnieci A. Arndu, skolas un bērnu dārza vadītāju, kas tādā gadījumā varētu nodoties tikai šī uzdevuma veikšanai, kā arī parūpēties par skolotāju sagatavošanu papildskolām. Ps.